

YEŞİLİŞ

Platformu

Mayıs 2026 Fiyat 450 TL

www.yesilisplatformu.com

BİYO- BOZUNUR ÇAĞI s » 62

KOMPOST NEDİR?
NASIL YAPILIR?

s » 66

COP31'E DOĞRU
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
KONFERANSLARI

BURSA s » 36

GEBZE s » 56

Teşekkürler Dünya

Ürettiğimiz enerji ekipmanlarını
6 kıtada 80'den fazla ülkede kullandığınız
ve Türk enerjisine güvendiğiniz için
teşekkür ederiz.

Güç Transformatorü
1000 MVA / 1000 kV

Dağıtım Transformatorü
25 kVA - 31,5 MVA / 36 kV

Hava Yalıtımlı Metal Enclosed Hücreler
36 MVA / 630A-1250A

Monoblok Beton Köşk
SF6 Gazlı Kesici ve Ayırıcılar

betaenerji

betaenerji

Beta Enerji

beta.enerji

İÇİNDEKİLER

MAYIS 2026

6 BORSADA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ENDEKSİ

BIST Sürdürülebilirlik Endeksi, şirketlerin çevresel, sosyal ve yönetim (ESG) alanlarındaki başarılarını da güçlendirmelerine katkı sağlıyor. Endekste yer almak, şirketlere önemli avantajlar sunuyor.

18 TUĞBA SARI

ATP GreenX Birim Başkanı Tuğba Sarı, "Platform, sanayicinin karbonu maliyet unsuru olmaktan çıkarıp, pazarda avantaj sağlayan bir enstrümana dönüştürmesini mümkün kılıyor. Bu konu bir 'marj koruma' operasyonuna dönüştü" dedi.

26 DR. KUBİLAY KAVAK

Su tüketiminden araç ve toplu taşıma kullanımına, çöplerin ayrıştırılmasından her türden âtıl malzemenin işlevsel kılınmasına kadar pek çok alanda önce ebeveynlerin eğitilmesi gerekiyor.

28 SÜRDÜRÜLEBİLİR MARKALAR

Türkiye'de Nisan ayının sürdürülebilir markaları arasında, atıkları azaltan, karbon ayak izini düşüren ve ekolojik dengeyi gözeten uygulamalarla geleceğe güven veren isimler var.

32 AYŞEGÜL YILMAZTÜRK

Beta Enerji Yönetim Sistemleri ve Sürdürülebilirlik Yöneticisi Ayşegül Yılmaztürk: "Rolümüz, tüm şirketlerin operasyonlarını sürdürülebilirlik perspektifiyle yeniden yapılandırmak."

40 METE İMER

ÇEVKO Vakfı Genel Sekreteri Mete İmer: "Atıkların kaynağında ayrı toplama alışkanlığının yaygınlaşması, atık yönetiminin en temel unsurlarındandır."

SÜRDÜRÜLEBİLİR
YAYIN GRUBU

MAYIS 2026

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
EFE GÖKÇE
efe@yesilisplatformu.com

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
EDA ÜNSÜN
eda@yesilisplatformu.com

DİJİTAL HABER MÜDÜRÜ
DİLHAN HIZ
dilhan@yesilisplatformu.com

EDİTÖR
NÜSHET ÇAMUŞOĞLU
nushet@yesilisplatformu.com

SANAT YÖNETMENİ
ŞAHİN BİNGÖL
grafik@yesilisplatformu.com

REKLAM SATIŞ DİREKTÖRÜ
HÜSEYİN BİÇER
huseyin@yesilisplatformu.com

YAYIN KURULU
PROF. DR. GÜRAY ÇELİK
PROF. DR. RANA ATABAY KUŞÇU
PROF. DR. VOLKAN Ş. EDİGER
DR. KUBILAY KAVAK
FAKİR HÜSEYİN ERDOĞAN (ELDER)
ÖMER KARADENİZ (PLASFED)
ARDA ÖZTAŞKIN (YAPIKREDİ)
PROF. DR. NAZMIYE ERDOĞAN

ANKARA SORUMLUSU
YASEMİN MISTIKOĞLU
ankara@yesilisplatformu.com

YÖNETİM MERKEZİ ADRESİ
Archerson Köşkü Şefikbey Sok. No:3
Kadıköy / İSTANBUL
Tel: 0216 336 14 00
Abonelik: bilgi@yesilisplatformu.com

BASKI
Vizyon Basımevi
Beylikdüzü O.S.B. Mah. Orkide Cad. No:1/Z
Beylikdüzü – İSTANBUL
0212 671 61 51

DAĞITIM
Etkin Dağıtım

İstanbul-Ankara-Izmir illerinde
Remzi Kitabevi mağazalarında,
online olarak Hepsiburada
mağazasında satılmaktadır.
www.yesilisplatformu.com

Dijital platformlar; Türk Telekom E-Dergi ile
Magzter platformlarından okuyabilirsiniz.

İŞ BİRLİĞİ

Yeşil İş Platformu Dergisi'nin bütün yayın hakları
"Sürdürülebilir Yayın Grubu Medya
Basın İletişim Org. Ltd. Şirketi'ne aittir.
Yayınlanan ilanların ve köşe yazılarının sorumluluğu
ilan sahipleri ve yazarlara aittir.
Dergimizde yayınlanan yazı ve makaleler kaynak
gösterilerek yayınlanabilir.
Yeşil İş Platformu Dergisi basın yayın ilkelerine
uymayı taahhüt eder.

50 HOLDİNGLERİN ÇEVRECİ YATIRIMLARI

Doğaya saygılı yatırımlarla ilerleyen holdingler; yenilenebilir enerji projeleri, atığı azaltan çözümler ve su ile enerjiyi verimli kullanan uygulamalarla geleceğe sağlam izler bırakıyor. Her adım, geleceğe ortak bir miras...

54 PROF. DR. RANA ATABAY KUŞÇU

Gaziantep'teki COP31: İklim Elçileri Eğitim Kampı'nın çıktıkları hepimize fayda sağlayacak. Nisan ayında çok güçlü adımlarla önemli oluşumlar sağlandı, etkinlikler düzenlendi.

» s.54

70 PROF. DR. ECE ÜMMÜ DEVECİ

Türkiye'de atık denince akla plastik geliyor. Geri dönüşüm ve ambalaj konuşuluyor. Ama sistemin en büyük parçası gözden kaçıyor: Biyobozunur atıklar. Sorun sadece çevresel değil.

» s.70

72 DİLARA KOÇAK

Gerçek şu ki doğa hiçbir şeyi "yok etmiyor"; dönüştürüyor. Ama bu dönüşüm, bizim müdahalemizle her zaman sağlıklı şekilde gerçekleşmiyor. İşte sürdürülebilirlik tam da burada devreye giriyor.

74 DİLHAN HIZ

Bahar her yıl geliyor. Piknikler artacak, mangallar yanacak, kalabalıklar doğaya akacak. Bu değişmeyecek. Ama değişebilecek olan bir şey var: o günün sonunda geriye ne kaldığı...

78 AYŞENUR ÜLVAN ERKAN

Modada görsellik çok güçlü. Güçlü bir imaj, güçlü bir anlatı varmış gibi hissettirebiliyor. Oysa iletişim tarafına biraz daha yakından bakınca boşluklar görünmeye başlıyor. Tüketici de çoğu zaman bu durumu hissedebiliyor.

» s.72

Tomurcuklar çiçek açarken...

Vakti zamanında aynı dalda yan yana duran iki tomurcuk varmış. Biri her gün güneşe bakar, içten içe açılmayı bekler; diğeri rüzgârdan korkar, yağmurdan sakınırmış. Günler geçmiş... İlki, zamanı geldiğinde cesaret edip kabuğunu aralamış ve rengini, kokusunu dünyaya sunan bir çiçeğe dönüşmüş. Diğer tomurcuk ise hep ürkerek beklemiş, derken mevsim ilerlemiş. Güneş sertleşmiş, rüzgâr dinmiş ama onun zamanı da geçmiş. Açılmadan dalında solmuş. Bunu gören bahçıvan şöyle demiş: "Hayat, açılmayı erteleyenleri değil, zamanında cesaret edenleri çiçeklendirir."

Yeşil İş Platformu Dergisi olarak her sayıda bir fikri büyütüyor, bir dönüşümü besliyor ve bir umudu görünür kılıyoruz. Mayıs ayı bir yandan doğanın uyanışını simgelerken diğer yandan da T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından "Biyobozunur Atık Ayı" olarak belirlendi. Doğaya karışabilen, toprağa geri dönebilen her atık; aslında yeni bir yaşamın başlangıcıdır. Tıpkı solmuş bir çiçeğin toprağa düşüp yeniden hayat vermesi gibi...

Mayıs sayımızda; doğayla uyumlu üretim modellerini, biyobozunur malzemelerle dönüşen sektörleri, biyoçeşitliliği korumaya yönelik çalışmaları ve sürdürülebilirliğe hayat veren ilham verici hikâyeleri bir araya getiriyoruz. Biliyoruz ki; her doğru adım, her bilinçli tercih, her sorumluluk sahibi yaklaşım bir tomurcuğu çiçeğe dönüştürür.

Ve elbette bu ay Anneler Gününü de kutlayacağız. Annelik, doğanın döngüsüyle ne kadar da benzer... Anneler de tıpkı doğa gibi; sabırla büyüyen, görünmeden güç veren ve zamanı geldiğinde çiçek açtıran en derin köklerdir. Bu vesileyle başta kendi annem ve ablam olmak üzere tüm annelerimizin Anneler Gününü kutlarım.

Bizler bu yolculukta sadece izleyen değil, büyüten taraftayız. Bir çiçeğin açması; yalnızca kendi güzelliği değil, etrafındaki tüm yaşamla kurduğu görünmez bağların bir sonucudur. Çünkü gerçek dönüşüm; tek bir çiçekle değil, birlikte açan bir bahçeyle mümkün. Gelin, bu baharı yalnızca izlemeyelim... Onu birlikte büyütelim.

Keyifli okumalar dilerim.

NRW. PARLAK ZİHİNLERİN AKILLARI BAŞTAN ALAN ŞEYLER YAPTIĞI YER.

EUROPE'S ||i|| HEARTBEAT

► Bize katılın ve bir sanayi merkezi olan Almanya'nın Kuzey Ren-Vestfalya Eyaleti'ni (NRW) keşfedin! Bilim adamlarının teknisyenlerle, mühendislerin ise uygulayıcılarla buluştuğu yer. Geleceğin projeleri için eyaleti canlı bir ekosisteme dönüştürdük.

Her şeye sahip olamazsınız. Tabii NRW'de değilseniz.

www.nrwglobalbusiness.com/tr

 **NRW.GLOBAL
BUSINESS**
Trade & Investment Agency

Borsa Sürdürülebilirlik Endeksi'nde öne çıkan hisseler

BIST Sürdürülebilirlik Endeksi, şirketlerin çevresel, sosyal ve yönetim (ESG) alanlarındaki başarılarını güçlendirmelerine katkı sağlıyor.

Günümüzde şirketler, sürdürülebilir büyüme anlayışı doğrultusunda sürdürülebilirlik performanslarını düzenli olarak değerlendiriyor ve geliştiriyor. BIST Sürdürülebilirlik Endeksi, şirketlerin çevresel, sosyal ve yönetim (ESG) alanlarındaki başarılarını da güçlendirmelerine katkı sağlıyor. Endekste yer almak, şirketlere önemli avantajlar sunuyor. Bu şirketler, yatırımcılar gözünde şeffaflık, etkin risk yönetimi ve uzun vadeli değer yaratma konularında daha güçlü bir profil çiziyor. Sürdürülebilirlik kriterlerine uyum sağlamak, kurumsal itibarı da destekliyor. BIST Sürdürülebilirlik Endeksi'nde ilk 10 bileşeni oluşturan ve 20 Nisan tarihli veriler doğrultusunda öne çıkan hisseler aşağıda yer alıyor.

ASELSAN

Aselsan tüm faaliyetlerinde sürdürülebilirliği öncelikli değer olarak görüyor ve iş merkezinin odak noktasına alıyor. Şirket, sürdürülebilirliği sürekli gelişim yolculuğu olarak görüyor.

BİM

BİM Türkiye'de büyük zincir market işletmelerinden biridir ve işletme aynı zamanda BIST Sürdürülebilirlik Endeksi'nde işlem görüyor. Kuruluşundan bu yana toplumsal sorumluluklarını en üst düzeyde tutan BİM, değer ve sonuç odaklı sürdürülebilirlik anlayışını savunuyor, sürdürülebilirliği bir pazarla-

ma ve reklam faaliyeti olarak görüyor.

Tüpraş

Tüpraş güçlü finansal yapısını korurken sürdürülebilirlik yatırımlarını da hız kesmeden sürdürüyor. Şirketin sürdürülebilirlik vizyonunun temelini, 2050 yılına kadar karbon nötr bir şirket olma hedefi yer alıyor.

Türk Hava Yolları

Dünyanın en çok ülkesine uçan hava yolu, farklı kültürleri ve coğrafyaları birbirine bağlıyor; sürdürülebilir kalkınmaya güçlü destek sağlıyor. Şirket yolcularına en iyi seyahat deneyimini sunarken iş anlayışının merkezine sürdürülebilirliği de alıyor.

Akbank

Banka tüm iş yapış biçiminde gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakma amacıyla hizmet ediyor. Kapsayıcı ve yeşil bir ekonomiye geçiş için müşterilerine ve diğer paydaşlarına desteğini hız kesmeden sürdürüyor.

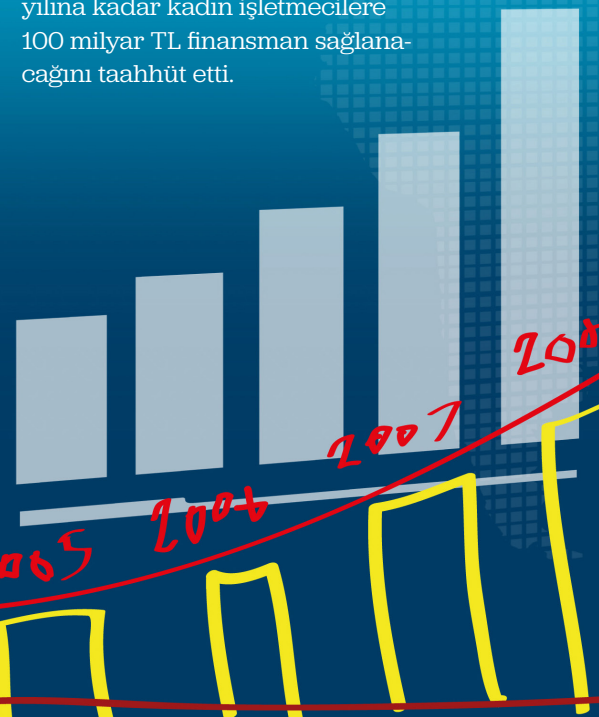
Yapı Kredi

Banka kurum içi sürdürülebilirlik çalışmalarının yanı sıra tüm paydaşlarının sürdürülebilirlik yolculuklarında onlara destek sağlıyor. Sürdürülebilirlik bankanın stratejisinin en önemli parçasını oluşturuyor.

İş Bankası

İş Bankası, karbon yoğun sektörlerde belirlenen emisyon azaltım hedefleri kapsamında, tüm sektörlerde karbonsuzlaşma performansına ilişkin ilerleme sonuçlarını paylaşıyor. Banka 2026 yılına kadar 300 milyar TL tutarında sürdürülebilir finansman ve 2028 yılına kadar kadın işletmecilere 100 milyar TL finansman sağlanacağını taahhüt etti.

Koç Holding

Holding, sürdürülebilir ve kârlı büyümeyi temel hedef olarak benimsiyor. Doğrusu bu amaç için küresel ölçekteki varlığını güçlendiriyor ve faaliyet gösterdiği her pazarda rekabetçi üstünlüğe sahip markalarla çalışıyor.

Turkcell

Turkcell, çevresel, sosyal ve yönetim politikalarıyla tüm iş süreçlerinde çevreyi koruma bilinciyle hareket etmeye devam ediyor. Yatırımlarının odağında da sürdürülebilirlik geniş bir yer kaplıyor.

Ereğli Demir Çelik

Şirket, Türkiye ekonomisine katkısı artırırken hissedar değerini yükseltmeyi, piyasa varlığını güçlendirmeyi ve paydaşlarına değer katmayı hedefliyor. Sürdürülebilirlik şirketin merkezinde yer almaya devam ediyor.

IEA uyardı: Petrol krizi derinleşiyor

■ Uluslararası Enerji Ajansı küresel petrol piyasasında yaşanan kesintinin giderek derinleştiği uyarısında bulunuyor. Orta Doğu'daki gerilim ve kritik geçiş noktalarında yaşanan aksaklıklar petrol arzını baskımlarken piyasada ciddi bir daralma riski oluşuyor. Uluslararası Enerji Ajansı Başkanı Fatih Birol'a göre arz tarafındaki bu kırılma fiyatlar üzerinde yukarı yönlü baskı yaratıyor. Krizin uzaması halinde enerji maliyetleri ve enflasyon üzerindeki etkinin küresel ölçekte daha belirgin ve hissedilir hale gelmesi bekleniyor ve riskler artıyor.

AB, enerji krizinde ortak hareket çağrısı yaptı

■ Avrupa Birliği, artan enerji fiyatları ve piyasalardaki dalgalanma karşısında üye ülkelere ortak hareket etme çağrısı yaptı. Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, özellikle gaz ve petrol piyasalarındaki dalgalanmanın, üye ülkelerin koordinasyonsuz hareket etmesi halinde daha da derinleşeceğini belirtti. Bu kapsamda enerji tedarikinin koordineli biçimde yönetilmesi ve acil önlemlerin uygulanması gerektiği vurgulandı. Açıklamalar, Avrupa'da enerji güvenliği ve dayanışma tartışmalarının yeniden hız kazandığını gösteriyor.

Yapay zekâ için doğal gaz dönemi başlıyor!

■ Veri merkezlerinin hızla artan enerji ihtiyacı, teknoloji şirketlerini doğal gaz kullanımına yönlendiriyor. Yapay zekâ uygulamalarının yaygınlaşmasıyla birlikte enerji talebi yükselirken, yenilenebilir kaynakların yetersiz kaldığı durumlarda gaz santralleri devreye alınıyor. Bu eğilim, dijital altyapının büyümesi ile enerji politikaları arasındaki dengeyi yeniden gündeme getiriyor. Artan talep, enerji arz güvenliği ve emisyon hedefleri açısından yeni tartışmaların önünü açıyor ve enerji planlamasında yeni bir döneme işaret ediyor.

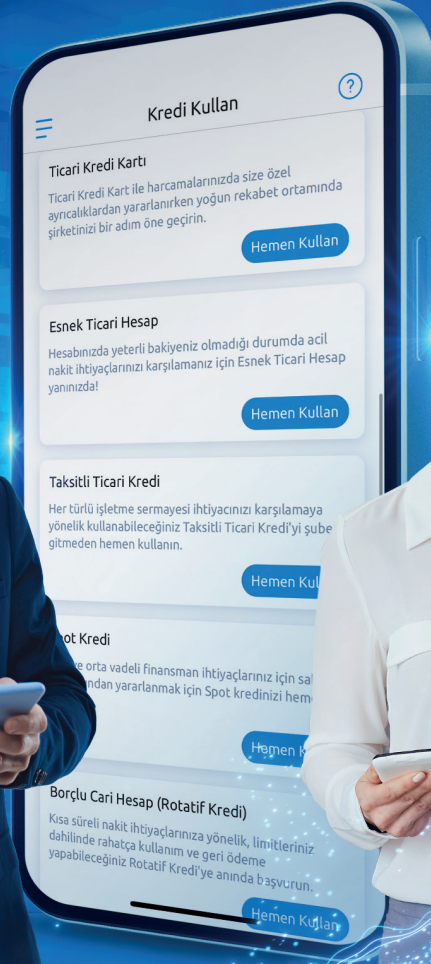
Hindistan COP33 ev sahipliğinden çekildi

■ Hindistan, Başbakan Narendra Modi'nin 2023 yılında bizzat açıkladığı, 2028'de düzenlenecek COP33 İklim Zirvesi'ne ev sahipliği yapma adaylığını geri çekti. Daha önce resmi başvurusunu yapan ülkenin bu kararı, zirvenin ev sahipliği sürecinde belirsizlik yarattı. Resmi gerekçe açıklanmazken, kararın uluslararası iklim müzakereleri öncesinde alındığı ifade ediliyor. Hindistan'ın çekilmesiyle yeni aday ülkelerin öne çıkması beklenirken, bu gelişme küresel iklim diplomasisinde rekabeti artıran bir adım olarak öne çıktı.

Ticari kredi limitiniz Yapı Kredi Mobil'de!

Siz de şubeye gitmeden Yapı Kredi Mobil'den
hemen başvurun, onaylı limitinizi anında
kullanmaya başlayın.

Hizmette sınır yoktur.

Ticari kredi limit başvurusu için Yapı Kredi müşterisi olunmalıdır. Onaylanan limit ticari nakit kredi, World Business kart, esnek ticari hesap, teminat mektubu ve Yapı Kredi Banko ürünlerinde kullanılabilir. Başvurular kredi ve tahsis politikaları çerçevesinde değerlendirilerek uygun görülmeyenler reddedilebilir. Detaylı bilgi için: yapikredi.com.tr

Yeşil pazarlamanın perde arkası: CEO'ların karbon ayak izi

"Sürdürülebilirlik", "karbon nötrlüğü", "çevresel sosyal sorumluluk"... Bu kelimeler son 10 yılda kurumsal iletişimin vazgeçilmezleri haline geldi. Şirketlerin yıllık raporlarında, CEO'ların konuşmalarında, hatta sosyal medya paylaşımlarında karşımıza çıkıyorlar. Ancak bu sözcüklerin arkasındaki eylemlere baktığımızda, çoğu zaman boşlukla karşılaşıyoruz.

Sürdürülebilirlik, birçok CEO için stratejik bir pazarlama aracına dönüştü. Şirketler çevre dostu imajlarını ön plana çıkararak tüketici güvenini kazanmaya, yatırımcıları cezbetmeye ve kamuoyunu etkilemeye çalışıyorlar. Fakat bu sürecin en çarpıcı çelişkisi, bu vizyonu çizenlerin yani CEO'ların ve üst düzey yöneticilerin kendi karbon ayak izlerini görmezden gelmeleri.

Sorumluluk adil mi?

Birçok şirkette sürdürülebilirlik stratejileri, çalışanların davranışlarını değiştirmeye odaklanıyor. Ofiste kâğıt kullanımını azaltmak, geri dönüşüm kutularını kullanmak, toplu taşıma veya bisikletle işe gelmek, evden çalışma günlerinde enerji

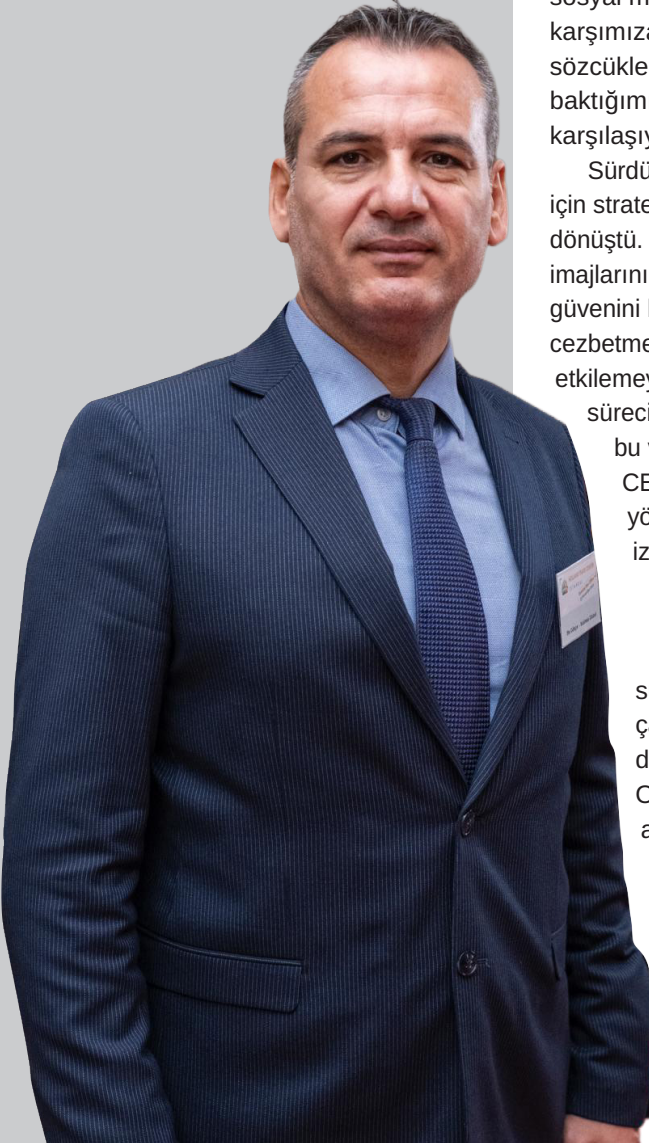
tasarrufu yapmak... Bu uygulamalar elbette değerli ve önemli. Ancak soru şu: Bu değişiklikler, şirketin karbon ayak izinin ne kadarını etkiliyor?

Gerçek şu ki, bir şirketin karbon emisyonunun çoğunluğu genellikle %70-90'ı tedarik zinciri, üretim süreçleri, lojistik, enerji kullanımı ve yatırım kararları gibi stratejik alanlardan kaynaklanıyor. İşte tam da bu noktada karar alma yetkisi CEO'larda ve yönetim kurullarında toplanıyor. Çalışanlardan ofiste geri dönüşüm yapmasını beklerken, CEO'ların özel jetlerle seyahat etmesi, lüks konutlarda yaşaması ve karbon yoğun yatırımları onaylaması büyük bir çelişki yaratıyor.

CEO'ların kişisel ve profesyonel karbon ayak izi, sıradan bir çalışaninkinden katbekat fazla olabilir. İşte bazı somut örnekler;

• **Özel jet kullanımı:** Birçok CEO, zaman verimliliği ve güvenlik gerekçeleriyle özel jet kullanıyor. Ancak bir özel jetin saatte ürettiği karbon emisyonu, ekonomi sınıfı bir uçuşun onlarca katı. Üstelik bu seyahatler sıklıkla kısa mesafe ve toplu taşıma seçenekleri mevcutken tercih ediliyor.

• **Lüks konutlar ve çoklu mülkiyet:** CEO'ların çoğu, malikanelerde yaşıyor. Birden fazla ev sahibi olanlar, her birinin ısıtma, soğutma ve bakımından kaynaklanan

emisyolları yönetmek zorunda. Bu yaşam tarzı, sürdürülebilirlik vaatleriyle ne kadar örtüşüyor?

• **Karşılıklı yönetim kurulu üyelikleri ve seyahatler:** CEO'lar genellikle birkaç şirketin yönetim kurulunda yer alıyor. Bu, uluslararası seyahatler, lüks konaklamalar ve karbon yoğun etkinlikler anlamına geliyor. Her toplantı, binlerce kilogram CO2'ye mal olabiliyor.

• **Yatırım kararları:** CEO'ların onayladığı yatırımlar, şirketin uzun vadeli karbon ayak izini belirliyor. Fosil yakıt projelerine yapılan yatırımlar, karbon yoğun tedarik zincirleri ve sürdürülebilir olmayan üretim tesisleri tüm bunlar yönetim kurulu masasında kararlaştırılıyor.

Şirketler çevre dostu imajlar yaratırken operasyonel değişikliklere yatırım yapmaktan kaçınıyorlar. Bu, tüketicileri ve yatırımcıları yanıltan ve de çevre sorunlarının çözümünü geciktiren bir strateji. Örneğin, bir petrol şirketinin CEO'su sürdürülebilirlik konferanslarında yenilenebilir enerjiden bahsedebilir, ancak şirketin bütçesinin sadece küçük bir yüzdesi bu alana ayrılırken büyük çoğunluğu fosil yakıt arama ve üretimine gidebilir.

Liderlik mi, tutarsızlık mı?

Gerçek liderlik, eylemlerle ölçülür. CEO çalışanlarından sürdürülebilirlik bilincine sahip olmalarını istiyorsa, önce kendi yaşam tarzını ve kararlarını sorgulamalıdır.

• **Kişisel karbon hesaplaması:** CEO'ların kişisel ve profesyonel karbon ayak izlerini şeffaf şekilde hesaplayıp açıklamaları. Bu, şirketin genel raporlamasından ayrı, bireysel bir muhasebe.

• **Özel jetten vazgeçmek:** Gereksiz özel jet kullanımını sonlandırmak ve ticari uçuşları tercih etmek. Acil durumlar dışında, toplu taşıma veya video konferans kullanımını teşvik etmek.

• **Yaşam tarzı değişiklikleri:** Daha küçük, enerji verimli konutlara geçmek; çoklu mülkiyeti azaltmak; kişisel tüketim alışkanlıklarını sürdürülebilirlik ilkelerine göre düzenlemek.

• **Kararların sorgulanması:** Yatırım, tedarik ve üretim kararlarında karbon maliyetini birincil kriter olarak kullanmak. Kârlılık ve sürdürülebilirlik arasında tercih yapılması gerektiğinde, çevresel etkiyi önceliklendirmek.

• **Şeffaflık ve hesap verebilirlik:** Gerçek değişim için şeffaflık şart. CEO'ların karbon ayak izleri, şirketin finansal raporları kadar detaylı ve denetlenebilir şekilde kamuoyuna açıklanmalı. Yatırımcılar, tüketiciler ve çalışanlar, liderlerinin yaşam tarzlarının şirketin sürdürülebilirlik hedefleriyle uyumlu olup olmadığını sorgulama hakkına sahip.

Bazı ileri görüşlü şirketler, CEO'ların kişisel karbon hedeflerini kendi performans değerlendirmelerine dahil etmeye başladı. Bu, sadece sembolik bir

adım değil, kurumsal kültürde köklü bir değişimin de işareti. Çünkü çalışanlar, liderlerinin yaşam tarzına bakarak şirketin değerlerinin ne kadar ciddi olduğunu anlarlar.

Sonuç olarak sürdürülebilirlik, gerçek bir yaşam tarzı ve karar alma biçimi olmalıdır. CEO'lar, şirketlerinin karbon ayak izinden sorumlu oldukları gibi, kişisel ayak izlerinden de sorumludurlar. Çalışanlara "geri dönüşüm yapın" demek kolaydır; ancak gerçek liderlik, "Ben önce kendi yaşam tarzımı değiştiriyorum" demektir.

CEO'lar sürdürülebilirliği sadece bir pazarlama stratejisi olarak görmeye devam ederlerse, kamuoyunun güvenini kaybetmeye mahkûmdurlar. Tüketiciler artık yeşil yıkamaya karşı daha bilinçli, çalışanlar ise sözde değerlerle eylem arasındaki uçurumu daha iyi görüyor. Gerçek değişim, üst yönetimin aynaya bakmasıyla başlar.

Gelecek nesillere yaşanabilir bir dünya bırakmak istiyorsak, sürdürülebilirlik masadan inmeli, CEO'ların ofisinden çıkmalı ve hayatlarının her alanına yayılmalıdır. Söz uçar, eylem kalır. Ve bu eylem, en tepeden başlamalıdır.

"Liderlik, başkalarının izlemesini istediğin yolda yürümektir."

Efe Gökçe

Türkiye’de karbon piyasası devrede: Bedeli kim ödeyecek?

■ Türkiye’de emisyon ticaret sisteminin devreye alınmasıyla karbon artık yalnızca çevresel bir gösterge değil, doğrudan ekonomik bir maliyet unsuruna dönüşüyor. Yeni düzenleme ile sanayi kuruluşları belirlenen sınırların üzerindeki emisyonları için ödeme yapmak zorunda kalacak. Bu durum üretim süreçlerinde dönüşümü hızlandırma potansiyeli taşırken, oluşacak maliyetin tedarik zinciri boyunca nasıl ve ne ölçüde dağıtılacağı sorusunu da beraberinde getiriyor. Karbon fiyatının seviyesi ise sistemin gerçek etkisini belirleyecek.

46 ülke fosil yakıttan çıkışı masaya yatırıyor

■ Kolombiya’da düzenlenecek zirvede aralarında Kanada, Brezilya, Norveç ve Avustralya’nın da bulunduğu 46 ülke, fosil yakıtlardan çıkış konusunu masaya yatırmaya hazırlanıyor. Toplantının, petrol, kömür ve doğal gaza bağımlılığı azaltmaya yönelik daha somut bir iş birliği zemini oluşturması hedefleniyor. Ancak dünyanın en büyük üreticilerinden bazılarının sürece dahil olmaması, alınacak kararların etkisine ilişkin soru işaretlerini artırıyor. Zirve, istekli ülkelerin daha hızlı hareket etme arayışını yansıtıyor.

Henkel, 2030 yılı iklim hedeflerini güncelledi

■ Henkel, 2030 yılına yönelik iklim hedeflerini güncelleyerek emisyon azaltım kapsamını genişletti. Şirket, yalnızca kendi operasyonlarından kaynaklanan emisyonları değil, tedarik zinciri boyunca oluşan dolaylı emisyonları da azaltmayı hedefliyor. Bu doğrultuda enerji verimliliği uygulamalarının artırılması, yenilenebilir enerji kullanımının yaygınlaştırılması ve dögüsel üretim modellerinin güçlendirilmesi planlanıyor. Güncellenen hedefler, sürdürülebilirlik stratejisinin tüm değer zincirine yayılacağını gösteriyor.

İtalya kömürden çıkış planını askıya aldı

■ İtalya, artan gaz fiyatları ve enerji arzına ilişkin belirsizlikler nedeniyle kömürden çıkış planını askıya aldı. Daha önce belirlenen takvim doğrultusunda kömür santrallerinin kapatılması hedeflenirken, mevcut koşullar bu sürecin ertelenmesine yol açtı. Kararla birlikte bazı santrallerin faaliyet süresinin uzatılması gündeme gelirken, enerji arz güvenliği öncelik haline geldi. Bu adım, iklim hedefleri ile enerji politikaları arasındaki gerilimi yeniden görünür kılıyor.

GÖRMEDEN GEÇMEYİN

Ecolab İstanbul Fabrikası AWS Sertifikalı

Ecolab su yönetimindeki liderliğini pekiştiriyor. Su, hijyen ve enfeksiyon önleme çözümleri ile hizmetlerinde global bir lider olan Ecolab, İstanbul'daki üretim tesisi için 'altın standart' olarak kabul edilen Alliance for Water Stewardship (AWS) Sertifikası'nı almaya hak kazandı. Ecolab I+MEA Tedarik Zinciri Başkan Yardımcısı Lütfi Doğan, "Bu sertifika, resmi bir tescilden çok daha fazlasını ifade ediyor, su kaynaklarını korumaya yönelik mevcut taahhüdümüzde stratejik bir dönüm noktasını temsil ediyor." dedi.

Enerjisa Üretim altyapısını 5G ile güçlendiriyor

Enerjisa Üretim, dijital altyapısını 5G ile güçlendirerek santrallerinde hız ve kesintisiz iletişimde yeni bir standardı hayata geçiriyor. Turkcell altyapısıyla 10 farklı lokasyonda 5G erişimi sağlanarak santral operasyonlarında yüksek hızlı ve kesintisiz iletişim altyapısı devreye alındı. Türkiye'nin elektrik ihtiyacına katkı sağlayan Enerjisa Üretim, kritik altyapıyı yöneten bir şirket olmanın sorumluluğuyla hareket ederek enerji üretiminde sürekliliği ve operasyonel mükemmeliyeti destekleyen teknolojileri stratejik bir kaldıraç olarak konumlandırıyor.

Enpara UN Global Compact imzacısı oldu

Enpara Bank, Birleşmiş Milletler'in küresel sürdürülebilirlik inisiyatifi UN Global Compact'e imza atarak insan hakları, çevre, çalışma standartları ve yolsuzlukla mücadeleyi kapsayan 10 evrensel ilkeye bağlılığını uluslararası ölçüğe taşıdı. Enpara Bank Marka Yönetimi, İş Birlikleri ve Sürdürülebilirlik Direktörü Ayşegül Sınar, "Sürdürülebilirlik alanındaki öncü küresel girişimlerden biri olan UN Global Compact imzacıları arasında yer almaktan mutluluk duyuyoruz. Uzun vadeli değer yaratmayı hedefliyoruz." dedi.

Evden çıkmadan teknoloji yenileyin

Geniş ürün yelpazesıyla teknoloji severlere konforlu alışveriş deneyimi sunan MediaMarkt Türkiye, müşteri deneyimini güçlendiren ve online alışveriş süreçlerini kolaylaştıran hizmetlerine bir yenisini daha ekledi. "Kapıda Eski Cihaz Geri Alım (Kapıda Buyback)" hizmeti sayesinde müşteriler, eski akıllı telefonlarını evlerinden çıkmadan teslim edebiliyor. MediaMarkt Türkiye'nin sunduğu bu yeni hizmet ile müşteriler, web sitesi üzerinden eski cihazları için online ön değerlendirme yaparak süreci başlatabiliyor. Onaylanan geri alım bedeli ise 24 saat içerisinde müşterinin IBAN hesabına aktarılıyor.

Az önce fark etmediğin duman büyük bir yangın başlatabilirdi.
Ormanın Gözleri'yle erkenden tespit edildi.

Tarım ve Orman Bakanlığı - Orman Genel Müdürlüğü ile
birlikte yürüttüğümüz bu proje sayesinde, son 5 yılda
proje alanında başlayan 241 yangın büyümeden önlendi.

16 insansız gözetleme kulesi ile
gözümüz ormanların üzerinde.

**ANADOLU
SİGORTA**

Siemens, SiGreen'i elden çıkardı

■ Siemens, tedarik zinciri karbon verisini yönetmek üzere geliştirdiği SiGreen platformunu elden çıkararak bu alandaki stratejisinde değişikliğe gitti. Platformun Makersite'a devredilmesiyle birlikte, ürün bazlı karbon verisinin yönetimi farklı bir yapıya taşındı. Bu adım, karbon verisinin yalnızca raporlama aracı olmaktan çıkıp tedarik zinciri kararlarını doğrudan etkileyen bir unsur haline geldiğini gösteriyor. Devir süreci, bu alandaki rekabetin ve veri odaklı dönüşümün giderek hız kazandığına işaret ediyor.

L'Oréal'den kadınlara 50 milyon euro'luk ek fon

■ L'Oréal, Kadınların Güçlendirilmesi Fonu'nu 2030 yılına kadar uzatarak 50 milyon euro ek kaynak ayırdı. Yeni finansmanla birlikte özellikle kırılgan durumdaki kadınlar ve kız çocuklarına yönelik projelerin kapsamının genişletilmesi hedefleniyor. Fon, sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği içinde ekonomik güçlenme, eğitim, şiddetle mücadele ve sağlık hizmetlerine erişim gibi alanlara odaklanıyor. Programın daha fazla ülke ve topluluğa ulaşması planlanırken, mevcut projelerin etkisinin de artırılması amaçlanıyor.

DHL ve IAG Cargo'dan 5 yıllık SAF hamlesi

■ DHL ve IAG Cargo, sürdürülebilir havacılık yakıtı kullanımını artırmak amacıyla beş yıllık bir anlaşma imzaladı. Bu iş birliği kapsamında kargo taşımacılığında SAF kullanımının yaygınlaştırılması ve emisyonların azaltılması hedefleniyor. Anlaşma, hava kargo sektöründe düşük karbonlu çözümlere geçişin hızlandırılması açısından önemli bir adım olarak değerlendiriliyor. Taraflar, uzun vadeli iş birliklerinin sürdürülebilir yakıt üretimini destekleyeceğini ve sektörde dönüşümü güçlendireceğini belirtiyor.

ISO, çevre standardını yeniden güncelledi

■ ISO, çevre yönetim standardı ISO 14001'i güncelleyerek kapsamını genişletti. Yeni versiyonla birlikte şirketlerin yalnızca kendi operasyonları değil, iklim değişikliği ve kaynak kullanımı gibi daha geniş çevresel etkileri de değerlendirme kapsamına alındı. Güncelleme, çevre yönetimini daha ölçülebilir ve performans odaklı hale getirirken, şirketlerin değer zinciri boyunca sorumluluklarını daha görünür kılmayı hedefliyor. Değişiklik, sürdürülebilirlik uygulamalarında yeni bir çerçeve sunuyor.

Karbon yükümlülüklerinizi güvenle yönetin.

İşletmenizin karbon yönetimini uçtan uca dijitalleştirin,
yeşil dönüşüm sürecinizi hızlandırın.

ETS & SKDM

Mevzuat uyum çözümleri

7/24

Anlık emisyon izleme

Net Sıfır

ESG strateji danışmanlığı

Piyasa

Karbon & yeşil enerji ticareti

Ücretsiz Demo Talep Edin

www.atpgreenx.com

ATP GREENX BİRİM BAŞKANI | TUĞBA SARI

Sürdürülebilirlik bir “marj koruma” operasyonu

ATP GreenX Birim Başkanı Tuğba Sarı “Karbon konusu, sürdürülebilirlik departmanının gündeminden çıkararak doğrudan bir ‘marj koruma’ operasyonuna dönüştü.” dedi.

ATP GreenX Birim Başkanı Tuğba Sarı, sanayi şirketlerinin ATP GreenX üzerinden karbon ve yeşil enerji sertifikalarını nasıl stratejik bir avantaja dönüştürebileceğine yönelik şu değerlendirmelerde bulundu: “Karbon emisyonları artık sanayiciler için yalnızca çevresel bir sorumluluk ya da kurumsal iletişim başlığı olmaktan çıktı. Özellikle Avrupa Birliği’nin Sınırdaki Karbon Dönüşüm Mekanizması (SKDM) ile birlikte, emisyon yönetimi doğrudan şirket bilançolarını, kârlılık oranlarını ve küresel pazarlardaki rekabet gücünü belirleyen kritik finansal parametreye haline geldi. Bugün bir CEO veya CFO için karbon konusu, sürdürülebilirlik departmanının gündeminden çıkararak doğrudan bir ‘marj koruma’ operasyonuna dönüştü.

Yönetilebilir maliyetler

ATP GreenX olarak, ihracatçı şirketlerin bu yeni dönemi vergi krizi olarak değil, doğru yönetildiğinde güçlü bir rekabet avantajı olarak konumlandırılmalarına yardımcı oluyoruz. Platformumuz, şirketlere emisyonlarını ölçme imkânı sunmakla kalmıyor; bu emisyonları yönetmek ve optimize etmek için ihtiyaç duydukları araçları da sağlıyor.

Şirketler ATP GreenX üzerinden karbon ayak izlerini gerçek zamanlı olarak izleyebilirken, ihtiyaç duydukları yeşil enerji ve karbon sertifikalarına (I-REC, YEK-G, EUA vb.) şeffaf, güvenilir ve anlık erişim sağlayabiliyor. Bu yapı sayesinde, sınırdaki fiyatlandırılacak potansiyel vergi yüklerini daha oluşmadan önce azaltmak mümkün. Yani şirketler, maliyetleri pasif şekilde karşılamak yerine, proaktif bir stratejiyle yönetebiliyor.

Buradaki en kritik dönüşüm, belirsizliğin ortadan kalkmasıdır. Geleneksel yapıda karbon maliyetleri öngörülemez ve kontrol edilmesi zor bir kalemdir, ATP GreenX ile maliyetler ölçülebilir ve yönetilebilir bir finansal değişkene dönüşüyor. Bu da şirketlerin fiyatlandırma stratejilerinden ihracat planlamasına kadar birçok kararı daha sağlıklı bir zeminde almasını sağlıyor. Karbon

yönetimi doğru araçlarla desteklendiğinde yük değil, rekabet gücünü artıran stratejik kaldıraç haline geliyor. ATP GreenX, sanayicinin karbon maliyet unsuru olmaktan çıkarıp, küresel pazarda avantaj sağlayan bir enstrümana dönüştürmesini mümkün kılıyor.”

Sürdürülebilirlik bir standart

Sarı, ATP GreenX’in RE100 gibi uluslararası sürdürülebilirlik hedeflerine katkısını anlattı: “Küresel ticaret dinamikleri hızla değişirken, sürdürülebilirlik zorunlu bir standart olarak konumlanıyor. RE100 gibi uluslararası inisiyatifler ve özellikle büyük Batılı markaların tedarik zincirlerine yönelik uyguladığı sıkı denetimler, şirketlerin sürdürülebilirlik performansını çok şeffaf ve doğrulanabilir şekilde ortaya koymalarını gerektiriyor.

En büyük kırılma, veri kalite-

sinde yaşanıyor. Geleneksel olarak Excel tabanlı, manuel ve parçalı şekilde hazırlanan raporlar, günümüzün denetim standartları karşısında yetersiz kalıyor. Piyasa; uçtan uca izlenebilir, bağımsız şekilde denetlenebilir ve manipülasyona kapalı, yani finansal kalitede veri talep ediyor. Biz şirketlere tam olarak bu güven ortamını sunuyoruz. Platformumuzda gerçekleştirilen tüm sertifikasyon süreçleri, şeffaf ve izlenebilir bir kayıt altyapısı üzerinde ilerliyor. Yenilenebilir enerji sertifikalarında sıkça karşılaşılan çifte sayım riskini ortadan kaldıran bu yapı, şirketlerin beyanlarının uluslararası standartlara uygun şekilde doğrulanmasını sağlıyor. Sanayi şirketleri, RE100 kapsamında hedefledikleri %100 yenilenebilir enerjiye geçiş süreçlerini ATP GreenX üzerinden uçtan uca yönetebiliyor. Scope 2 emisyonlarına ilişkin dönüşüm stratejileri, teorik bir hedef olmaktan çıkıp, somut ve denetlenebilir yol haritasına dönüşüyor. Şirketler, kullandıkları enerjinin kaynağını güvenilir şekilde belgeleyerek küresel iş ortaklarına karşı güçlü güven mesajı verebiliyor.

Bu yapı, yöneticiler için önemli bir risk yönetimi avantajı da sağlıyor. 'Denetimden geçebilecek miyiz?' sorusu, özellikle uluslararası pazarlarda faaliyet gösteren şirketler için ciddi endişe kaynağı. ATP GreenX, bu belirsizliği ortadan kaldırarak şirketlerin sürdürülebilirlik performansını güvenle raporlamasını mümkün kılıyor. Doğru ve güvenilir veri sunabilen şirketler, regülasyonlara uyum sağlıyor ve küresel markalar nezdinde daha güçlü bir konum elde ediyor. Bu durum, tedarikçi tercih edilirliliğini artırırken, şirketlerin sürdürülebilirlik tedarikçi olarak konumlanmasına da katkı sağlıyor. ATP GreenX, sürdürülebilirlik hedeflerini operasyonel yük olmaktan çıkararak, şirketlerin uluslararası arenada güvenilirlik ve rekabet avantajı kazandığı bir alana dönüştürüyor."

Güçlü API mimarisi

Sarı, platformun mevcut enerji ve karbon piyasası sistemleriyle entegrasyonunun nasıl gerçekleştiğine dair ve şirketler için en çok değer yaratan özelliklere ilişkin değerlendirmelerde bulundu: "Enerji ve karbon piyasalarının mevcut yapısına baktığımızda, en büyük sorunlardan birinin veri parçalanması olduğunu görüyoruz. Şirketlerin ERP sistemlerinde, üretim hatlarında, akıllı sayaçlarında ve lojistik ağlarında oluşan veriler; karbon piyasalarına ulaşana kadar birçok farklı sistem arasında dağınık şekilde ilerliyor. Bu durum veri kaybına ve ciddi gecikmelere yol açıyor.

ATP GreenX'i tasarlarken bu sorunu merkezimize aldık. Platformumuzu, dünyanın önde gelen enerji borsaları (örneğin Avrupa Enerji Borsası - EEX) ve regülatör kurumlarla doğrudan entegre çalışan güçlü bir API mimarisi üzerine inşa ettik. Böylece veri akışı kesintisiz hale gelirken, farklı sistemler arasında oluşan kopukluklar ortadan kaldırılıyor. Ancak bizim asıl fark yarattığımız nokta, bu entegrasyonu teknik bir bağlantı olarak değil, uçtan uca bir süreç yönetimi olarak ele almamız. ATP GreenX, emisyon ölçümünden sertifika ticaretine kadar tüm süreci tek bir platformda birleştirerek şirketler için bütünsel çözüm sunuyor.

Platformu kullanan şirketler açısından en değer yaratan özellik,

bu end-to-end yapı oldu. Geleneksel modelde farklı departmanların haftalar, hata aylar süren koordinasyonu yürütülen süreçler, ATP GreenX ile tek ekran üzerinden saniyeler içinde yönetilebiliyor. Örneğin bir sanayi şirketi, karbon açığını anlık olarak hesapladığı aynı arayüz üzerinden, bu açığı kapatacak uygun sertifikayı hemen temin edebiliyor. Bu, yalnızca operasyonel hız kazandırmakla kalmıyor; aynı zamanda karar alma süreçlerini de dönüştürüyor. Yönetimler artık geçmiş verileri analiz etmek yerine, gerçek zamanlı veriyle hareket ederek piyasa koşullarına anında tepki verebiliyor. Bu da şirketlere ciddi bir çeviklik kazandırıyor.

Dijital dönüşümün en kritik çıktılarında olan zaman kazanımı, ATP GreenX ile somut değere dönüşüyor. Bu zaman kazanımı doğru veriyle birleştiğinde stratejik avantaja evriliyor. Şirketler artık büyük veri setlerinin oluşmasını beklemeden, anlık içgörülerle hareket edebiliyor. ATP GreenX, enerji ve karbon piyasalarındaki karmaşık yapıyı sadeleştirerek, şirketlere operasyonel mükemmellik standardı sunuyor. Uyum ile ticareti tek bir dijital köprüde buluşturarak süreci otomlaştırıyor ve sanayicilere hız, şeffaflık ve kontrol kazandırıyor. Bu da onları yalnızca bugünün değil, geleceğin rekabet koşullarına da hazır hale getiriyor."

Sürdürülebilir
Bir Gelecek
Tek Platform

ATP GreenX'te
Yeşil Enerji ve Karbon Sertifikalarını
En İyi Fiyatla Keşfedin!

ATP GreenX

Yemeksepeti'nin yeşil dönüşümü öncü rolde

Yemeksepeti, WWF-Türkiye Yeşil Ofis Diploması'nı üçüncü kez yenileyerek sürdürülebilir bir gelecek için adım attı. Ofis operasyonlarındaki çevresel etkiyi azaltan şirket, çevre dostu uygulamaları ve kaynak tasarrufu projeleriyle sektöründeki öncü rolünü sürdürüyor. Şirket, Yeşil Ofis - Yeşil Dönüşüm Programı faaliyetlerine ek olarak, operasyonel verimlilik çalışmaları sayesinde Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarını %36 oranında azaltarak karbon ayak izini küçültme yolunda dev bir adım attı. Ayrıca Yemeksepeti Park'taki enerji yenilenebilir kaynaklardan temin ediliyor.

Migros'tan israfı azaltma hedefi

Migros, sürdürülebilirlik hedefleri kapsamında gıda israfını azaltmaya yönelik yürüttüğü çalışmalarla, 2030 yılı taahhüdüne 2025 yılında ulaşmayı başardı. 2030 yılına kadar gıda atıklarını yüzde 50 azaltmayı hedefleyen şirket, son 5 yılda %55'lik azaltım elde etti. Migros Genel Müdürü Mustafa Bartın, "Gıda atıklarını azaltarak hem gıda fiyat artışlarıyla mücadele hem de kaynakların verimli kullanımı konusunda sorumluluklarımızı kararlılıkla yerine getiriyoruz. Perakende sektörüne teknolojiyi kullanarak örnek olacak çalışmalar yürütüyoruz." dedi.

Elara Tarım'da Bitki İhtiyaç Haritası dönemi

Elara Tarım, bitkinin ihtiyaçlarını veri temelli analiz eden akıllı üretim modeliyle tarımda yeni bir yaklaşım geliştiriyor. Şirket, su, besin ve iklim verilerini analiz ederek oluşturduğu "bitki ihtiyaç haritası" sayesinde akıllı sera üretimini 300 bin metrekarelik alana yaymayı hedefliyor. Toplam 82 bin metrekarelik modern sera alanında yürütülen üretimde su yönetiminden enerji kullanımına ve veri temelli üretim yönetimine kadar pek çok yenilikçi uygulama bir arada kullanılıyor. Şirket daha düşük karbon ayak izine sahip tarım modeli oluşturmayı amaçlıyor.

Küresel su krizi derinleşiyor

Küresel su krizi derinleşirken su kaynakları üzerindeki baskı artıyor. Dünya genelinde 4 kişiden 1'i güvenli bir şekilde yönetilen su ve sanitasyona erişimden yoksun. 2030 yılında küresel su talebi su arzını %40 aşacak. 2050 yılına kadar küresel GSYH'nin %31'i yüksek su stresi riski altında olacak. Türkiye'deki şirketlerin %66'sı su stresi yaşanan bölgelerden su çekiyor ve tesislerin %72'si su stresi yüksek bölgelerde bulunuyor. Türkiye'de su alanında politika taahhüdü bulunan şirketlerin yalnızca %36'sı bu politikalarını değer zinciri boyunca uyguluyor.

BORSA İSTANBUL YATIRIMA DEĞER

Güçlü altyapısı ve sürdürülebilir finans çözümleriyle Borsa İstanbul, güvenilir ve yenilikçi bir yatırım platformu sunar.

Dijital baskı dünyası yeşilleniyor

Endüstriyel reklam ve dijital baskı dünyasının en önemli buluşmalarından biri olan SIGN İstanbul, sektörde sürdürülebilirlik bilincini artırmak ve çevresel etkileri azaltmak amacıyla önemli bir adım attı. Hayata geçirilen “Çevre Dostu Stantlar” programı ile fuar, katılımcı firmaları daha çevreci ve sorumlu çözümler benimsemeye teşvik ediyor. Fuar Direktörü Seda Bozkurt; “Bu sayede, katılımcılarımızın yalnızca ürünlerini sergilemelerini değil, aynı zamanda sürdürülebilirliğe olan bağlılıklarını göstermelerini sağlıyoruz.” dedi.

Zorlu Enerji, CDP’de üst seviyede

Zorlu Enerji, CDP Tedarikçi Etkileşimi Değerlendirmesi’nde (SEA) A skoru alarak liderlik seviyesine yükselirken, S&P Global’in Sürdürülebilirlik Yıllığı 2026 listesine girerek sektörde ilk yüzde 10’luk dilimde yer aldı. Zorlu Enerji CEO’su Elif Yener, “İklim değişikliği konusundaki aksiyonları çevresel bir sorumluluğun ötesinde, iş stratejimizin temel bir bileşeni olarak görüyoruz. Bu doğrultuda doğrudan ve dolaylı emisyonlarımızı şeffaf biçimde yönetiyoruz. Bu disiplinli yaklaşım, sürdürülebilirlik performansımızı istikrarlı biçimde güçlendiriyor.” dedi.

Küçük pillerle büyük etki sağlandı

Varta Pilleri Türkiye’nin sürdürmekte olduğu atık pil toplama kampanyası, ülke genelinde büyük yankı uyandırdı. Bu yılın ilk çeyreğine ilişkin açıklanan son veriler de kampanyanın başarısını gözler önüne seriyor. Toplam 15 aylık süre sonunda 62.310 adet atık pil toplanırken, 6.213 adet fidan toprakla buluşturuldu. Bunun yanı sıra kampanya ile bugüne kadar 2.8 ton karbon emisyonunun önüne geçilmesi sağlandı. VARTA Pilleri Türkiye Genel Müdürü Kerem Acar, “Yeniden kullanımı teşvik etmeyi misyonumuzun bir parçası olarak görüyoruz.” dedi.

Temiz enerjiyle karbon azaltımı

Türkiye’de sağlık hizmetlerinde kalite ve teknolojiyi bir araya getiren Yaşam Hastaneler Grubu, insan sağlığını yalnızca hastane duvarları içinde değil, çevresel sürdürülebilirlik perspektifiyle de ele alarak önemli bir çevresel katkı sağladı. Yaşam Hastaneler Grubu tarafından gerçekleştirilen güneş enerjisi üretimi ve elektrikli araç kullanımı sayesinde sadece 2025 yılında toplam 3.924 ton karbon emisyonunun atmosfere salınması önlendi. Bu katkı, sürdürülebilir sağlık hizmeti yaklaşımının somut bir göstergesi olarak değerlendiriliyor.

75 YILDA TSKB ETKİSİ

KALKINMANIN DÜNÜ, BUGÜNÜ, YARINI

75 yıldır Türkiye'nin çok yönlü kalkınma yolculuğuna aktif katkı sunan bir kalkınma ve yatırım bankası olarak, yıllar içinde edindiğimiz köklü birikim ve deneyimi, ülkemizi sürdürülebilir bir geleceğe taşıyacak projelere aktarıyoruz.

Ülkemizin ekonomik, çevresel, sosyal ve kültürel ilerleme yolculuğunda mesafeleri kısaltmak için çalışıyor, ilk günden itibaren Türkiye'nin kalkınmasındaki TSKB etkisini, en değerli varlığımız olan insan sermayemizle büyötmeye devam ediyoruz.

Çünkü biz, ülkemizin örnek bir başarı hikâyesi yazabilmesi için kapsayıcı kalkınmanın gücüne ve birlikte başarmaya inanıyoruz.

Esas Gayrimenkul 2025 Sürdürülebilirlik Raporu'nu yayımladı

Gayrimenkul sektörünün öncü oyuncularından Esas Gayrimenkul, 2025 yılına ilişkin çevresel, sosyal ve yönetim (ÇSY) performansını şeffaf bir biçimde ortaya koyan Sürdürülebilirlik Raporu'nu yayımladı.

“Esas Olan Sürdürülebilirlik” mottosuyla hazırlanan rapor, şirketin çevresel ayak izini azaltma konusundaki kararlılığını ve toplumsal fayda odaklı iş modelini somut verilerle tescilliyor. Raporunda öne çıkan en çarpıcı gelişme, şirketin 2030 yılı için belirlediği yenilenebilir enerji hedeflerine stratejik yatırımlar sayesinde beş yıl erken ulaşılması oldu.

Raporun yayınlanmasına yönelik bir açıklama yapan Esas Gayri-

menkul CEO'su Cem Eriç, şunları belirtti: “Gayrimenkul sektöründe değer yaratmanın temel koşulu; dayanıklı varlıklar, güvenilir veriyle yönetim ve paydaşlarla kurulan güçlü ilişkilerdir. Esas Gayrimenkul olarak bu dönemi, iş modelimizi güçlendiren ve uzun vadeli değer üretimini destekleyen bir dönüşüm alanı olarak ele alıyoruz. 2030 hedeflerimize bugünden ulaşmış olmanın gururuyla, sektöre ilham vermeye ve toplum için değer üretmeye devam edeceğiz.”

Esas Gayrimenkul, sürdürülebilirlik stratejisini; güvenilir bir gelecek için çevresel etki, ilham veren ve topluma duyarlı kültür ve çevik yönetim olmak üzere üç temel sütun üzerine inşa etti.

Ölçülebilir çevresel etki

Çevresel hedefler kapsamında hayata geçirilen güneş enerjisi projeleri, ESCO (Enerji Servis Şirketi) modeliyle finanse edilerek sürdürülebilir finansmanın başarılı bir örneğini sundu. 5,4 milyon Euro'luk

yatırım sonucunda ulaşılan 13,2 MW kurulu güç, şirketin net sıfır yolculuğundaki en kritik eşiklerden birini temsil ediyor.

“En İyi İşveren” ünvanı

Esas Gayrimenkul, sosyal sürdürülebilirlik alanında da çıtayı yükseltti. Great Place to Work® değerlendirmesinde kendi kategorisinde Türkiye'nin En İyi 3. İşvereni seçilen şirket; çeşitlilik, eşitlik ve kapsayıcılık ilkelerini kurumsal DNA'sına işledi.

Veri güvenilirliğinde standart

2025 Sürdürülebilirlik Raporu, sadece bir beyan metni olmanın ötesinde, seçili performans göstergelerinde bağımsız sınırlı güvence onayı alarak yayımlandı. Şeffaflık ilkesi gereği ortak alan elektrik tüketimi; toplam enerji tüketimi, yenilenebilir enerji üretimi (GES) ile çalışan profili ve üst düzey yönetici cinsiyet dağılımına ilişkin göstergeler izlenebilir ve uluslararası standartlarla karşılaştırılabilir şekilde paylaşıldı.

6. Gıda Bankacılığı Zirvesi'nden mücadele çağrısı

Temel İhtiyaç Derneği (TİDER) ev sahipliğinde bu yıl altıncısı düzenlenen Gıda Bankacılığı Zirvesi, 7 Nisan 2026'da Renaissance Polat Bosphorus Hotel'de gerçekleşti.

"İsraf ile Mücadelenin Parçası Ol" temasıyla gerçekleşen zirvede, gıda israfıyla mücadelede geleneksel yöntemlerden bağımsız olarak "Ya-pay Zekâ" ve "Big Data" kullanımının gıda bankacılığına entegrasyonu konuşuldu.

Özel sektör, akademi ve sivil toplum temsilcilerini bir araya getiren zirvenin açılış konuşmasını gerçekleştiren TİDER Yönetim Kurulu Başkanı Hande Tibuk, Temel İhtiyaç Derneği'nin 39 ilde 83 noktada verdiği hizmetlerden söz ederek şunları söyledi: "16 yıldır hedefinden şaşmadan israf ve yoksullukla mücadele ile ilgili sürdürülebilir projeler gerçekleştirmeye devam eden TİDER, gıda

bankacılığını tüm ülkeye yaymıştır. Gerçekleştirdiğimiz birçok proje ile hem ülkemizdeki kurumlara hem de üyesi olduğumuz Uluslararası Gıda Bankacılığı Ağı Foodbanking Network'te yer alan ülkelere ilham oluyoruz."

Temel İhtiyaç Derneği'ne geçtiğimiz yıl içinde en çok destekte bulunan PepsiCo ve Kadir Has Üniversitesi'ne takdim edilen teşekkür plaketleri ile zirve sona erdi.

Sabancı Üniversitesi'nden Sanayi Odaklı Projeler Programı

Sabancı Üniversitesi'nin sanayi ile akademiye aynı çatı altında buluşturduğu Sanayi Odaklı Projeler Programı, kurumların öncelikli araştırma konularını, üniversite iş birliğiyle projelendirerek hayata geçirmelerine olanak tanıyor.

Program kapsamında, 4. sınıf lisans öğrencileri; öğretim üyeleri ve ilgili kurumların danışmanlığında projeler geliştiriyor. Bugüne kadar

72 firmanın katılımıyla 156 projenin başarıyla tamamlandığı programın önemli buluşma noktalarından biri olan Sanayi-Akademi Buluşması, 15 Nisan'da Sabancı Üniversitesi Nanoteknoloji Araştırma ve Uygulama Merkezi (SUNUM) Fuaye alanında gerçekleştirildi. "Gelecek Şimdi: Teknoloji Geliştirmede Sanayi-Kampüs Etkileşimi" temasıyla düzenlenen etkinlikte, SOCAR Türkiye CEO'su

Elchin İbadov konuk konuşmacı olarak yer aldı.

SOCAR Türkiye CEO'su Elchin İbadov, "Önümüzdeki beş yıl içinde iş gücünde kullanılan becerilerin yaklaşık yüzde 44'ünün değişeceği bir döneme giriyoruz. Artık rekabet yalnızca şirketler arasında değil, ekosistemler arasında yaşanıyor." dedi.

PRİZMADAN YANSIYAN

Dr. Kubilay Kavak

“Okutur cahili echel ederiz.”

(Neyzen Tevfik)

Birkaç farklı şehirde meydana gelen ve bütün ülkeyi sarsan üzücü okul olaylarını düşünürken, eğitim ve sürdürülebilirlik eğitimi üzerine yazmaya karar verdim.

Eğitim, uzmanı olduğum bir alan değil; pedagojik formasyon dersleri de almadım ama babası ve kardeşi başta olmak üzere ailesinde çok sayıda öğretmen bulunan biriyim ve besleyici etkileşimlerin kaçınılmaz etkisiyle eğitim konularına kafa yuruyorum. Üstelik aktif iş gücünün teknik ve sosyal yetenek setlerindeki olumlu-olumsuz değişiklikleri uzunca bir süre izleme şansını buldum. Bütün bunlar, bazı mütevazı tespitleri okurla paylaşma cesaretini bana veriyor.

Eğitim nerede biter?

Bilindiği üzere eğitim, en kısa tanımla, bireylerde kalıcı davranış değişiklikleri meydana getirmek üzere yürütülen faaliyetlerdir. Bu tanımdan eğitimin çok uzun yıllara yayılması gerektiği anlaşılır. Bizden yarım asır önce yaşamış insanlara göre çok daha fazla bilgiyle muhatap olduğumuz, dakikada maruz kalınan uyaran itibarıyla onlara nispetle belki yüz kat ileride bulunduğumuz bir zaman diliminde, eğitimin süregelen bir nitelik kazanması gerektiği açıktır.

Eğitim denildiğinde ilk akla gelenin okul öncesi eğitim, sonrasında ilkökul ve orta öğretim olması gayet normaldir. Ancak bu bakış açısı artık geçmiş yüzyıla ait bir perspektiftir ve değiştirilmesi elzemdir.

Endüstri meslek lisesini bitirip bir fabrikada tornacı olarak işe başlayan ve kız meslek lisesini bitirip

bir büroda asistan olarak çalışan iki kişi düşünelim. Eğer bu kişiler 1975 yılında işe başlasalardı, muhtemelen 2000 yılında emekli olacaklardı ve meslek hayatları boyunca kendilerini gelişime zorlayan çok büyük bir talep bulunmayacaktı. Tornacı genç, bahse konu 25 yıl içinde, muhtemelen iş güvenliği ve sağlığı alanında eğitim ihtiyacı duyacak, belki toplam kalite felsefesi konusunda mesafe katetmek zorunda kalacaktı. Asistan ise daktilodan bilgisayara geçip Word programının ilkel versiyonlarıyla tanışacak, ofis hattının yanında cep telefonundan arama yapmayı öğrenecek, bir de önemli evrakın fotokopiyle çoğaltılması ya da yazıcıya bastırılması gibi yeni meydan okumalarla baş etmeye çalışacaktı.

Şimdi bu iki gencin 2000’de mezun olduklarını varsayalım ve o tarihten bu yana maruz kaldıkları meydan okumalara bakalım: Tornacı olarak işe başlayan gencin ilk zorluğu CNC makineleri kullanmayı öğrenmek olacaktır. 5S prensipleri, verimlilik ölçümleri, metal işlemeyle ilgili diğer iş istasyonlarına yönelik becerilerin geliştirilmesi ve sosyal yetkinliklerin çeşitlendirilmesi gibi ihtiyaçlar da listeye eklenecekti. Asistan ise telekten faks dönüşümü gözleyecek, konferans görüşme ayarlamayı öğrenecek, bir müddet sonra her şeyi bilgisayardan yönetmeye başlayacak, birbirinden farklı yazılımlarla baş etme gereği duyacaktır. Söylemeye hacet yok, her ikisi de 2026 yılına gelindiğinde hâlâ emeklilikten epey uzak bir durumda bulunacak ve çığır açan dijital çözümlerle gelen yeniliklere ayak uydurmaya çalışacaktır.

2025’te mezun olup işe başladıklarında bu gençlerin meri mev-

“Sevinerek izliyorum ki çocuklara sürdürülebilirlikle ilgili temel kavramları öğretmeye yönelik bir gayret var. Ana akım medyada iklim değişikliği ve doğal kaynakların korunması konusunda duyarlılık olduğu hissediliyor.”

Eğitim, aile ve sürdürülebilirlik

zuata göre en az 40 yıl iş hayatında kalacaklarını bir kenara not edelim ve meslek yaşamlarında ne çok şey öğrenmek zorunda kalacaklarını bu bilgi ışığında değerlendirelim. Yapay zekânın korkunç bir hızla dönüşümün motoru haline geldiği bir aşamada; eğitimin artık ilköğretim, ortaokul ve lise ile sınırlı olduğunu söyleyebilir miyiz? Yeni modelde eğitim, okulda geçirilen 10-12 yıldan ibaret bir faaliyet değildir; emekliliğe kadar yayılan, yayılması gereken, bu itibarla 50-55 yıla uzanan bir süreçtir. Ezcümle, paradigmanın nasıl kökten değiştiğini görmemiz gerekiyor.

Tevhid-i tedrisat?

Kurumların iş birliği?

Tevhid-i Tedrisat (Eğitimin Birliği) Kanunu, 1924'te kabul edilen ve Türkiye'deki tüm eğitim kurumlarının Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yönetilmesini ya da yönlendirilmesini esas alan bir kanundur. Kanunun amacı, millî devletin inşa sürecine katkı sağlamak ve bu doğrultuda eğitim hayatına katılan her bireye belli beceri ve ortak değerleri kazandırmaktır.

Geldiğimiz aşamada bu kanunu da yeniden yorumlamamız icap ediyor. Konu, özel okul müfredatlarının genel müfredatla mutlak uyumu değil. Öğretmen olarak atanan (ya da özel okullar tarafından görevlendirilen) kişilerin en azından bir kısmının teknik ve sosyal yetkinliklerindeki feci seviye değil. Önüne gelen her yere açılan, pek çoğuna iltifat niyetine üniversite denilen şeylerin standartlarının yükseltilmesi de değil. Hatta doğru düzgün tek yayını olmayan üçüncü sınıf akademisyenlerin rektör atanması bile de-

ğil. Bunların her biri ayrı bir ilgiyi ve tartışmayı elbette hak ediyor; ancak asıl konu, kalıcı davranış değişikliği oluşturması beklenen kurumların, birbiriyle farklı mesajlar vererek öğrencilerin zihnini kalbura çevirmesi. Eleme, seçme ve bir değer kümesine göre karar verme yetileri felç edilmiş bireylerin çoğalması, anomi başta olmak üzere toplumsal marazlara gebelik ediyor.

Sosyolojik anlamda kurum denilince akla ilk gelen unsurlar aile, medya, devlet, siyaset, din, hukuk ve nihayet ekonomik aktörlerdir. Bu kurumlar tarafından verilen mesajların, doktrine edilen esasların, aşılana düşüncelerin birbiriyle çelişen, hatta birbirine tamamen zıt bir nitelik taşıması tedrisatta tevhide (eğitimde birliği/bütünlüğü) bozmaktadır. Baş edilmesi zor ve bir yönüyle millî güvenlik sorunu olan bu mesele, salt hükümetin alacağı tedbirler ya da yapacağı düzenlemelerle çözülebilecek bir mesele değildir. Kolektif bir uzlaşma ve toplumsal bir seferberlik, harap olmuş ayarların yeniden kurulması için şarttır.

Ve sürdürülebilirlik eğitimi

Sevinerek izliyorum ki ilköğretimden itibaren çocuklara sürdürülebilirlikle ilgili temel kavramları öğretmeye yönelik bir gayret var. Ana akım medyada en azından iklim değişikliği ve doğal kaynakların korunması konusunda bariz bir duyarlılık olduğu hissediliyor. Din kurumu münhasıran sürdürülebilirliği bir kavram olarak içselleştirmiş görünme de tasarruf kültürüne, kaynakların israf edilmemesine, şatafattan sakınılmasına yönelik çağrılarıyla bu dairenin içine dahil olmuş durumda.

Siyaset ve hukuk kurumlarının ortalama çizgisi, ekonomik aktörlerin öncülüğünü yaptığı gayretlerin epey gerisinde seyrediyor.

Burada ayrı bir parantezle üzerinde durulması gereken en önemli kurum ise aile. Yeni kuşak ebeveynler çocukları iyi okullara emanet ettiklerinde işin hallolduğu yanılığına kapılıyorlar. Oysa yukarıda işaret ettiğim gibi, bütüncül bir eğitim, ancak farklı kurumların belli bir davranış kodu ya da tutum oluşturmak için aynı veya paralel mesajlar vermesiyle mümkün olur. Birbiriyle çelişen mesajlara maruz kalan çocuklarda ve gençlerde beklenen tutumlar gelişmeyeceği gibi, anomiye ve kimlik bunalımına sürükleyen sayrılıklar ortaya çıkar.

Ünlü Amerikalı tarihçi ve filozof Will Durant şöyle diyor: "It came to me that reform should begin at home, and since that day I have not had time to remake the world." (Bir noktada reformun evde başlaması gerektiğini fark ettim ve o günden beri dünyayı yeniden şekillendirmeye vaktim olmadı!) İşe aileden başlamak gerekiyor: Pilav için ayrılan pirinç fazla geldiğinde onun boşa götürülmeyip kadınbudu köfte ve sütlaç yapımı için değerlendirilmesi, evdeki olağan sürdürülebilirlik adımlarındandır ve bunların çocuklara etkin bir iletişimle aktarılması önemlidir. Ancak böylesi sistematik bir yaklaşımla eğitim halkası tamamlanabilecektir. Bu yüzden su tüketiminden araç ve toplu taşıma kullanımına, çöplerin ayrıştırılmasından her türden atıl malzemenin işlevsel kılınmasına kadar pek çok alanda önce ebeveynlerin eğitilmesi gerekiyor.

Türkiye’de Nisan ayının sürdürülebilir markaları

Nisan ayının sürdürülebilir markaları arasında, her yıl olduğu gibi bu ay da çevresel sorumluluğu iş modellerinin merkezine alan şirketler dikkat çekti. Artık pek çok marka, yalnızca enerji ve su tasarrufu yapmakla kalmayacak. Markalar atıkları azaltan, karbon ayak izini düşüren ve ekolojik dengeyi gözeterek uygulamalarla geleceğe güvenle adım atıyor.

Metal: Zeren Metal

Alüminyum sektörünün global ölçekteki temsilcilerinden Zeren Metal, sürdürülebilir üretim vizyonu doğrultusunda hayata geçirdiği ‘Yeşil Dönüşüm Yol Haritası’ ile sanayide düşük karbonlu üretime geçiş sürecini hızlandırıyor. Zeren Metal Genel Müdürü Murat Akkaş, “Hayata geçirdiğimiz ‘Yeşil Dönüşüm Yol Haritası’ ile yalnızca enerji tüketimimizi ve karbon ayak izimizi azaltmayı değil; aynı zamanda üretim süreçlerimizi daha verimli, daha

sürdürülebilir ve daha rekabetçi hale getirmeyi hedefliyoruz. Bu kapsamda enerji maliyetlerinde tasarruf sağlarken, yeşil finansman fırsatlarına erişimimizi artırıyor ve inovasyonu destekleyen yeni iş modelleri geliştiriyoruz. Bununla birlikte çalışanlarımız ve toplumda çevre bilincinin artmasına katkı sunuyor, daha sürdürülebilir bir gelecek için sorumluluk alıyoruz.” dedi. Zeren Metal, yenilenebilir enerji kaynaklarının entegrasyonunu da hızlandırıyor.

Otomotiv: Doğu Otomotiv

Doğu Otomotiv’in sürdürülebilirlik vizyonu doğrultusunda hayata geçirdiği Doğaya Kanat Açtık programı, 2026 bahar etabına Türkiye’nin en önemli göç koridorlarından biri olan Antalya kıyılarında başladı. İlkbahar göçü sırasında binlerce kilometre kat ederek Akdeniz’i aşan kuşlar için hayati bir mola noktası olan bölgede Alper Tüydüş tarafından gerçekleştirilen gözlemlerde, kıyı ekosistemlerinin biyolojik

çeşitlilik açısından taşıdığı önem bir kez daha ortaya konulmuş oldu. Program kapsamında Antalya kıyı şeridi boyunca 4 gün süren saha çalışmasında toplam 107 farklı kuş türü kayıt altına alındı. Gözlemler sırasında Türkiye’de nadir görülen türler arasında yer alan sürmeli kervançulluğu, tıbet cılıbtı, kır baykuşu ve bataklık düdüğü gibi türler de belgelenecek bilimsel veri setine katkı sağlandı.

Perakende: Watsons Türkiye

Watsons Türkiye tedarik zincirinden mağaza operasyonlarına, ambalaj atıklarının azaltılmasından dijitalleşmeye kadar birçok alanda sorumluluk almaya devam ediyor. Watsons Türkiye Genel Müdürü Mete Yurddaş, “Sıfır atık yaklaşımımız kapsamında ise mağazalarımızda konumlandığımız geri dönüşüm üniteleri ve operasyonel süreçlerimizde kâğıt ile plastik kullanımını azaltan dijitalleşme adımlarımızla (O+O stratejimiz) atık oluşumunu kaynağında azaltmayı hedefliyoruz. Dijitalleşmeyi sadece müşteri deneyimini geliştiren bir unsur olarak değil, aynı zamanda çevresel etkimizi azaltan önemli bir kaldıraç olarak görüyoruz. Tükettiğimiz elektriği düzenli olarak takip ediyor, oluşturulan alarm sistemleri sayesinde hızlı aksiyon alarak tasarruf sağlıyoruz.” dedi.

Enerji: Üçay Mühendislik

Çevresel endişeler ve yüksek akaryakıt fiyatları nedeniyle ülkemizde elektrikli araç kullanımı yaygınlaşırken, şarj çözümlerine olan talep de her geçen gün artıyor. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu’nun (EPDK) Ocak 2026 verilerine göre, Türkiye’de toplam elektrikli araç şarj soketi sayısı 40 bine dayanırken, Üçay Mühendislik şirketinin bağlı ortaklığı Elaris de ücretsiz olarak sunduğu elektrikli araç şarj istasyonu kurulumu

ve şarj ağı işletmeciliği hizmeti ile Türkiye’nin sürdürülebilir geleceğine katkıda bulunuyor. Üçay Mühendislik iştiraki Elaris Direktörü Volkan Demir, elektrikli araç şarj istasyonu kurulumu ve şarj ağı işletmeciliği hizmetini ücretsiz olarak sunduklarının altını çizerek, “Çevre dostu ulaşımı teşvik ederek Türkiye’nin sürdürülebilir geleceğine katkıda bulunmayı hedefliyoruz. E-mobilitenin merkezinde ise elektrikli araçlar yer alıyor.” dedi.

Teknoloji: Canon

Görüntüleme teknolojileri lideri Canon, büyük baskı üreticilerinin çevresel taahhütlerini ve sürdürülebilirlik odaklı ürün ve hizmetlerinin kapsamını ve derinliğini ortaya koyan Quocirca’nın Sürdürülebilirlik Liderleri Raporu’nda bir kez daha liderliğini korudu. Buna paralel olarak Canon’un sürdürülebilirlik alanındaki marka algısı da Quocirca’nın 2025 Marka Algısı Raporu’nda dikkat çekici bir yükseliş gösterdi. Katılımcıların yaklaşık yarısı, yani yüzde 49’u Canon’u sürdürülebilirlik açısından güçlü bir marka olarak

değerlendirirken bu oran 2024 yılında yüzde 38 seviyesindeydi. Canon Europe Entegre Baskı ve Hizmetler Grubu Başkanı Peter Saak, “Bugün işletmeler sürdürülebilirlik konusunda kritik kararlarla karşı karşıya. Yeni mevzuatlara uyum sağlamak, daha şeffaf raporlama sunmak ve emisyonlarını azaltarak kendi itibarlarını korumak zorundalar. Müşterilerimizi bu zorluklarda desteklemek üzere tasarlanan yenilikçi portföyümüzle Quocirca tarafından bu önemli sektör raporunda bir kez daha lider olarak gösterilmekten büyük memnuniyet duyuyoruz.” dedi.

Yerelden küresele uzanan başarı: Hüsamlar Yeniden Projesi

Cumhuriyet tarihinin tek seferde yapılan en büyük rehabilitasyon projesi “Hüsamlar Yeniden”, Uluslararası Madencilik Sonrası Faaliyetler Sempozyumu’nda (IPMS) uluslararası akademi ve sektör temsilcilerinin karşısına çıktı.

Madencilik faaliyetleri tamamlandığında, eski maden sahalarının doğaya geri kazandırılması kritik önem taşıyor. Muğla Milas’ta, 40 yıl boyunca madencilik yapılan, bugün 250 bini aşkın fidanın büyümeye başladığı, 800 futbol sahası büyüklüğündeki Hüsamlar Yeniden projesi Uluslararası Madencilik Sonrası Faaliyetler Sempozyumu (IPMS) 2026’da masaya yatırıldı.

İki yılı aşkın süredir sahada yürütülen çalışmalarla bütüncül bir ekosistem dönüşümü hayata geçirildi. 576 hektarlık alan doğaya kazandırılırken, yaklaşık 250 bin fidan ve bitki toprakla buluşturuldu. Sahada oluşturulan göletler, yeniden kazandırılan zeytinlik alanlar ve bölgeye uygun çam başta olmak

üzere zengin bitki örtüsüyle ekosistem adım adım yeniden şekillendi.

Hüsamlar sahasındaki çalışmalarını izleme ve raporlama sorumluluğu üstlenen Türkiye Tabiatını Koruma Derneği Başkan Yardımcısı Prof. Dr. İlhami Kızıroğlu, Enerji Dijital Genel Yayın Yönetmeni Serhat Bingöl’ün moderatörlüğünü üstlendiği oturumda, “Rehabilitasyon çalışmaları, özünde ekosistemle yeniden bağ kurma sürecidir. Hüsamlar Yeniden, bilimsel verilerle takip edilen örnek uygulamalardan biri oldu” dedi.

Yeniköy Kemerköy Enerji Genel Müdür Yardımcısı Burak Işık ise “Sürdürülebilir madencilik, maden açılmadan önce başlar, kapandıktan sonra devam eder. Rehabilitasyonu bir yasal yükümlülüğün ötesine, madenciliğin ayrılmaz bir parçası olarak ele alıyoruz. 2032 yılına kadar toplam 1.363 hektar alan rehabilite etmeyi, 2040 itibarıyla ise tam bir orman dokusuna sahip doğal alan haline getirmeyi hedefliyoruz. Rehabilitasyon sahamız, 15 yıl içinde daha önce madencilik faaliyeti yapıldığına dair hiçbir iz taşımayan, yürüyüş ve mesire alanlarının, farklı kuş türlerine ev sahipliği yapan göletlerin de bulunduğu bölgeye dönüşecek. Dikilen zeytin fidanları, lavanta gibi bitkiler de yerel tarım ekonomisine destek sağlayacak” dedi.

Hüsamlar sahasında süreç, üniversiteler, kamu kurumları ve uzman heyetlerin koordinasyonunda ilerliyor. 48 bin ağacın 5 ila 10 yıl

arasında kademeli olarak taşınması planlanıyor. 2025 yılında yürürlüğe giren düzenleme, taşınan her bir ağaç için bir fidan daha dikilmesini zorunlu kılıyor. Bu sayede taşınan ve yeni dikilen fidanlarla yaklaşık 100 bin ağaçlık bir zeytin varlığı oluşacak, bu ağaçlardan elde edilecek gelir bölgenin kalkınmasını destekleyecek. 21 Nisan’da 4 bin zeytin fidanı daha toprakla buluşturuldu.

Yeniköy Kemerköy Enerji, 1.200 MW kurulu gücüyle Türkiye’nin elektrik ihtiyacının yaklaşık yüzde 2,2’sini karşılıyor. 3 bin 100 kişiye istihdam sağlayan Yeniköy Kemerköy Enerji çalışanlarının yüzde 85’ini Milas’ın bölge halkı oluşturuyor. 2025’te bölge ekonomisine yaklaşık 5 milyar TL’lik katkı sağlayan şirket, sosyal projelere de destek veriyor.

Plastik atıklarından Parkinson ilacı

İskoçya'daki Edinburgh Üniversitesi'nden bilim insanları, plastik atıkları Parkinson hastalığının tedavisinde kullanılan bir ilaca dönüştüren biyolojik bir yöntem geliştirdi. Araştırmaya göre, gıda ve içecek ambalajlarında yaygın olarak kullanılan polietilen tereftalat (PET) plastikler, genetiği değiştirilmiş E. coli bakterileri aracılığıyla levodopa (L-DOPA) adlı etkin maddeye dönüştürüldü. Söz konusu madde, Parkinson hastalarında dopamin eksikliğini gidermek amacıyla kullanılan temel ilaçlardan biri olarak biliniyor. Bilim insanları tarafından geliştirilen süreçte, öncelikle plastik atıklar parçalanarak ana bileşeni olan tereftalik asite ayrılıyor. Ardından genetik olarak programlanan bakteriler, bu asitteki karbon moleküllerini yeniden düzenleyerek biyolojik reaksiyonlar yoluyla L-DOPA

sentezliyor. Dopaminin öncüsü olan L-DOPA, Parkinson hastalarının beyininde Dopa-dekarboksilaz enzimi aracılığıyla dopamine dönüşerek tedavide kullanılıyor. Aynı etkin maddenin huzursuz bacak sendromu (RLS) tedavisinde de yer aldığı ifade ediliyor. Araştırmacılar, geliştirdikleri yöntemin, petrol türevlerine dayalı geleneksel ilaç üretimine alternatif sunabileceğini belirtti. Dünya genelinde her yıl yaklaşık 50 milyon ton PET üretildiğine dikkat çeken bilim insanları, bu plastiklerin önemli bir kısmının geri dönüşüm sistemine girse de büyük bölümünün çöplüklere gittiğini vurguladı. Ekip, plastik atıkların biyoteknoloji yoluyla yeniden değerlendirilmesinin parfüm, aroma ve endüstriyel boya üretimi gibi alanlarda da kullanılabileceğini ifade etti.

Expanscience'tan eczacılara ilham veren buluşma

1950 yılından bu yana bilimsel gücü yüksek ve sorumluluk sahibi yaklaşımıyla faaliyet gösteren Expanscience Laboratuvarları, nisan ayı itibarıyla eczacılara özel olarak hayata geçirdiği "Expanscience Etki Buluşmaları" ile sektör profesyonellerini bir araya getirdi. Mustela Türkiye Ortadoğu ve Asya - Pasifik Ülkeleri Bölge Müdürü Fikret Baltaoğlu "1950 yılından bu yana bilimsel gücü ve sorumluluk sahibi yaklaşımıyla faaliyet gösteren Expanscience Laboratuvarları olarak, nisan ayında hayata geçirdiğimiz 'Expanscience Etki Buluşmaları' kapsamında sektör profesyonelleriyle bir araya geldik. İstanbul, Ankara ve İzmir'de gerçekleştirdiğimiz buluşmalarda, iş dünyasının yalnızca finansal başarıyla değil, toplumsal ve çevresel etkisiyle de değer yaratması gerektiğine olan inancımızı paylaştık." dedi.

Mert Fırat ise, sürdürülebilirlik

odağında ve B Corp yaklaşımını benimseyen bir markayla aynı zeminde buluşmanın kendisi için çok kıymetli olduğunu vurguladı. Eşit ebeveynliğin yalnızca bireysel bir tercih değil, toplumsal dönüşümün önemli bir parçası olduğuna inandığını belirten Fırat, bu yaklaşımı sahiplenen ve destekleyen Expanscience'ın Etki Buluşmaları'nda yer

almaktan gurur duyduğunu ifade etti. Prof. Dr. İttr Erhart da, sosyal etki ve sürdürülebilirlik odağında geliştirilen bu tür platformların farklı paydaşları bir araya getirerek kolektif dönüşümü hızlandırdığına dikkat çekti. Erhart, iş dünyasının toplumsal faydayı merkeze alan yaklaşımlarının yaygınlaşmasının önemine vurgu yaptı.

BETA ENERJİ YÖNETİM SİSTEMLERİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YÖNETİCİSİ | AYŞEGÜL YILMAZTÜRK

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YÖNETİM DİSİPLİNİDİR

“
Beta Enerji’de sürdürülebilirliği; raporlama ya da uyum gerekliliklerinin ötesinde, şirketlerin geleceğini şekillendiren bir yönetim disiplini olarak görüyorum.”

■ Eda Ünsün

Enerji sektöründe sürdürülebilirlik artık iş yapış biçimlerini kökten dönüştüren stratejik bir zorunluluk. Beta Enerji Yönetim Sistemleri ve Sürdürülebilirlik Yöneticisi Ayşegül Yılmaztürk, Yeşil İş Platformu Dergisi’ne verdiği röportajda; şirketlerin karbon yönetiminden dijitalleşmeye, enerji verimliliği yatırımlarından geleceğin trendlerine uzanan yolculuğunu anlattı.

■ Sizi ve ekibinizi kısaca tanıyabilir miyiz?

Beta Enerji’de Yönetim Sistemleri ve Sürdürülebilirlik fonksiyonunu yönetiyorum. Rolümüz, şirketin tüm operasyonlarını sürdürülebilirlik perspektifiyle yeniden yapılandırmak. Ekibimle birlikte yönetim sistemleri ve sürdürülebilirliği şirketin iş yapış biçimini şekillendiren entegre bir yapı olarak ele alıyoruz. Odağımız; veriye dayalı, izlenebilir ve sürekli gelişen bir sistem kurarak şirketin geleceğe daha hazırlıklı ilerlemesini sağlamak.

Bu yaklaşım, özellikle enerji ve üretim odaklı bir organizasyonda

kritik bir değer yaratıyor. Çünkü doğru kurulan bir sistem, hem performansı ölçer hem de karar kalitesini artırır, riskleri görünür kılar ve sürdürülebilir büyümeyi destekler.

Beta Enerji gibi enerji altyapısına dokunan bir yapıda çalışmak ise bizim için ayrı bir sorumluluk taşıyor. Sürdürülebilirliği üretimden tedarik zincirine, veriden yönetime kadar uzanan bütüncül bir dönüşüm alanı olarak ele alıyoruz.

■ Enerji yönetimi ve sürdürülebilirlik alanına yönelmenize ilham veren kırılma noktası neydi?

Aslında bu süreç bir anda değil, farkındalıkla şekillendi. Üniversite sonrasında profesyonel hayata adım attığım dönemde, sürdürülebilirlik raporlarıyla tanışmam bu sürecin kırılma noktası oldu.

O dönemde sadece bir rapor okuduğumu düşünüyordum; ancak zamanla bunun şirketlerin nasıl düşündüğünü, nasıl karar aldığını ve geleceğini nasıl kurguladığını belirleyen bir yaklaşım olduğunu fark ettim. Bu da benim için sürdürülebilirliği bir uzmanlık alanından

çok, bir bakış açısı haline getirdi. Sonrasında kariyerim boyunca gördüğüm en önemli şey şu oldu: Sürdürülebilirlik, doğru ele alındığında şirketlere hem çevresel hem de operasyonel ve stratejik bir güç kazandırıyor. Bu farkındalıkla bu alanda derinleşmeye ve bugün yaptığım işi daha bütüncül bir perspektifle ele almaya başladım.

Bugün geldiğim noktada ise sürdürülebilirliği; raporlama ya da uyum gerekliliklerinin ötesinde, şirketlerin geleceğini şekillendiren bir yönetim disiplini olarak görüyorum.

Şirketler için gerçek dönüşüm, doğru veriyi anlamak ve yönetmekle başlıyor.

■ Beta Enerji Yönetim Sistemleri'nde yürüttüğünüz çalışmalar kapsamında, şirketlerin karbon ayak izini azaltmada en kritik adımlar sizce nelerdir?

Karbon ayak izini azaltmak çoğu zaman teknik bir konu gibi ele alınıyor; oysa aslında bu, doğrudan bir yönetim meselesidir. Şirketlerin en sık yaptığı hata, çözümü doğrudan teknoloji yatırımlarında aramak. Oysa gerçek dönüşüm, doğru veriyi anlamak ve yönetmekle başlıyor.

İlk ve en kritik adım, emisyonların doğru ve güvenilir şekilde ölçülmesidir. Çünkü ölçülemeyen bir alanın yönetilmesi mümkün değil. Sağlıklı bir veri altyapısı kurulmadan belirlenen hedefler çoğu zaman sürdürülebilir olmaktan uzak kalıyor.

İkinci önemli başlık, enerji verimliliği. Çoğu şirket için en hızlı ve en uygulanabilir kazanım burada. Mevcut süreçlerin optimize edilmesi, tüketim alışkanlıklarının analiz edilmesi ve verimsizliklerin ortadan

IoT tabanlı sistemler sayesinde tüketimi anlık izleyebiliyor ve sapmaları erken fark edebiliyoruz.

kaldırılması, hem maliyetleri düşürüyor hem de doğrudan emisyon azaltımı sağlıyor.

Enerji dönüşümü de kaçınılmaz bir gündem. Yenilenebilir enerjiye geçiş, uzun vadede rekabet gücünü belirleyen temel unsurlardan biri haline geliyor. Ancak asıl değer, sadece üretim tarafında değil, tüketim ve yönetim modelinde yaratılıyor.

Benim altını çizdiğim konu ise tedarik zinciri. Çünkü şirketlerin gerçek karbon etkisi çoğu zaman kendi operasyonlarının ötesinde, değer zincirinde oluşuyor; sürdürülebilirlik yaklaşımının iş ortaklarını kapsayacak şekilde ele alınması gerekiyor. Karbon yönetimi hem çevresel hem de finansal performans, risk yönetimi ve rekabetçilikle doğrudan ilişkili... Süreci doğru yöneten şirketler, daha düşük emisyon, daha güçlü ve dayanıklı bir iş modeline sahip oluyor.

■ Enerji yönetim sistemlerinin dijitalleşmesi (örneğin IoT, veri analitiği) sürdürülebilirlik hedeflerine nasıl katkı sağlıyor?

Enerji yönetiminde dijitalleşme artık sistemin kendisi haline geldi. Çünkü sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmanın en kritik unsuru, doğru ve anlık veriyle hareket edebilmek.

Geleneksel yapılarda enerji yönetimi çoğu zaman geçmiş veriye dayanır. Oysa IoT tabanlı sistemler ve veri analitiği sayesinde bugün tüketimi anlık olarak izleyebiliyor, sapmaları çok daha erken fark edebiliyor ve müdahale sürelerini ciddi şekilde kısaltabiliyoruz.

Dijitalleşmenin en büyük katkısı görünürlük. Şirketler artık enerjiyi nerede, ne zaman ve hangi verimlilikte kullandığını net biçimde görebiliyor. Bu görünürlük, doğru kararları zamanında alabilmek için de kritik bir zemin oluşturuyor.

Bir adım ötesinde ise öngörü var. Veri analitiği sayesinde gelecekte oluşabilecek tüketim desenlerini, riskleri ve verimsizlikleri önceden tahmin edebiliyoruz. Bu da sürdürülebilirliği reaktif bir süreç olmaktan çıkarıp proaktif bir yönetim modeline dönüştürüyor.

■ Özellikle sanayi sektöründe enerji verimliliği projelerinde geri dönüş süresi (ROI) ne kadar önemli? Şirketler bu yatırımları nasıl değerlendirmeli?

Sanayi sektöründe enerji verimliliği projelerinde ROI, tek başına belirleyici olmaması gereken bir konu. Bugün birçok şirket yatırım kararlarını sadece geri dönüş süresine indirmediği için fırsatları kaçırabiliyor. Enerji verimliliği operasyonel verimliliği artırır, üretim sürekliliğini destekler ve enerji fiyatlarındaki dalgalanmalara karşı şirketi daha dayanıklı hale getirir. Bu açıdan bakıldığında ROI, sadece finansal

bir metrik değil; risk yönetiminin de bir parçasıdır.

Şirketlerin bakış açısını değiştirmesi gerekiyor. Enerji verimliliği yatırımlarını yalnızca "Ne kadar sürede kendini amorti eder?" sorusuyla değil; "Bu yatırım yapılmazsa ne kaybederim?" perspektifiyle değerlendirmek gerekiyor. Çünkü günümüzde enerji maliyetleri, karbon düzenlemeleri ve sürdürülebilirlik beklentileri birlikte değerlendirildiğinde, hareketsiz kalmanın maliyeti çoğu zaman yatırımın kendisinden daha yüksek.

Doğru yaklaşım; kısa vadeli kazanımlar ile uzun vadeli stratejik yatırımları dengeli bir portföy olarak ele almak ve enerji verimliliğini bir maliyet kalemi değil, rekabet avantajı yaratan bir alan olarak konumlandırmaktır.

■ Önümüzdeki 5-10 yıl içinde enerji yönetiminde hangi trendlerin öne çıkacağını öngörüyorsunuz?

Önümüzdeki 5-10 yıl içinde enerji yönetimi, teknik bir fonksiyon olmaktan çıkıp doğrudan stratejik bir yönetim alanına dönüşecek. Aslında bugün gördüğümüz tüm trendlerin ortak noktası bu dönüşüm.

İlk olarak veri temelli yönetim

Enerji yönetimi, veri ve karbon üzerinden yönetilen stratejik bir rekabet alanına dönüşüyor.

■ Enerji ve sürdürülebilirlik alanında kariyer yapmak isteyenlere ne tavsiye edersiniz?

Sürdürülebilirliği bir "alan" olarak değil, bir "bakış açısı" olarak ele alınlar. Çünkü işin içinde veri var, finans var, operasyon var, insan var. Dolayısıyla tek bir disiplinle ilerlemek yeterli olmuyor. Kendilerini mümkün olduğunca farklı alanlarla beslemeleri gerekiyor.

Ayrıca teorik bilgi kadar sahayı da anlamaları çok önemli. Sürdürülebilirlik raporu okumak değerli ama arkasındaki üretimi, süreci ve problemleri görmeden bu işi tam anlamıyla kavramak zor. Mümkün olduğunca işin operasyon tarafına temas etmelerini öneririm.

Bir diğer önemli konu ise sabır. Bazen yaptığınız bir çalışmanın etkisini aylar sonra, hatta yıllar sonra görüyorsunuz. Ama doğru yapıldığında çok güçlü bir dönüşüm yaratıyor.

Bu alan sadece "iyi niyet" ile yapılabilecek bir alan değil. Gerçekten veri okuyabilen, analiz yapabilen

ve işin içine dokunabilen insanlara ihtiyaç var.

Sürdürülebilirlik biraz da kişisel bir mesele. İnsan kendi hayatında bu bakış açısını kurmadan, kurum içinde sahiplenmek zor oluyor.

■ Hem bireyler hem de kurumlar için "hemen bugün başlanabilecek" en etkili sürdürülebilirlik adımı sizce nedir?

Bence en kritik nokta şu: Sürdürülebilirlikte en büyük problem "ne yapılacağını bilmemek" değil, "başlamayı ertelemek". Bu yüzden hem bireyler hem de kurumlar için en etkili ilk adım çok basit: Ölçmeye başlamak. Çünkü ölçmediğiniz hiçbir şeyi yönetemezsiniz.

Kurumlar tarafında en acil aksiyon; veriyi toplamak ve anlamlandırmak. Bugün birçok şirket sürdürülebilirlik hedefi koyuyor ama bu hedefleri besleyen veri altyapısı yeterince güçlü değil. Oysa doğru veri olmadan yapılan her aksiyon, iyi niyetli ama etkisiz kalıyor.

Bireyler için ise konu aslında çok daha net: Günlük hayatta farkındalıkla alınan küçük kararlar, sistemin tamamını etkiliyor. Tüketim alışkanlıkları, israf, enerji kullanımı...

Ama burada önemli bir ayrım var: Sürdürülebilirlik artık "küçük bireysel adımların toplamı" ile çözülebilecek bir konu değil. Gerçek etki, sistemsel dönüşümlerle geliyor.

Bu yüzden bugün alınması gereken en acil aksiyon şu: Sürdürülebilirliği bir yan konu olarak değil, karar alma mekanizmasının merkezine koymak. Çünkü artık bu konu bir tercih değil; iş yapış biçimlerini, rekabet gücünü ve hatta şirketlerin varlığını belirleyen temel bir kriter.

Dijitalleşmenin asıl kırılma noktası

Veri olmayan bir yerde sürdürülebilirlik bir hedefdir; veri olduğunda ise yönetilebilir bir gerçekliğe dönüşür. Dolayısıyla enerji yönetiminde dijitalleşmeyi konuşmak, aslında veriye dayalı bir yönetim kültürünü konuşmak anlamına geliyor. Bu dönüşümü doğru kurgulayan şirketler ise yalnızca daha verimli değil, aynı zamanda daha hızlı, daha esnek ve daha rekabetçi hale geliyor.

yaklaşımı belirleyici olacak. Enerji artık sadece tüketilen bir kaynak değil; ölçülen, analiz edilen ve karar süreçlerinin merkezine yerleşen bir veri seti haline geliyor. Bu da şirketlerin enerji performansını finansal performans kadar yakından takip ettiği yeni bir dönemi beraberinde getiriyor.

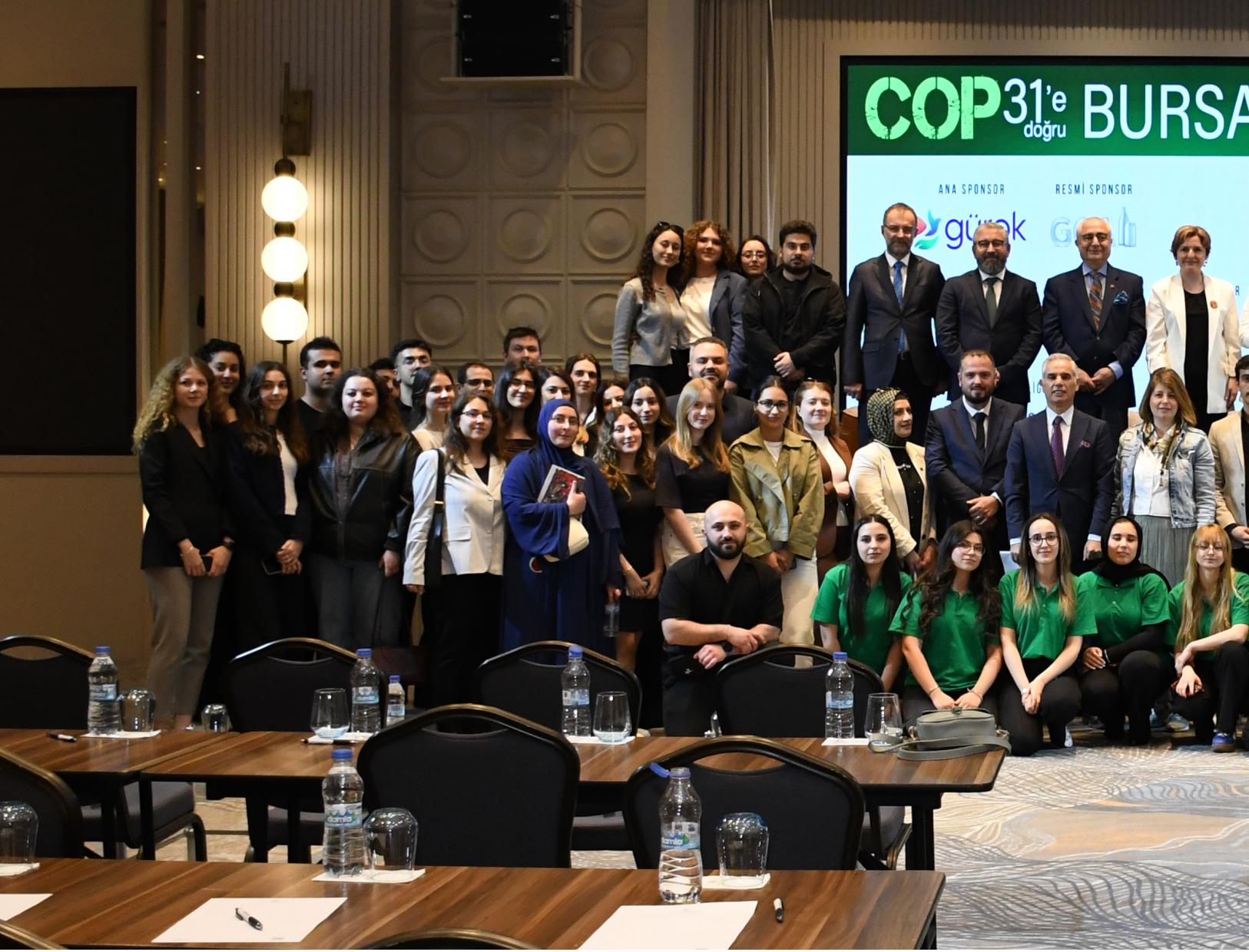
İkinci önemli trend, enerji üretiminin ve yönetiminin daha dağıtık hale gelmesi. Şirketler sadece tüketici değil, aynı zamanda üretici haline geliyor.

Artık şirketler karbon performanslarını da yönetmek zorunda. Bu da sürdürülebilirliği doğrudan iş stratejisinin merkezine yerleştiriyor.

Bir diğer kritik başlık ise şeffaflık ve zorunlu raporlama. Küresel ölçekte artan regülasyonlar, şirketleri yalnızca performans göstermeye değil, bu performansın kanıtlanmaya da zorluyor. Bu dönüşüm, veri altyapısı güçlü olmayan şirketler için ciddi bir kırılma noktası olacak.

Aslında tüm bu trendleri tek bir cümlede özetlemek mümkün:

Enerji yönetimi, maliyet odaklı bir operasyon alanından çıkıp, veri ve karbon üzerinden yönetilen stratejik bir rekabet alanına dönüşüyor. Bu dönüşümü erken okuyan ve doğru konumlanan şirketler daha dayanıklı, daha şeffaf ve daha güçlü bir yapıya sahip olacak.

COP31'E DOĞRU BURSA KONFERANSINDA ENERJİ VE ÜRETİM MASAYA YATIRILDI

Yeşil İş Platformu'nun hayata geçirdiği "Sürdürülebilirlik Konferansları 2026"nın Bursa durağı olan "COP31'e Doğru: Bursa"da iş dünyası, akademi, üniversite öğrencileri ve kamu yöneticileri buluşarak, "Üretimde Sürdürülebilirlik" ve "Enerjide Sürdürülebilirlik" başlıklarını gündeme taşıdı.

Dünya, iklim değişikliğinin etkilerini en yoğun şekilde hissettiğimiz bu dönemde, uluslararası iklim diplomasisinin en kritik platformlarından biri olan Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Taraflar Konferansı (COP), küresel hedeflerin belirlenmesinde başrol oynuyor. Geçmişten günümüze, Paris Anlaşması ile 1.5°C hedefinin somutlaştığı COP21'den, finansman kaynaklarının tartışıldığı COP29'a kadar birçok zirve,

dünyanın yeşil dönüşüm haritasını çizdi. Bu küresel seferberliğin bir parçası olarak Türkiye, COP31'e doğru yerel dinamikleri harekete geçiren bir dizi konferansa ev sahipliği yapıyor.

Üretim ve enerji sektörlerinde sürdürülebilir çözümleri masaya yatırmak amacıyla Yeşil İş Platformu tarafından düzenlenen "COP31'e Doğru: Bursa" isimli Bursa Sürdürülebilirlik Konferansı, 29 Nisan günü Bursa Almira

Hotel'de yoğun bir katılımı gerçekleştirildi.

Bu kapsamda, 29 Nisan 2026 tarihinde Bursa Almira Otel, sürdürülebilirlik tutkunlarını bir araya getiren önemli bir etkinliğe sahne oldu. Yeşil İş Platformu ve ESCARUS iş birliğiyle düzenlenen "COP31'e Doğru Bursa" adlı konferans, yoğun izleyici katılımıyla gerçekleşti. Katılımcıların ilgisi, Bursa'nın sanayi ve çevre konularına verdiği önemi bir kez daha gözler önüne serdi.

1. oturum: Enerjide Sürdürülebilirlik

Konferansın ilk oturumunda "Enerjide Sürdürülebilirlik" masaya yatırıldı. Oturumun moderatörlüğünü ESCARUS Genel Müdürü Dr. Kubilay Kavak üstlendi. Alanında uzman konuşmacılar, enerji sektörünün dönüşümüne ışık tuttu:

- ESCON CEO'su Onur Ünlü ve Mars Enerji CEO'su Yalçın Kiroğlu, sektörün nabzını tutarken; ATP Greenx Birim Başkanı Tuğba Sarı da yenilikçi çözümleri paylaştı.
- Oturumda öne çıkan başlıklar arasında enerji depolama sistem-

leri, enerji yönetiminde yapay zeka uygulamaları ve petrol-enerji paritesi gibi güncel ve teknik konular yer aldı. Özellikle yenilenebilir enerjide depolamanın kritik rolü ve yapay zekanın şebeke verimliliğine katkıları üzerinde duruldu.

2. oturum: Üretimde Sürdürülebilirlik

İkinci oturum ise "Üretimde Sürdürülebilirlik" başlığı altında düzenlendi. Moderatörlüğü Uludağ Üniversitesi Çevre Mühendisliği Öğretim Üyesi Prof. Dr. Güray Çelik tarafından yürütülen oturumda, sa-

nayinin çevreyle uyumu ele alındı.

Konuşmacılar ise Sürdürülebilirlik Akademisi Yönetim Kurulu Başkanı Murat Sungur Bursa ve BEE'O Propolis Kurucusu Aslı Elif Tanuğur oldu.

Oturumda:

- Atık yönetimi ve geri dönüşüm
- Üretim süreçlerinde su yönetimi
- Döngüsel ekonomi ve doğa-çevre ilişkisi konuları detaylı bir şekilde tartışıldı. Katılımcılara sıfır atık yaklaşımı ve endüstriyel simbiyoz gibi kavramlar aktarıldı.

Konferansın en verimli kısımlarından biri ise her oturum sonunda izleyicilere tanınan söz hakkı oldu. Dinleyicilerin yönelttiği sorular, konuşmacılar tarafından içtenlikle cevaplanarak diyalog ortamı güçlendirildi. Soru-cevap bölümünün ardından düzenlenen fotoğraf çekimleri ve network (iş birliği) etkinlikleri ile konferans sona erdi. Bu tür buluşmalar hem bilgi paylaşımını hem de yeşil iş birliği ağlarının genişlemesini sağladı.

Gelecek Durak: Adana

Hazırlıklar hız kesmeden devam

ediyor. COP31'e Doğru Sürdürülebilirlik Konferansları'nın ikinci durağı olan Bursa'nın ardından üçüncü durak ise 13 Mayıs tarihinde Adana ili olarak belirlendi. Adana'da gerçekleştirilecek etkinlikte de bölgenin sanayi dinamikleri ve iklim değişikliğine uyum konularının masaya yatırılması bekleniyor.

COP31'e Doğru ortak akıl

Bu bölgesel konferanslar, COP31 öncesinde paydaşların sesini duyurması, yerel çözüm önerilerinin geliştirilmesi ve Türkiye'nin iklim hedeflerine ulaşma yolunda attığı

somut adımlar olarak öne çıkıyor. Enerjiden üretime, atıktan su yönetimine kadar geniş bir perspektifte düzenlenen bu buluşmalar, sürdürülebilir bir geleceğin ancak ortak akıl ve iş birliği ile mümkün olduğunu bir kez daha gösterdi. Yeşil İş Platformu ve ESCARUS'un öncülüğünde devam edecek olan bu yolculukta gözler şimdi Adana'ya ve nihayetinde büyük zirveye çevrilmiş durumda.

ÇEVKO VAKFI GENEL SEKRETERİ | **METE İMER**

KAYNAĞINDA AYRI TOPLAMA KRİTİK ÖNEME SAHIPTİR

“

ÇEVKO olarak bizim için geri dönüşüm kültürünün ve kaynağında ayri toplama alışkanlığının toplum genelinde yaygınlaşması, sürdürülebilir atık yönetimi sisteminin en temel unsurlarındandır.”

ÇEVKO Vakfı Söyleşi serisi

Toplumun geri dönüşüm, iklim kriziyle mücadele ve sürdürülebilirlik konularında bilincinin artması amacıyla kurguladığımız, beşinci yılına ulaşan çevrim içi ÇEVKO Vakfı Söyleşi serilerimizde, iş dünyasından temsilcileri, akademisyenleri ve iklim elçisi üniversite öğrencilerini bir araya getiriyoruz. Böylece, sanayicilerin deneyimlerini, akademinin bilimsel katkılarını ve gençlerin gelecek vizyonunu aynı zeminde buluşturuyor, iklim kriziyle savaşımın bütüncül bir yaklaşım gerektirdiğini vurguluyoruz. Gençlerin karar alma mekanizmalarına katılımı ve düşüncelerinin dikkate alınması, geleceğe yönelik çözümlerin kalcılığını artırır.

kında yasal düzenlemeler yapılmıştır. Böylece merkezi idarenin atık yönetimindeki rolü artmış; "Sıfır Atık" devlet politikası haline gelirken, depozito sisteminin kurulması ve yönetilmesi görevi Türkiye Çevre Ajansı'na verilmiş, işletmeler de atıkların toplanması ve geri dönüşümü konusunda döngüsel ekonomi içinde daha etkin ve aktif rol almak yerine, Hazine ve Maliye Bakanlığı'na GEKAP öder hale gelmiştir. Ayrıca Birleşmiş Milletler'de Türkiye'nin önerisiyle Sıfır Atık Günü belirlenmiştir.

Ne yazık ki ülkemizde önemli miktarda kayıt dışının da olduğu bu alanlarda düzenli, güncel, doğru, ayrıntılı verilerin toplanması, analiz edilmesi ve yayımlanmasında sorun vardır. Sanayinin sistem içinde daha etkin olarak rol alması, Sıfır Atık'la ilgili toplama altyapısının oluşturulması ve finansmanı, ele alınması gerekli önemli ve öncelikli konulardır.

■ Ambalaj atığı ve geri dönüşüm konularında yapılan hatalar nelerdir?

2005-2020 yılları arasında ülkemizde yasal olarak uygulanmaya çalışılan uygulamada her yıl artan miktarda ambalaj atığı toplandığı kayıt altına alınmış ve başta bakanlık olmak üzere ilgili paydaşların

izleyebileceği Ambalaj Bilgi Sistemi kurulmuştur. Yasal zorunluluğa karşın, çok sayıda ekonomik işletme ve belediyenin sisteme katılmaması, sokak toplayıcılarının kayıt ve yönetmelik dışı çalışmalarını sürdürmeleri, bazı lisanslı firmaların yaptığı usulsüzlükler, tüketicilerin bilinçlendirilmesi hakkında yapılan iletişim, sistemin denetimi ve yaptırımlardaki yetersizlik ülkede yaygın bir geri dönüşüm kültürü oluşmasını engellemiştir.

Sanayinin sistem içinde daha etkin olarak rol alması, Sıfır Atık'la ilgili toplama altyapısının oluşturulması ve finansmanı, ele alınması gerekli önemli ve öncelikli konulardır.

2019'da yayımlanan Sıfır Atık Yönetmeliği, 2020'de başlayan GEKAP uygulaması ve 2021 tarihli Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği ile mevcut sistemde değişikliklere gidilmiştir. Önceki uygulamadan farklı olarak, ambalaj atıklarının toplanması ve geri dönüşümünün sağlanması konusundaki sorumluluk belediyelerde kalırken, ekonomik işletmelerin yükümlülüğü ise Hazine ve Maliye Bakanlığı'na GEKAP ödemesi yapmaya indirgenmiştir. Yeni düzenlemelerle merkezi idarenin uygulamadaki payı da artırılmıştır. Bakanlık, geri kazanım ve geri dönüşüm hedeflerinin tutturulmasından; Türkiye Çevre Ajansı öncelikle Türkiye'de içecek ambalajları için depozito sistemi kurulması ve işletilmesinden sorumlu duruma gelmiştir.

Değerlendirilebilir atıklarımızı kaynağında ayrı toplayıp geri dönüştürmenin ve geri dönüşüm oranlarımızı artırmanın en etkili yöntemi, Vakfımızın ülkemizde öncülüğünü üstlenmiş olduğu GÜS

sistemini uygulamaktan geçmektedir. OECD'nin tanımında GÜS, üreticilerin ürünlerinin tüketim sonrasındaki aşamalarında da sorumluluk üstlenmesi, ilgili maliyetleri karşılaması ve bu atıkları yönetmesi esasına dayanır.

■ **Yerel yönetimler, özel sektör ve sivil toplum iş birliği geri dönüşüm sistemlerinde neden bu kadar önemli? Türkiye'de bu iş birliğini nasıl değerlendiriyorsunuz?**

Ambalajlı bir ürünün yaşam döngüsünde ambalajın tasarımından dolumuna, satışından ambalajının atık haline gelmesine, atığın toplanıp geri dönüştürülmesine kadar geçen evreler üç ana paydaş olan üreticiler, tüketiciler ve yerel yönetimler üçgeninde gerçekleşmektedir. Bu paydaşlardan birisinin devre dışı kalması durumunda sürdürülebilir geri dönüşüm sistemi kurmak mümkün olamamaktadır. Bu konuda kamu otoritesinin denetim ve yaptırımlarla sistemin işlemlerini sağlayan bir role sahip olması büyük önem taşır. Ülkemizde 2011 yılında yürürlükte olan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği buna iyi bir örnek olarak verilebilir. Yazılan hükümlerin uygulanıyor olması, başarı için tek koşuldur.

Bizim için geri dönüşüm kültürünün ve kaynağında ayrı toplama alışkanlığının toplum genelinde yaygınlaşması, sürdürülebilir atık yönetimi sisteminin en temel unsurlarındandır. Bu nedenle çalışmalarımızı yerel yönetimler, toplum ve iş dünyası ile iş birliği içerisinde sürdürüyoruz.

■ **Toplumda geri dönüşüm bilincinin artması için en etkili yöntem nedir?**

Yapılacak çalışmalarda eğitim, teşvik ve yasal düzenlemeler birlikte yer almalıdır. Bu yöntemlerin tasarlanması, yazılması ve uygulanmasında esas sorumlu olan

kamu otoritelerine geri dönüşüm zincirini oluşturan tüm paydaşlar destek olmalıdır. Kamu otoriteleri, özel sektör, sivil toplum kuruluşları, bireyler ve toplumun tüm kesimleri arasındaki iş birliğinin daha etkin hale getirilmesi için yasal düzenlemelerdeki eksikliklerin giderilmesi ve uygulamaların saydam, izlenebilir ve denetlenebilir şekilde yaşama geçirilmesi önemlidir.

Yasal düzenlemelerimizin çağdaş, ileri ulusların düzenlemelerinden esinlenmesi önemlidir. ÇEVKO Vakfı olarak uluslararası konferans-

larla kamu, iş dünyası, akademik kurumlar ve yurt dışı çatı örgütlerini aynı platformda buluşturuyor, genişletilmiş üretici sorumluluğu gibi konularda politika ve uygulamaların geliştirilmesine katkı sağlıyoruz.

Milli Eğitim Bakanlığı ile iş birliği kapsamında ilkökul öğrencileri ve öğretmenleri için çevre bilinci odaklı eğitimler gerçekleştiriyoruz. Böylece çocukların erken yaşta geri dönüşüm alışkanlıkları kazanmasına, öğretmenlerin de bu süreci sürdürülebilir şekilde yürütmelerine katkıda bulunuyoruz. Bireyler ve toplum genelinde kaynağında ayrı toplama alışkanlığının yerleşmesi kritik önemdedir. İş dünyasına da sanayi kuruluşlarına ve farklı sektörlerden paydaşlarımıza dönük eğitimler düzenliyor, geri dönüşüm

Bireyler ve toplum genelinde kaynağında ayrı toplama alışkanlığının yerleşmesi kritik önemdedir.

süreçlerinin etkinliğini artıracak bilgi ve deneyim paylaşımında bulunuyoruz.

■ Vakfın önümüzdeki 5 yıl için belirlediği stratejik yol haritasında ne gibi projeler var?

“Türkiye’de çevrenin korunması, toplumsal gelişim ve ekonomiye katkı sağlamak amacıyla sürdürülebilir bir geri kazanım sistemini Sanayinin öncülüğünde geliştirmek” olan ÇEVKO Vakfı vizyonumuz geçerliliğini koruyor; hatta döngüsel ekonomiye geçişle önemi daha da arttı. Bu vizyona uygun olarak, önümüzdeki 5 yıl içinde de Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu (GÜS) ilkelerini esas alan çalışmalar planlıyoruz. Değerlendirilebilir atıkların kaynağında

ayrı biriktirilmesi, toplanması ve üst dönüşüme tabi tutulmasında sanayinin sistem içinde daha aktif olarak rol alması gerekiyor. Bunun atık yönetiminin finansman ve organizasyonunun GÜS modelinin uygulanmasıyla gerçekleşebileceğini; sürdürülebilirlik açısından GEKAP ve GÜS’ün, sanayi için çifte maliyet yaratmadan, birbirini tamamlayacak şekilde kurgulanabileceğini düşünüyoruz.

■ Mayıs Ayı Biyobozunur Atık Ayı. Bu konudaki düşüncelerinizi öğrenebilir miyim?

Organik atık olarak da tanımlayabileceğimiz biyo-bozunur atıklar yakın zamana kadar ülkemizde “çöp” diye düzenli depolama saha-

Önümüzdeki 5 yıl içinde Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu (GÜS) ilkelerini esas alan çalışmalar planlıyoruz.

larında bertaraf edilmesi gerektiği düşünülen atıklardı. Tüm atıkların değerlendirilerek “sıfır atık”a ulaşma hedefi, organik atıkların da değerlendirilebileceğini, örneğin bu atıklardan kompost (gübre) yapılabileceğini öne çıkardı. Sıfır Atık Yönetmeliği kapsamında biyo-bozunur atıkların da ayrı biriktirilmesi hükme bağlanmış durumdadır. Pratik olarak, evlerimizde, iş yerlerimizde geri dönüştürülebilir ve kompostlanabilir (biyo-bozunur) atıklar için ikili ayrı biriktirme yöntemi uygulayabiliriz. Elbette, başarılı bir Sıfır Atık sistemi için bu atıkların sahada biriktirildiği yerlerden ayrı olarak toplanması ve geri dönüşüme gönderilmesinin sağlanması gerekmektedir.

Yeşil Nokta

Tüketicilere, sanayi kuruluşlarına ve basına yönelik farkındalık etkinliklerimiz arasında Yeşil Nokta markamız çatısı altında düzenlediğimiz etkinlikler de yer alıyor. Perakende sektörü ile iş birliği içinde Yeşil Nokta’lı ürün satın alan tüketicilere yönelik düzenlediğimiz etkinlikler; ekonomik işletmelere, basına ve üniversite öğrencilerine verdiğimiz Yeşil Nokta Sanayi, Basın ve Öğrenci Ödülleri ile farklı kesimleri geri dönüşüm konusunda teşvik ediyor, örnek uygulamaları görünür kılıyoruz.

EN İYİ YATIRIM

GELECEĞE YAPILAN YATIRIMDIR

%10
Peşin İndirimi

12 AY
Vade Farksız
Ödeme Fırsatı

2027
Haziran Teslim

Çekmeköy Nişantepe'de, Özyeğin Üniversitesi'ne komşu Teraphill Loft; eğitim kurumlarına yakınlığı, az katlı loft mimarisi ve gelişen lokasyonu ile **bugünün konforunu, yarının değerini sunar.**

Teraphill
LOFT

ALBAYRAK
BETON

“İnsanoğlu ve yönetimler 12 numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacı'nın adını 'Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim' koydu. Ama mesele yalnızca bir isim koymak değildi.”

ÇEVRE DEMEK YAŞAM DEMEK

Prof. Dr. Güray ÇELİK

İnsan ne kadar da yanılan bir varlık!

Doğayı egemenliği altına alabileceğini sandı tarih boyunca. Sınırsız bir büyümeyle mutluluğu bulacağını sandı. Ürettikçe maddesel bolluk gelecek ve bu da insanı hep mutlu edecekti.

Erich Fromm'a göre insan artık bilim ve teknik aracılığıyla “her şeyi bilen” olduğunu düşünmeye başlamıştı.

Endüstriyel gelişim, sınırsız üretim ve sınırsız tüketimi sağlayacaktı. İnsan değişime yön veren çok güçlü bir varlık olmuştu (!). Yaşamın efendisiydi adeta. Sınırsızca tüketiyor, bencil duygularını besliyordu.

Daha fazla büyümek ve sınırsızca tüketmek istiyor, büyümenin karşısında duranlara küçümseyen gözlerle bakıyordu. Adalet algısı da etkileniyordu. Büyümesi engellendiğinde savaşları bile gerekli görmeye başlamıştı.

Biraz daha fazla şeye sahip olmak isterken sınıf farklarının oluşmasına aldırmıyordu. Gerçek mutluluğun büyümek ve sınırsızca tüketmekten geçtiğine inandı.

* * *

Ama hiç de düşündüğü gibi yürümedi işler. Endüstriyel devrimler o beklenen mutluluğu getirmemişti.

Sınır konulmayan üretimle gelen o maddesel bolluk da artık tökezlemeye başlamıştı. Ama düzenin adı “Kapitalizm” idi. Bu düzenin yaşaması için büyük üretime, diğer taraftan da üretilen malların tüketilmesine, yani büyük tüketime ihtiyaç vardı.

Oysa büyük üretimin bir ayağı çukurdaydı. Dünyanın kaynakları sınırlıydı. Büyük üretim, insan yaşamını tehdit ediyordu. İnsan bunu acı bir şekilde öğreniyordu.

Sürdürülebilir kalkınma kavramı

Kurduğu bu düzenin işlemediğini fark ettiğinde, onu bütünüyle terk etmedi insan.

Tam tersine bu düzeni kurtarmasını sağlayacak bir formül aramaya başladı. İşte “Sürdürülebilir Kalkınma” kavramının sahneye girişi de böyle oldu. Sihirli bir formül gibi.

“Sınırsız büyüme ile sınırlı bir dünyanın çelişmesini nasıl uzlaştırabiliriz?” sorusuna bir yanıt verme çabasıyla ortaya çıktı sürdürülebilir kalkınma. Hem büyümek isteyen hem de tükenen bir gezegende yaşadığını kabul etmek zorunda kalan insan, bir bakıma “yenilikçi” bir formülle geliyordu. Zaten içinden çıkamadığı sorunlar için hep “yenilikçilik” kartını masaya sürerdi.

Ekonomik gelişme devam etmeliydi, ama doğa da korunmalıydı. Refah artmalıydı, ama kaynaklar da tükenmemeliydi. Bu nedenle sürdürülebilir kalkınma, bir denge arayışı gibi sunuldu. Tehlikeli bir denge arayışı...Yaşamla ekonomi arasında bir denge kurulabilir miydi?

Üretimin çevresel etkilerini azaltmayı, kaynakları daha verimli kullanmayı ve tüketim alışkanlıklarını dönüştürmeyi hedefleyen bir yaklaşım olarak ortaya çıkıyordu sürdürülebilir kalkınma.

Söylenmesi güzeldi, ama yapması zordu. Nitekim hiçbir ulus sürdürülebilir kalkınma gereklerini hakkıyla yerine getiremiyordu. Düzen aynı düzenli çünkü. Düzenin devamı da büyük üretim ve büyük tüketimin devamına bağlıydı.

Yeni gelen sürdürülebilir kalkınma söylemi kapitalizmin bencil düzeni içinde bir türlü gerçekçi olamıyordu bu yüzden. Yine de bir umuttu işte.

Üretim ve tüketim denklemi

Daha fazla üretim ve atık

12 numaralı Sürdürülebilir Kalkınma Amacı'nın adını "Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim" koydu. Ama mesele yalnızca bir isim koymak değildi.

"Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim" aslında sistemin en hassas noktasına dokunuyordu. Çünkü sorun tam da buradaydı: nasıl ve ne kadar ürettiğimiz; nasıl ve ne kadar tükettiğimiz.

Yıllarca daha çok üretmenin ve daha çok tüketmenin ilerleme olduğu inandırmıştı insan.

Oysa artık görülmüyordu ki bu denklem işlemiyordu. Daha fazla üretim, daha fazla kaynak kullanımı demekti. Daha fazla tüketim ise daha fazla atık ve daha fazla tahribat.

İnsan bunu bir taraftan görüyordu görmesine de benimseyemiyordu bir türlü. Vazgeçemiyordu sahip olmaktan. "En" olmaktan, "birinci" olmaktan, "her şeyin sahibi" olmaktan vazgeçemiyordu.

Doğaya hükmetmeye çalışırken doğanın kaldırabileceğinden fazlasını yüklüyordu ekosistemlere. Doğanın sahibi değil de onun ancak bir parçası olabileceğine bir inansa bazı şeyler değişebilirdi belki.

12. amaç davranış değişikliğine çağırıyordu bizi. "Daha az kaynak kullan, daha az zarar ver," diyordu. "Daha bilinçli tüket, ihtiyacın kadar tüket," diyordu.

Ama sessiz bir çağrı gibiydi bu. Ürkütmeden, ürkütmekten korkar bir tavırla yapılan bir çağrı.

Çağırıyor da biliyordu: sadece çağırınca gelmezdi insanlar. Gerçek bir dönüşüme ihtiyaç vardı.

Oyunun kuralları değişecek mi?

Nasıl olacaktı bu dönüşüm? Sistem büyümeyi üretimle, refahı da tüketimle ölçerken nasıl bir dönüşüm olabilirdi?

Belki de sorun, dönüşümün hep sistemin içinde aranmasıydı. Yalnızca üretimi "daha verimli" hale getirmek yetmezdi. Üretimin kendisi sorgulanmalıydı. Bu kadar çok üretmek gerekli miydi?

Bu kadar çok tüketmek de gerekli değildi. Bir taraftan pazara çevre dostu olmayan ürünler sunmaya devam ederken, diğer taraftan yalnızca "daha az zarar veren ürünler" sunuyoruz diyerek günah çıkarmak da yeterli olmazdı. Çünkü mesele yalnızca nasıl ürettiğimiz ya da neyi tükettiğimiz değildi.

Mesele, neden bu kadar çok ürettiğimiz, çevre dostu olmayan ürünleri neden ürettiğimiz ve neden bu kadar çok tükettiğimizdi. İnsanın üretim ve tüketim şekli hastalıklıydı. Bir kere ihtiyacı kadar değil, isteği kadar üretiyor ve tüketiyordu. Neyin "istek", neyin "ihtiyaç" olduğu ise birbirine karışıyordu. Arzular sınırsızdı ve hedonist bir şekilde karşılanmalıydı insan için.

Bu yüzden dönüşüm yalnızca teknolojik bir dönüşüm olamazdı. Daha verimli makineler, daha temiz üretim süreçleri, daha az atık üreten sistemler... Hepsisi gerekliydi, ama yeterli değildi.

Asıl dönüşüm, insanın kendisiyle ilgiliydi. Kendini ve kurduğu düzeni değiştirme cesaretini gösterebilmeliydi insan, eğer yaşamak istiyorsa.

Aksi takdirde gezegenden silinen, soyları tükenmiş canlılardan biri olacaktı. Asıl soru şuydu: İnsan, kendi koyduğu bu oyunun kurallarını değiştirebilecek miydi? Yoksa aklıyla övünen bu varlık, kendi kurduğu düzenin içinde yavaş yavaş tükenen bir tür mü olacaktı?

Gaziantep, 'Sıfır Atığa Doğru 20 Şehir' listesine Türkiye'den giren tek şehir oldu

Sıfır Atık projesinde 30 Mart'ta Dünya Sıfır Atık Günü ilan eden Birleşmiş Milletler'in "20 Öncü Şehir" Listesinde Türkiye'yi Gaziantep temsil ediyor.

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne bağlı Sıfır Atık Danışma Kurulu tarafından yürütülen "20 Cities Towards Zero Waste - Sıfır Atığa Doğru 20 Şehir" girişimi kapsamında dünyadan seçilen öncü şehirler arasında girdi. Güçlü altyapı yatırımları, kapsayıcı atık yönetim modeli ve toplu temelli katılım mekanizmalarıyla Türkiye'den listeye giren tek şehir olan Gaziantep ile birlikte seçilen diğer dünya şehirleri arasında Akra (Gana), Bolonya (İtalya), Şeşauen (Fas), Florianópolis (Brezilya), Hangzhou (Çin), Iloilo (Filipinler), San Francisco (ABD), Yokohama (Japonya) gibi çevresel dönüşüme öncülük eden kentler bulunuyor.

BM'nin küresel ölçekte yürüttüğü bu inisiyatif, şehirlerin sürdürülebilir atık yönetimi, döngüsel ekonomi ve çevresel iyileştirme alanlarındaki örnek uygulamalarını değerlendiriyor. Gaziantep ise uzun

yıllara dayanan kararlı çevre politikaları, yenilikçi projeleri ve Sıfır Atık vizyonuna uyumlu yatırımlarıyla bu platformda öne çıkmayı başardı

Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin şu değerlendirmede bulundu: "Gaziantep olarak uzun yıllardır çevreyi koruma, atık azaltma ve sürdürülebilir bir geleceği inşa etme konusunda kararlılıkla çalışıyoruz. Sayın Emine Erdoğan'ın himayelerinde başlayan Sıfır Atık Hareketi, bizlere güçlü bir yol haritası sundu. Birleşmiş Milletler tarafından dünyanın örnek şehirleri arasında gösterilmek bizim için büyük bir gurur. Bu başarı tüm Gazianteplilerin; çünkü sıfır atık ancak toplumun her kesiminin katılımıyla mümkün."

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi, Oğuzeli ilçesinde hizmete açtığı Biyogaz Enerji Santrali ile atıkları geri kazandırıyor, milli ekonomiye katma değer sağlıyor ve çevresel

etkileri ortadan kaldırıyor. Santralde hayvansal atıklar anaerobik ortamda çürütülerek biyogaz elde edilirken, geriye kalan materyal ise organik gübre olarak tarımda kullanıma sunuluyor. 2018'den bu yana tesis, 20.225 MW elektrik üretimi, 1.133 ton karbon salınımının engellenmesi ve 50.000 ton katı atık bertarafı sağladı. Günlük yaklaşık 300 ton hayvan ve tarımsal atık işlenerek yılda 7 GWh elektrik ve "Altın Gübre" olarak tabir edilen yüksek kaliteli sıvı gübre üretiliyor.

Şehir içi ulaşımda da 20 elektrikli otobüs araç filosuna katıldı ve hidrojen yakıtlı otobüslerin toplu taşımada kullanımı için Almanya'da teknik incelemeler tamamlandı. Şehirde hali hazırda hizmet veren 355 belediye otobüsününün 145'i CNG (sıkıştırılmış doğal gaz) ile çalışıyor. Belediye, yeşil ulaşım vizyonuyla bu sayıyı artırmayı ve su buharı ile çalışan hidrojenli otobüsleri hizmete almayı planlıyor.

GAIA'nın yolculuğu başladı

GAIA Kadın Sanayi Platformu, sanayinin geleceğine yön vermek ve sürdürülebilir kalkınmada kadın imzasını derinleştirme vizyonuyla kapılarını açtı. Platformun tanıtımı; sanayi dünyasından önemli isimlerin, iş dünyası liderlerinin ve basın mensuplarının katılımıyla gerçekleşti. Lansmanda; GAIA kurucuları Selcen Faydasıçok, Fatma Aydoğdu ve Gamze İnci Kalyoncu'nun yanı sıra Yapı Kredi KOBİ Bankacılığı Yönetim Başkanı Turan Karadeniz, MEXT Teknoloji Merkezi Genel Müdürü Efe Erdem ve Dalgakıran Kompresör Yönetim Kurulu Başkanı Adnan Dalgakıran konuşmacı oldu.

Faydasıçok, "Hedefimiz, kadın sanayicilerin oyun kurucu ve strateji belirleyici olmalarını sağlamak için, Aydoğdu, "Dünya verilerine

göre iş yerinde eşit liderlik için 140 yıla daha ihtiyaç var. Biz bu süreyi kısaltmak, sanayide kadın liderliğini merkeze taşımak için buradayız" mesajını verdi. Kalyoncu ise "Sanayici kadınlar işlerine o kadar gömülüyor ki kafalarını kaldırıp geleceğe bakamıyorlar. GAIA, bu yolda yürümek isteyen kadınlara doğru rehberliği sunacak" açıklamalarında bulundu.

MEXT Teknoloji Merkezi Genel Müdürü Efe Erdem "Sanayideki bu yeni nesil yapılanmanın, ikiz dönüşüm süreçlerini hızlandıracağına ve tüm sanayi ekosistemine örnek teşkil edeceğine inanıyoruz" diyerek platformun stratejik önemine vurgu yaptı. Bilgi paylaşımını artıran, firmalara erişimi kolaylaştıran, doğru iş birliklerini mümkün kılan ve

Selcen Faydasıçok, Fatma Aydoğdu, Gamze İnci Kalyoncu

kadın liderliğini sanayinin her kademesinde daha güçlü hale getirmeyi hedefleyen GAIA, genç kadınların sanayiye yönelimini destekleyen, rol model etkisini büyüten ve görünürlüğü artıran bir dönüşüm alanıdır.

Vodafone Business Tech Connect İstanbul'da iş dünyasının dijital geleceği konuşuldu

Engin Aksoy
Vodafone Türkiye CEO'su

Vodafone Business, iş dünyasının liderlerini ve teknoloji ekosistemini Tech Connect İstanbul etkinliğinde bir araya getirdi. Rixos Tersane İstanbul'da düzenlenen etkinlikte, 5G başta olmak üzere yapay zekâ, bulut, IoT ve siber güvenlik teknolojilerinin iş dünyasına etkisi çok boyutlu olarak ele alındı.

Bu yıl "dijital dayanıklılık çağı" temasıyla gerçekleştirilen etkinlikte akıllı fabrikalardan otonom sistemlere, yüksek hızlı bağlantı çözümlerinden verimlilik artıran IoT uygulamalarına kadar geniş bir teknoloji ekosistemi katılımcılarla buluştu.

Vodafone Türkiye CEO'su Engin Aksoy, "Vodafone olarak, Avrupa ve Afrika'nın en büyük teknoloji şirketlerinden biriyiz; 330 milyondan fazla bireysel müşteriye ve 4,7 milyon işletmeye hizmet sunuyor,

dünya genelinde 220 milyondan fazla cihazı birbirine bağlıyoruz. 'Veri egemenliği' ve 'veri özerkliği' kavramlarının daha fazla önem kazandığı 'dijital dayanıklılık' çağına da en hazır kurumlardan biriyiz. Türkiye'nin dijital dönüşümünde daha büyük başarılarla imza atacağımıza inanıyoruz" dedi.

Vodafone Türkiye İcra Kurulu Başkan Yardımcısı Özlem Kestioğlu ise şunları söyledi: "Dijital rönesans dönemine giriyoruz. Bugün dayanıklılık belirsizlik içinde yön bulabilmek ve bu belirsizliği avantaja çevirebilmek anlamına geliyor. Dayanıklılığı da güçlü bir dijital çekirdek, güvenliğin yeniden tasarlanması, değer üreten yapay zekâ ve adaptif insan kaynağı ile sağlayabiliriz."

Holdinglelerin çevreci yatırımları

Bugün büyük holdingler nasıl büyüdüklerini önemsiyor. Doğaya saygılı yatırımlarla ilerleyen bu holdingler; yenilenebilir enerji projeleri, atığı azaltan çözümler ve su ile enerjiyi daha verimli kullanan uygulamalarla geleceğe daha sağlam izler bırakıyor. Aslında mesele sadece çevreyi korumak da olmamalı... Çünkü artık herkes biliyor ki sürdürülebilirlik bir sorumluluk. Küçük ya da büyük fark etmez; atılan her adım, geleceğe bırakılan ortak bir miras...

1001 Yatırımlar Holding

1001 Yatırımlar Holding, sürdürülebilirliği stratejik karar alma süreçlerinin ayrılmaz bir parçası olarak görüyor. 2024 yılı TSRS Uyumlu Sürdürülebilirlik Raporu'na göre, iklim değişikliği Holding için sadece çevresel bir risk değil; aynı zamanda iş modellerini, yatırım stratejilerini ve uzun vadeli portföy planlarını şekillendiren, yapısal bir dönüşüm fırsatı olarak değerlendiriliyor. 2024 verilerinde bakıldığında, Holding'in toplam elektrik tüketimi 136.494 kWh olarak gerçekleşti. Bu enerji; ofislerindeki günlük işlerinden, dijital altyapının sorunsuz çalışmasına, elektrikli araç filonun şarj ihtiyacına kadar pek çok alanı kapsıyor. Henüz yenilenebilir enerji kaynaklarına geçiş yapılmamış olsa da, enerji verimliliği konusunda ciddi adımlar atılıyor. Ofis ekipmanlarının daha tasarruflu hale

getirilmesi, aydınlatmalarda LED dönüşümü, elektrikli araç kullanımının artırılması ve filo optimizasyonu gibi uygulamalar, enerji yönetimindeki kararlılığı gösteriyor. Doğrudan sera gazı emisyonları 2024 yılında 7,96 ton CO₂e olarak hesaplandı. Doğal gaz, LPG veya dizel gibi sabit yakıt kullanımı bulunmuyor ve yangın söndürme sistemlerinden kaynaklı emisyon da oluşmadı. Bu

veriler, Holding'in sürdürülebilirliği operasyonel verimlilik, enerji yönetimi ve portföy stratejileriyle doğrudan ilişkilendirdiğini gösteriyor. Ancak Holding, sürdürülebilirlik yaklaşımını yalnızca kendi operasyonlarıyla sınırlı tutmayarak, sermaye payına sahip olduğu iştiraklerin sera gazı emisyonlarını da izliyor ve böylece daha bütüncül bir perspektif benimsiyor.

Arsan Holding

Arsan Holding sürdürülebilirliği; çevresel bir hassasiyetin ötesinde, varlıklarının uzun vadeli değerini koruyan ve riskleri azaltan stratejik bir yönetim modeli olarak tanımlıyor. Holding kararlarını; çevresel, sosyal ve yönetişimsel kriterleri, finansal tablolarıyla aynı titizlikle analiz ederek alıyor. Holding'in

amacı, yalnızca bugünün kârlılığını değil, yarının yaşanabilirliğini de güvence altına alan sorumlu yatırımcı kimliğini kurumsallaştırıyor. Holding 60 yıllık üretim kültürünü döngüsel ekonomi prensipleriyle yönetiyor. Kojenerasyon ve ileri arıtma teknolojileriyle sanayide "Minimum

Atık, Maksimum Verim" standardını belirliyor. Enerji altyapısıyla 1,05 milyon insanın yaşamına dokunuyor; eğitim ve sosyal alan yatırımlarıyla faaliyet gösterdiği coğrafyanın refah seviyesini yukarı taşıyor. Holding Kararlarını Denetim ve Risk Komiteleri süzgecinden geçiriyor. Şeffaflığı yalnızca yasal bir zorunluluk olarak değil, on binlerce yatırımcısına karşı stratejik bir sorumluluk olarak görüyor. Üretim tesislerinde enerji sürekliliğini ve karbon ayak izi yönetimini, yüksek teknolojiye sahip santraliyle sağlıyor. 8,6 MW kurulu güce sahip doğal gaz motorlarıyla elektrik ihtiyacını kesintisiz karşılıyor; ortaya çıkan atık ısıyı geri kazanarak verimliliği artırıyor ve fosil yakıt tüketimini azaltıyor. Su yönetiminde ise ileri biyolojik ve kimyasal arıtma tesisleriyle üretimden çıkan suyu uluslararası standartlarda arıtarak doğaya zararsız şekilde deşarj ediyor.

Bera Holding

Bera Holding geniş bir sektör yelpazesine yayılmış iştirakleri ile faaliyet gösteriyor. Holding, 2024 yılına ilişkin Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (TSRS) ile uyumlu ilk Sürdürülebilirlik Raporu'nu paylaştı. Holding, sürdürülebilir su yönetimi uygulamalarını güçlendirerek hem operasyonel sürekliliği güvence altına almayı hem de iklim değişikliğinin su kaynakları üzerindeki etkilerine karşı dayanıklılığını artırmayı hedefliyor. Divapan, Muratlı Karton, Kompen ve Alanya'daki otel gibi yüksek riskli tesislerde drenaj sistemleri, su tahliye altyapıları ve sel bariyerlerine yönelik sermaye yatırımları gerçekleştirildi. Özellikle Gıda Gıda gibi su yoğun sektörlerde proses iyileştirmeleri, su geri kazanımı ve atık su arıtma sistemleri aracılığıyla tüketim azaltımı sağlandı. Grup genelinde güneş enerjisi yatırımları artırılmakta; örneğin

Divapan'da 10,2 MW gücünde ve 5 milyon Euro yatırım değeri olan bir GES projesi planladı. Kompen, elektrik tüketiminin %90'ını GES ile karşılamayı hedefleyerek enerji fiyat riskine karşı güçlü bir direnç geliştirdi. Divapan, enerji verimliliği odaklı projeleriyle %34,8 enerji tasarrufu

sağladı ve bu alanda sektörel ödüller kazandı. Holding bünyesinde yaklaşık 22 milyon USD tutarında yatırım maliyetiyle hayata geçirilen projeler; karbon emisyonlarının azaltılması, enerji bağımlılığının düşürülmesi ve uzun vadeli işletme giderlerinin optimize edilmesine katkı sağlıyor.

Işıklar Enerji ve Yapı Holding

Işıklar Enerji ve Yapı Holding 2024 TSRS Uyumlu Sürdürülebilirlik Raporu'na göre Holding tüm faaliyetlerinde çevresel, sosyal ve yönetim (ÇSY) ilkelerini merkezine alıyor. Holding karbon ayak izi sonuçları doğrultusunda, Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarının azaltılmasına yönelik yol haritası üzerinde çalışıyor. Bu doğrultuda, bağlı

ortağı olan Işıklar Ambalaj Pazarlama A.Ş. bünyesinde 912,6 kWp/875 kWe kurulu güce sahip Güneş Enerjisi Santrali (GES) yatırımı gerçekleştirildi. Söz konusu tesis, 2024 yılı boyunca 1.227.225 kWh elektrik üreterek, bu üretimin %70,8'ini tesis içinde doğrudan öz tüketim amacıyla kullandı, kalan %29,2'sini ise ulusal şebekeye aktardı. GES yatırımı, Holding'in

enerji bağımsızlığını artırarak karbon emisyonlarının azaltılmasına doğrudan katkı sağlamakta ve grubun yenilenebilir enerjiye geçiş kapasitesini güçlendiren iyi örnekler arasında yer alıyor. Holding polyester ham maddesine dayalı üretimde çevresel ve sosyal etkileri gözeterek faaliyet gösteriyor. Sosyal sorumluluk boyutunda ise polyester üretiminde iş sağlığı ve güvenliği, kimyasal yönetimi ve tedarik zinciri şeffaflığı öncelikleri arasında yer alıyor. Uluslararası alıcıların sürdürülebilirlik kriterleri kapsamında denetim mekanizmaları ve şeffaf raporlama beklentileri giderek artıyor; Holding bunun üzerine çalışmalarını sürdürüyor. Ayrıca Holding, Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması kapsamında geliştirilen Emisyon Ticaret Sistemleri ve benzeri karbon fiyatlandırma politikalarının sektörlerinde yaratabileceği etkileri yakından takip ediyor.

Global Yatırım Holding

Global Yatırım Holding 2024 Sürdürülebilirlik Raporu'na göre Holding tüm faaliyetlerinin merkezine sürdürülebilirliği yerleştiriyor. Holding, iş yapış biçimini; sorumlu ve hesap verebilir yönetim, etik ilkeler, çevresel sürdürülebilirlik, insan hakları, iş sağlığı ve

güvenliği üzerinden ele alıyor. Yönetim Kurulu, Sürdürülebilirlik Komitesi'nin görev ve çalışma esaslarını onaylar; Holding 2024 yılında yaklaşık 490,2 milyon TL tutarında çevresel ve enerji verimliliği yatırımı gerçekleştirdi. Bu yatırımların büyük bir bölümü, Consus Enerji'nin yenilenebilir

enerji projeleri, Naturelgaz'ın güneş enerjisi santrali yatırımı ve Straton Madencilik'in çevresel verimlilik iyileştirmeleriyle ilişkilidir. Holding'de su kaynaklarının sürdürülebilir şekilde kullanılması ve korunması, çevre yönetimi yaklaşımının öncelikli unsurlarındandır. Consus Enerji'nin Doğal Enerji Santrali'nde 2022 yılında 3.965 m³, 2023 yılında 3.964 m³ ve 2024 yılında ise 3.269 m³ su geri dönüştürülerek proste yeniden kullanıldı. Ayrıca, biyokütle santrallerimizde toplam 25.648 m³ su geri kazanıldı ve bu su; yangın sistemlerinde, arazi sulamalarında ve bazı proses aşamalarında yeniden değerlendirildi. Holding ayrıca, kıyı ve deniz ekosistemlerinin korunmasına yönelik toplum katılımını teşvik ediyor ve Uluslararası Kıyı Temizliği etkinlikleri kapsamında limanları ve çevresindeki sahillerde düzenli temizlik ve atık analiz çalışmaları yaparak ağı genelinde 1 tonu aşkın atık topluyor.

Derlüks Yatırım Holding

Derlüks Yatırım Holding sürdürülebilirlik hedefleri doğrultusunda tüm süreçlerde entegrasyonu ve verimliliği sağlamak amacıyla yönetici seviyesinden her branştaki hizmet seviyesine bir yönetişim ve yönetim yapısı tesis etti. Derlüks Yatırım, TSRS 2024 Uyumlu Sürdürülebilirlik Raporu'na göre yenilenebilir enerji stratejisinin bir parçası olarak, bu santral yatırımları şirketin bağlı ortaklığı Soho Giyim ve Enerji A.Ş. tarafından yönetiliyor. Şirketin portföyünde yer alan güneş enerjisi santralleri, dört farklı ilde faaliyet göstermekte ve toplam kurulu güçleri 15,32 MW seviyesine ulaştı. Ağrı ilinde faaliyet gösteren Fortuna 3-4-5-6-7-8 Enerji A.Ş. santralleri, 7,02 MWp ve 5,94 MWe toplam

güce sahip olup, bölgedeki enerji üretim kapasitesini önemli ölçüde destekliyor. Adıyaman'da ise Denk, Maya, Yaka ve Kelam GES santralleri yer almakta ve toplam kurulu güçleri 3,690 MWp ve 3,780 MWe olarak raporda yer aldı. Derlük Yatırım, su ile ilgili risklerin yönetilmesi amacıyla dağıtım bölümünde su arz durumu ile satış performansını düzenli olarak izlemeyi, içme suyu tedarikinde farklı coğrafi bölgelerden birden fazla tedarikçiyle çalışarak arz kesintisi riskini azalttı ve tedarikçilerinin su yönetimi performansını değerlendirdi. Tedarikçilerden su kullanım verileri toplanarak su ayak izi hesaplandı ve bu sayede tedarik zincirindeki dolaylı su tüketimini azaltmaya yönelik adımlar atıldı.

DÖNÜŞÜM ROTASI

Prof. Dr. Rana Atabay KUŞÇU

“Biyobozunur atıklar, biyoçeşitlilik, gençlik, iklim diplomasisi, bakım emeği ve toplumsal sorumluluk... Hepsi tek bir temel soruda birleşiyor: Nasıl bir gelecek kuruyoruz? Dahası, bu geleceğin maliyetini kim karşılayacak?”

COP31 Antalya için hazırlıklar yoğunlaşıyor. Bu sayıda, hem büyük önem arz eden biyobozunurluk-sürdürülebilirlik ilişkisini hem de katılımcı olarak yer aldığım Gaziantep'teki COP31: İklim Elçileri Eğitim Kampı'nın çıktılarını değerlendireceğim. Nisan ayında çok güçlü adımlarla önemli oluşumlar sağlandı, etkinlikler düzenlendi.

Hakeza, Mayıs ayı da, sürdürülebilirlik gündeminde birbirinden ayrı gibi görünen ama aslında aynı dönüşüm hikâyesinin parçaları olan başlıkları önümüze getirecek. Biyobozunur atıklar, biyoçeşitlilik, gençlik, iklim diplomasisi, bakım emeği ve toplumsal sorumluluk... Hepsi tek bir temel soruda birleşiyor: Nasıl bir gelecek kuruyoruz? Dahası, bu geleceğin maliyetini kim karşılayacak?

Bugün sürdürülebilirlik; üretim biçimlerinden kent yönetimine, gıda sistemlerinden eğitim politikalarına kadar uzanan bir kalkınma ve yöneltiş meselesidir.

Görünmeyen ama büyüyen kriz

Biyobozunur atık, bakteri, mantar veya diğer mikroorganizmalar tarafından doğal ortamda parçalanabilen, organik kaynaklı atık türüdür. Yani yemek, bahçe atıkları, kâğıt ve biyoplastikler gibi, doğal döngüye zararsızca karışabilen, gübreye dönüştürülebilen atıklar...

Mayıs ayında, biyobozunur atık temasını önemli kılan; bu atıkların “doğal” oldukları için zararsız sanılmasıdır. Oysa gıda ve organik atıkların doğru yönetilmemesi, iklim krizini hızlandıran önemli başlıklardan biri.

UNEP'in (Birleşmiş Milletler Çevre Programı) güncel verilerine göre 2022 yılında dünyada yaklaşık 1,05

milyar ton gıda atığı oluştu; yüzde 60'ı hanelerden kaynaklandı. Perakende, gıda hizmetleri ve haneler düzeyindeki bu israf, tüketiciye sunulan gıdanın yaklaşık yüzde 19'una karşılık geliyor. Daha çarpıcısı, gıda kaybı ve israfı küresel sera gazı emisyonlarının yüzde 8-10'unu oluşturuyor.

Dünya Bankası, küresel katı atık konusunda üçüncü raporunu bu yıl yayımladı. “What a Waste 3.0” (217 ülkeyi kapsayan araştırma) gıda atığının küresel belediye atıkları içinde en büyük tekil kategori olduğunu ve toplam belediye atıklarının yüzde 38'ini oluşturduğunu ortaya koyuyor.

Bu tablo Türkiye açısından da yalnızca belediyecilik meselesi olarak okunamaz. TÜİK'in çevresel göstergelerine göre belediyelerde toplanan kişi başı günlük ortalama atık miktarı 1,03 kg. Bu verinin içinde organik ve biyobozunur atıkların ciddi bir ağırlığı olduğu düşünüldüğünde, mesele çöp toplamanın ötesine geçiyor.

Kaynakta ayrıştırma, kompost, biyogaz, yerel döngüsellik ve gıda israfının azaltılması gibi başlıklara da uzanıyor. Kısacası biyobozunur atık yönetimi, temizlik hizmeti değil; iklim politikası, toprak sağlığı politikası ve kaynak verimliliği politikasıdır. Doğru yönetildiğinde atık yükü azalır, metan emisyonu düşer, toprağa geri kazandırılacak organik değer korunur ve yerel yönetimlerin maliyet baskısı hafifler.

Doğa değil, ekonomi altyapısı

Her yıl 22 Mayıs, Birleşmiş Milletler tarafından Uluslararası Biyolojik Çeşitlilik Günü olarak anılıyor. IPBES'in (Biyçeşitlilik ve Ekosistem Hizmetleri Üzerine Hükümetlerarası Bilim-Politika Platformu-BM kuruluşu) küresel değerlendirmesi, insan faa-

Atık, biyoçeşitlilik ve gençliğin iklim sorumluluğu

liyetleri nedeniyle yaklaşık 1 milyon türün yok olma tehdidi altında olduğunu ortaya koyuyor.

Dünya Ekonomik Forumu ise küresel GSYH'nin yarısından fazlasının, yani yaklaşık 44 trilyon doların, doğaya ve ekosistem hizmetlerine orta veya yüksek düzeyde bağımlı olduğunu vurguluyor. Yani biyoçeşitlilik kaybı, sadece ekolojik değil; ekonomik, ticari ve sosyal bir risk alanı. Bu nedenle biyoçeşitlilik, tedarik zinciri yöneten şirketlerin, gıda güvenliği çalışan kurumların, şehir planlamacılarının, sağlık politikası üreten kamu otoritelerinin ve finans dünyasının da doğrudan gündemidir.

Tozlayıcıların (yani polen taşıyıcıların; arı, kelebek, kuş yarasa gibi) azalması tarımsal üretimi etkiler; sulak alanların kaybı su güvenliğini zayıflatır; ormansızlaşma iklim direncini düşürür; ekosistem tahribatı ise afet risklerini büyütür. Başka bir ifadeyle, doğa bir "arka plan" değil, ekonomik ve toplumsal hayatın sessiz altyapısıdır. Bu nedenle iklim politikası ile biyoçeşitlilik politikasını ayrı kollarında yürütmek artık mümkün değildir; biri olmadan diğeri eksik kalır.

Gaziantep'ten COP31'e:

Gençlik vitrin değil, özne olmalı

Gençliği iklim gündeminin kurucu paydaşlarından biridir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, İklim Değişikliği Başkanlığı koordinasyonunda ve SANKO Holding evsahipliğinde; 15-16 Nisan'da Gaziantep'te katıldığımız "COP31: İklim Elçileri Eğitim Kampı", bana bu gerçekliği bir kez daha gösterdi. Türkiye açısından bu vurgu daha da kıymetli.

TÜİK'in 2024 verilerine göre Türkiye'de 15-24 yaş nüfusu 12,8 mil-

yon düzeyinde ve toplamın yüzde 14,9'unu oluşturuyor. Bu oran Avrupa Birliği ortalamasının da üzerinde. Böyle bir demografik güç varken gençliği yalnızca "geleceğin sahipleri" diye tanımlamak yetmez; gençler bugünün politika üretim kapasitesinin de önemli bir parçasıdır.

Türkiye'nin COP31'e Antalya'da evsahipliği yapacak olması, uygulama kapasitesinin, çok paydaşlı yönetimin ve toplumsal mobilizasyonun test edileceği bir süreçtir. Nitekim COP31 Başkanı Murat Kurum, 13 Nisan'da BM Genel Sekreterliği'ne ve taraf ülkelere gönderdiği ilk mektupta, Türkiye'nin vizyonunu "Uygulama COP'u" olarak tanımlamıştır. Bu vizyonu diyalog, uzlaşma ve eylem ekseninde çerçevelemiştir. Mektuptaki en kritik mesajlardan biri de Antalya'da sözlerin somut sonuçlara dönüşmesi gerektiği vurgusudur. Bu yaklaşım doğru okunursa, gençlik sürecin uygulama ayağının asli ortağı haline gelebilir.

Gençleri karar öncesi hazırlık süreçlerine, yerel uygulamalara, veri üretimine, sosyal farkındalık çalışmalarına ve iklim iletişimine gerçek anlamda dâhil etmek gereklidir.

Gaziantep'te gördüğüm en kıymetli şey tam da buydu: İklim meselesi öğrenilen, tartışılan, sahada gözlemlenen ve sahiplenilen bir dönüşüm alanına evriliyor. COP31'e giderken ih-

tiyaç duyduğumuz şey de tam olarak budur: daha çok slogan değil, daha çok kurumsal hazırlık; daha çok görünürlük değil, daha çok katılım kalitesi.

Mayısın ortak mesajı

Aslında Mayıs ayının bütün bu temaları tek bir cümlede buluşuyor: Dönüşüm, teknik olduğu kadar insani bir süreçtir. Biyobozunur atığı doğru yönetmek, iklim yükünü hafifletir. Biyoçeşitliliği korumak, yaşamın ekonomik ve toplumsal altyapısını korumaktır. Gençliği sürece dahil etmek, dönüşüm kapasitesini büyütme sürecidir.

Mayıs, bize tek bir stratejik resmin parçalarını gösteriyor. Atığı kaynağa, doğayı ekonomiye, gençliği yönetime bağlayan yeni bir düşünme biçimine ihtiyacımız var. Sürdürülebilirlik artık planlama, veri, koordinasyon ve kararlılık alanıdır.

19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı bu dönüşümün asli öznesi olan tüm gençler için içtenlikle kutlamak isterim. Anneler Günü'nü de bakım emeğinin, yaşamı koruma iradesinin ve kuşaklar arası sorumluluğun güçlü bir sembolü olarak selamlamak gerekir. Çünkü daha adil, dirençli ve yaşanabilir bir gelecek kuracaksak, bunu ancak gençliğin enerjisiyle, annelerin bilgeliğiyle ve doğayla dengeli ilişkiyle başarabiliriz.

COP31'E DOĞRU GEBZE KONFERANSINA YOĞUN KATILIM

Yeşil İş Platformu'nun hayata geçirdiği "Sürdürülebilirlik Konferansları 2026"nın ilk durağı "COP31'e Doğru: Gebze"de akademi, iş dünyası, kamu yöneticileri ve üniversite öğrencileri "Üretimde Sürdürülebilirlik" ve "Enerjide Sürdürülebilirlik" konularını ele aldı.

Üretim ve enerji sektörlerinde sürdürülebilir çözümleri masaya yatırmak amacıyla Yeşil İş Platformu tarafından düzenlenen "COP31'e Doğru: Gebze" isimli Gebze Sürdürülebilirlik Konferansı, 8 Nisan günü Pendik Mövenpick Hotel'de büyük bir katılımıyla gerçekleşti. Akademi, iş dünyası, kamu yöneticileri ile Okan Üniversitesi, Medipol Üniversitesi ve Gebze Teknik Üniversitesi öğrencilerini bir araya getiren etkinlik, alanında uzman konuşmacıların paylaşımlarıyla dikkat çekti.

Sunuculuğunu Seda Çelik'in üstlendiği iki oturumlu konferansta ilk sözü alan Yeşil İş Platformu Başkanı Efe Gökçe yaptığı "Hoş geldiniz" konuşmasında "Ülkemizde düzenlene-

cek COP31 süreci öncesi sanayimizin gözbebeği Gebze'de ilk konferansımızı vermenin heyecanını yaşıyoruz. Bundan sonraki duraklarımız Bursa ve Adana olacak" bilgisini verdi.

yönetimi ve dayanıklılığın temel unsuru haline geldiğini belirterek avantajlarını sıraladı:

“Sürdürülebilirlik bize yön veren bir çerçeve sunuyor. Enerjide tek bir kaynağa olan bağımlılıkları azaltarak riskleri dağıtıyor, maliyetleri öngörülebilir kılıyor, tedarik zincirini güçlendiriyor, finansmana ve pazarlara erişim daha avantajlı oluyor. Ülkemizin COP31'e ev sahipliği yapması, bizi iklim gündemine yön veren bir aktör olma fırsatını sunacak. Bugün Türkiye'de iş dünyasının büyük bölümü sürdürülebilirliğin önemini biliyor, artık asıl fark hedefleri eyleme, niyetleri verilere, taahhütleri sonuçlara dönüştürmekte yatıyor. UN Global Compact Türkiye olarak bilim temelli emisyon hedeflerini belirleme, iklim risklerinin yönetimi, uyum ve adil geçiş gibi alanlarda şirketlerin kapasitelerini geliştirmelerine destek oluyoruz. Sürdürülebilir tedarik zinciri programımız ise şirketlerin özellikle tedarik zincirlerinden kaynaklanan riskleri daha iyi yönetmelerine ve KOBİ'lerin yeşil dönüşümüne katkı sağlayacak. Türkiye'de bugüne dek birçok krizi göğüsleyen şirketlerimizin belki de en yetenekli olduğu konu, değişime uyum kapasitesi, bu konuda çok tecrübeliyiz. Şimdi de bu gücümüzü stratejik avantaja dönüştürme zamanı...”

Konferansın açılış konuşmalarını UN Compact Türkiye Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Haluk Kayabaşı ve Gebze Teknik Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hacı Ali Mantar yaptı.

Kayabaşı: “Türkiye uyum konusunda çok tecrübeli”

UN Compact Türkiye Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Haluk Kayabaşı, sürdürülebilirliğin risk

Mantar: “Üniversitemiz %100 temiz enerjiye geçiyor”

Gebze Teknik Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hacı Ali Mantar, üniversite ve sanayi iş birliğinin ayrılmaz bir ikili olarak gördüklerini belirterek, şu değerlendirmede bulundu:

“Sürdürülebilecek aslında sınırladığımız sınırların çok ötesinde bir kavram. Gebze Teknik Üniversitesi son 3-4 yılda GreenMetrik'te ciddi şekilde yükselmiştir. Ancak bizler için asıl olan geleceği cesaretle taahhüt altına almaktır. İşte bu misyonla yürürlüğe koyduğumuz Gebze Teknik Üniversitesi İklim Eylem Planı 2024-2035 üniversitemizin rotasını kesin ve ölçülebilir çizgilerle belirlemiştir. Hedefimiz 2035 yılına kadar kampüsümüzde %100 temiz enerjiye geçmek ve 2050 yılına kadar da net sıfır atık karbon hedefine ulaşmak. Kampüsümüzde başlattığımız ve yeşil dokuya zarar vermeden, otoparklar ve teraslarımız üzerinde hızlı yükselen güneş enerjisi santrali projemiz 6 megavatlık kurulu güce ulaştırıyoruz. Haziran ayında tüm elektrikli yeşil dönüşümden sağlamış olacağız. Gebze Teknik Üniversitesi, Ar-Ge altyapısıyla, teknoloji transfer ofisiyle sahada ve fabrikalarımızın üretim süreçlerinde omuz omuza çalışmaya hazırdır. Bu vizyonla sizleri çözüm ortağı olmaya devam ediyoruz. COP31'e doğru hızla ilerlerken bugün burada atacağımız ortak adımlar, Türkiye'nin yeşil dönüşümüne büyük bir ivme kazandıracaktır.”

BİRİNCİ OTURUM:

Üretimde Sürdürülebilirlik

Moderatörlüğünü Uludağ Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Çevre Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Güray Çelik'in üstlendiği “Üretimde Sürdürülebilirlik” başlıklı ilk oturumda konuşmacılar, yeşil üretim süreçleri ve döngüsel ekonomi üzerine değerlendirmelerde bulundu. Oturuma; Gebze

Belediye Başkanı Zinnur Büyükgöz, Kastamonu Entegre Başkan Yardımcısı Halim Sırçancı ve Gebze Teknik Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Nihal Bektaş katıldı. Oturum sonunda öğrencilerin soruları yanıtlandı.

Çelik: “Üniversitelerin rolü sadece dört işlem değil”

Çelik konuşmasına, “Konferanslarda kendimize ayna turalım, sorgulayalım isterim” sözleriyle başladı ve şöyle devam etti:

“4,5 milyar yıllık tarihi olan Dünyamıza son 200 bin yılda homo sapiens gelmiş ve gezegende yaşam için uygun olan bu koşullara etki etmeye başlamış, değiştirmiş ve iklim krizini ortaya çıkarmış. Hiçbir zaman atmosferdeki sera gazlarının konsantrasyonu bu kadar yüksek olmamış. Düzenin adını kapitalizm boyunca parasız yaşam olmuyor. Ama bunca zaman yücelttiğimiz ekono-

miyi de bize ihanet ediyor. Demek ki biz bir yerlerde yanlış yapıyoruz. Bu paradigmayı değiştirmemiz lazım. Üniversitelerin rolü yalnızca dört işlem değil; biz daha vizyon belirleyici bir rolde olmalıyız.”

Büyükgöz: “Üretime evet ama kontrolsüzlüğe hayır”

Büyükgöz, Gebze'nin yaptığı çalışmalarla rol model olduğunun altını çizerek şu ifadeleri kullandı:

“Gebze, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin gayri safi milli hasılasının %13,5'unu üreten, ihracatın %16-17'sini gerçekleştiren ve vergi veren kentler sıralamasında İstanbul ve İzmir'den sonra üçüncü kent. %87 oranda dijital belediyeçilik hizmeti veriyoruz. Gebze sadece sanayinin başkenti olarak değil; hava, su ve toprağın işlendiği bir laboratuvar niteliğinde. Gebze zor bir kent ama başarılarıyla Türkiye'ye rol model oluyor. Tüketim hastalığının seviyesini ve şeklini belirlemek,

kentleşmenin bir görevi. Üretime evet ama kontrolsüzlüğe hayır. Küresel yarıştan geri duramayız ama üreticinin taleplerine teslim olmak yerine onları yönlendirmek ve kontrol altında tutmak gerekiyor. Bugün Gebze'de hava ve su kalitesi sorunumuz yok; sanayinin güçlendirilmesi ve modernleşmesinin yanı sıra tarımı da güçlendiriyoruz. 3 bin adet sera var. Örtü altı tarım modeli uyguluyoruz. Ayrıca 29 bin adet büyükbaş hayvan besiciliği var. Ağrı'nın büyükbaş hayvan besiciliği 24 bin civarında. Kentte kompost gübre üretim tesisi de kurduk. Ayrıca Gebze'de okullarda 3. ve 4. sınıflarda iklim değişikliği, afet yönetimi ve geri dönüşüm eğitimleri veriyoruz.”

Sırçancı: “Ağaç bazlı levha sektörü Türkiye'de çok başarılı”

Sırçancı, tedarik zincirinin sürdürülebilirliği üzerine dikkat çeken açıklamalarda bulundu:

“Kastamonu Entegre olarak hem yurt içinde hem de yurt dışındaki tesislerimizde milyonlarca ton odunu kullanıyoruz ve tüketiyoruz. Ağaç bazlı levha sektörü Türkiye’de çok başarılı, dünyada ise toplam payımız %5 civarında. Bizim en büyük üretim kampüslerimizden biri Gebze’de. Burada Ar-Ge Merkezi çerçevesinde bir bilim kurulu oluşturduk. Çünkü akademik tarafta da endüstride de arz talep meselesi diyebileceğimiz sürdürülebilirlik adına büyük sorumluluk var. Sürdürülebilir orman yönetimi açısından en temel şey, ağaçların kesilmesidir. Ormanları sağlıklı büyütebilmek için kesim yapmanız gerekiyor. Yoksa ormanlar bir noktadan sonra kendini tüketiyor, ağaçlar kontrolsüz büyüdükünde birbirini öldürüyor. Orman Genel Müdürlüğümüz bu noktada çok başarılı işlere imza atıyor. 70’li yıllardan bugüne orman alanımız yaklaşık %20 artmış durumda. Ülke olarak biz hemen hemen dünyanın en pahalı odununu tüketiyoruz. Toplam üretimimizin üçte birini sanayi atıklarından elde ediyoruz. Sektörümüz bu anlamda yüzde çok ciddi yatırımlar yapıyor hem çevrenin hem de şirketlerin sürdürülebilirliği için. Bu noktada klişe ifadelerden ve ezberlerden kurtulup toplumun ve sektörün ihtiyacı olan çözümü üretmemiz gerekiyor.”

Bektaş: “Yasaların zorlayıcı olması gerekiyor”

Bektaş, üretim endüstrisi ile akademi arasındaki bağı vurguladı ve şöyle konuştu:

“Endüstriyel devrimle birlikte üretim hayatımızın merkezi haline geldi. O dönem emisyonu da Dünya’nın kendisini temizler diye düşünerek doğaya bıraktık fakat bir noktadan sonra gezegenin bununla baş edemediğinin farkına varıldı. Dünyada 50’lerde çevre mühendisliği doğdu ve 70’lerde sürdürülebilirlik konuşulmaya başlandı. Üniversitelerde akademik yayınlar yapılıyor, araştırmalar oluyor, projeler üretiliyor fakat endüstri genelde kısa vadeli çözümler istiyor. Endüstrinin sınırları maalesef karışık ve karmaşık. Akademi ise daha steril ortamlarda deneylerini yapıyor. Bu noktada zaman zaman bir kopukluk oluşabiliyor. Büyük sanayi tesislerinde bu durum biraz daha farklı; uzmanların varlığı fazla ve işler daha kolay hale gelebiliyor. Çoğunlukla KOBİ’leri yönlendirmek gerekiyor. O yüzden de yasaların zorlayıcı olması gerekiyor. Bu süreçte dijital ikizlerin kullanılabileceğini düşünüyorum.”

İKİNCİ OTURUM:

Enerjide Sürdürülebilirlik

Escarus Genel Müdürü Dr. Kubilay Kavak yönetimindeki “Enerjide Sürdürülebilirlik” başlıklı ikinci oturumda ise enerji verimliliği, yenilenebilir kaynaklar ve karbon-suzlaşma stratejileri ele alındı. Oturumun konuşmacıları ELDER Genel

Sekreteri Fakir Hüseyin Erdoğan ve Escon Enerji CEO’su Onur Ünlü oldu. Oturum sonunda öğrencilerin soruları yanıtladı ve toplu fotoğraf çekimi gerçekleştirildi.

Kavak: “Biz bir devrimin eşliğindeyiz ve farkında değiliz”

Kavak son dönemde Orta Doğu’da yaşananların enerjiyle yakın ilişkisinden bahsetti:

“Bir ayı aşkın süredir coğrafyamızda olup bitenlerin enerjiyle ne kadar yakından ilgili olduğunun hepimiz farkındayız. Kurulmakta olan yeni düzenin yine ve maalesef enerji dinamikleri üzerinden şekillendirileceğini görebiliyoruz. Tipik bir optimizasyon problemiyle de karşı karşıyayız. Yeni dünya düzeninde yeni bloklar oluşuyor, bu bloklar biraz enerji biraz sürdürülebilirlik ve biraz imalat sanayindeki pozisyonlarla şekillenecek. Bir de

bunları birbirine bağlayan küresel hatlar var. Depolama bizim bildiğimiz enerji sektörünü kökten değiştirecektir. Sürdürülebilirlik konusu ise bunlardan bağımsız değil; enerji ile ve bu küresel denklemlerle iç içe geçmiş durumda. Küçük haberlere bakarak büyük resim çıkarmak bizi yanıltabilir, kısa süreli dalgalanmalar büyük rotayı tayin etmez. Biz bir devrimin eşiğindeyiz ve devrimin içindeyken insanlar ne olduğunu fark edemez.”

Erdoğan: “Geleceğin dünyası elektrik dünyası olacak”

Erdoğan, enerji dünyasında olup bitenleri farklı bakış açılarından farklı şekillerde değerlendirmenin mümkün olabileceğine değindi:

“Küresel bir petrol ve doğal gaz piyasalarından bahsediyoruz ama elektrik enerjisi için böyle bir şeyden bahsedemiyoruz. Oyun yeniden kuriliyor; mesele enerji üzerindenmiş gibi görünse de aslında o politik denklem yeniden yazılmaya başlıyor. Artık kural temelli düzen söylemi geçerliliğini yitirmiş ve jeopolitik değerlendirmeler öne geçmiş durumda. Hidrokarbon piyasalarına hükmeden güçlerle elektrifikasyon piyasalarına hükmeden güçlerin kimler olduğunu değerlendirdiğimizde o jeopolitik denklem kendi içerisinde bir sonuç üretmeye başlıyor. Kendi ülkemizin enerji güvenliğinin sağlanmasının ve bu ikiz dönüşümü gerçekleştirebilmesinin çok kritik olduğunu düşünüyorum. 12. Kalkınma Planı müthiş bir vizyon ortaya koyuyor.

Elektrik, petrole ve doğal gaza göre daha demokratik bir çerçeve sunuyor; herkes kendi evinde, iş yerinde elektriğini üretebiliyor. Geleceğin dünyası elektrik dünyası olacak. Elektriğin dağıtımı konusunda ise şebekelere ihtiyaç var. Uluslararası Enerji Ajansı'na göre yıllık 600 milyar dolarlık bir yatırım

yapılması gerekiyor ki 2050 net sıfır hedeflerine yönelik altyapı oluşturulabilsin. Türkiye’de ise AB, 2050 net sıfır hedefini tutturabilmek için dağıtım şebekelerine yılda 55-67 milyar euro arasında yatırım yapılması gerektiğini söylüyor. Sadece 2026’daki yatırımlarımız için yaklaşık 100 milyar dolarlık finansmana ihtiyaç var dağıtım sektörü olarak. Enerji dönüşümü geri döndürülemez bir süreç ve esası elektrifikasyon; elektrifikasyonun esası da şebekeler...”

“Enerji verimliliğimiz ve potansiyelimiz yüksek”

Ünlü, enerji çeşitliliğiyle birlikte yaşanan krizlerden yara alınmadığını belirtti:

“2022’de Rusya-Ukrayna krizinde doğal gazın fiyatı 20 eurolardan 330 eurolara çıktı. Petrolde ise 150 dolarları gördük. Bu yıl ise dünya petrolünün %20’sinin geçtiği Hürmüz Boğazı kapatıldı buna rağmen petrol 130-140 euro’yu geçmedi. Batı’nın yeşil politikaları Doğu’nun ekonomi politikaları oldu. Yenilenebilir enerji kaynaklarımızı çeşitlendiriyoruz. Dolayısıyla doğal gazda ve petrolde olası krizlerin etkilerini azaltmış oluyoruz. Türkiye yenilenebilir enerji kurulu gücü olarak bu yolda çok büyük atılımlar yaptı.

Enerji dönüşümüyle ilgili tarafta ise ısı pompaları dikkat çekiyor. Bir de elektrikli araçlar. Bu yatırımların artması ile bizim fosil yakıta olan talebimiz de düştü. Ayrıca emisyon da düştü. Uluslararası Enerji Ajansı, o emisyon azaltım senaryolarının

%40’ının enerji verimliliğinden geleceğini düşünüyor. Bunu tasarruflarla da desteklersek kabaca %50-60 oluyor. Sanayide %31 enerji verimliliği potansiyelimiz var, hastane, otel, AVİM gibi ticari binalarda ise bu oran %67. Sanayide bunu gerçekleştirecek maliyetleri, emisyon ve ülkenin enerji ithalatı azalacak. Ayrıca ülkeye bir bu kadar daha ihracat geliri sağlanacak. Yani bir taşla bir sürüyü indirme potansiyelimiz var. Enerji verimliliği mucizevi bir ilaç ve bizim de potansiyelimiz yüksek.”

Konferans boyunca salonun tamamen dolduğu, katılımcıların yoğun ilgisi ve soru-cevap bölümlerindeki etkileşim dikkat çekti. Etkinlik sonunda, sürdürülebilirliğin yalnızca çevresel değil, ekonomik ve toplumsal bir zorunluluk olduğu mesajı öne çıktı.

Yaklaşık 200 kişinin katıldığı “COP31’e Doğru Sürdürülebilirlik

Konferansları” 29 Nisan’da Bursa’da, 13 Mayıs’ta Adana’da devam edecek.

Mayıs ayının teması: Biyobozunur Atık Ayı

Dünya üzerinde artış gösteren atık kirliliğine karşı bilinçlendirme kampanyası kapsamında ülkemizde Mayıs ayı “Biyobozunur Atık Ayı” olarak belirlendi. Gelin doğada bulunan mikroorganizmaların yardımıyla kimyasal olarak parçalanabilen biyobozunur atıkları yakından inceleyelim...

Türkiye Cumhuriyeti Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bünyesindeki Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü, 2026 Aylık Sıfır Atık Temaları içinde Mayıs ayının temasını “Biyobozunur Atık Ayı” olarak belirledi. Biyobozunur bir madde, mikroplar ve mantarlar sayesinde doğal ortamda kendiliğinden parçalanabilir böylece tekrar doğaya karışır ve doğal döngüye katılır.

Biyobozunur atık, doğadaki mikroorganizmaların yardımıyla kendiliğinden parçalanabilen ve tekrar doğaya karışabilen maddelerdir. Yani kısacası, doğa onları kendi kendine “geri kazanıyor”. Günümüzde birçok ambalajlı ürünün üretim şekli hem sağlığımız için ba-

zen riskli olabiliyor hem de doğada yıllarca kaybolmadan kalıyor, üstelik çevreye de zarar veriyor. İşte tam da bu yüzden insanlar artık çevre dostu, biyobozunur ürünlere daha fazla yöneliyor.

Biyobozunur bir madde, mikroplar ve mantarlar sayesinde doğal ortamda kendiliğinden parçalanabiliyor. Parçalandığında ise tekrar doğaya karışıyor ve doğal döngüye katılıyor. Artık biyobozunur polimerler sadece laboratuvarlarda değil; ilaç sanayisi, tarım ve daha pek çok sektörde aktif olarak kullanılıyor.

Türleri nelerdir?

En yaygın biyobozunur atık türleri; gıda atıkları, kâğıt atıkları, tekstil atıkları, ahşap atıkları ve yeşil atıklardır.

Gıda atıkları: Çöp sahalarına en fazla katkıda bulunan atık türüdür ve dolayısıyla metan üretimine büyük ölçüde neden olur; toplam katı atıkların %22’sini oluşturur. Gıda atıklarını yönetmek, aslında bir enerji yönetimi stratejisidir. Çöpe giden her lokma, aslında doğrudan atmosfere salınan bir ısı birimidir.

Kâğıt atıkları: Kâğıt organik bir maddedir ve dünya genelindeki çöp sahala-

rının yaklaşık %26’sını oluşturur. Tıpkı gıda atıkları gibi, oksijensiz ortamda (çöp sahalarının altında) bozunmaya başladığında atmosfere metan gazı salar. Büyük ölçekli kâğıt üretimiyle ilişkili çevresel etkiler arasında ormansızlaşma, hava kirliliği ve yüksek enerji ile su kullanımı yer alır.

Tekstil atıkları: Tekstil parçaları, hasarlı kumaşlar, satılmamış giysiler ve kıyafet örneklerini kapsar ve çevre üzerinde büyük bir etkiye sahiptir. Özellikle günümüzde hızlı moda akımı nedeniyle çevre üzerinde en ağır baskı oluşturan atık türlerinden biridir. Sentetik lifler özellikle sorunludur ve mikroplastik olarak okyanus kirliliğine sebep olur.

Ahşap atıkları: Odun talaşı, testere talaşı, kereste, ağaç dalları, ağaç kütükleri ile inşaat ve yıkım atıklarından oluşur. Bu atıkların birikmesi, yerel ekosistemleri etkiler. Ayrıca yaşam alanlarına zarar verebilir ve okyanusları kirletebilir. Çöp sahalarında çürüyen her ton ahşap, yaklaşık 800 kg karbondioksit eş değeri metan emisyonu oluşturur.

Yeşil atıklar: Biyolojik atıklar olarak da adlandırılır, yaprak, çim ve ev mutfak atıkları gibi kompostlanabilir organik atıkları kapsar. Saman, kuru yaprak ve ot gibi malzemeler ise “kahverengi atıklar” kategorisine girer. Bu malzemeler çöplüklere gönderildiğinde, ayrışmaları zararlı metan emisyonuna yol açar.

Biyobozunur atık yönetiminin faydaları ve oranları

Biyobozunur atık yönetimi, organik atıkların kompost veya enerjiye dönüştürülmesini sağlayarak çevre kirliliğini ve düzenli depolama alanlarına olan bağımlılığı azaltır.

Çöp sahalarını azaltır

Biyobozunur atıkların büyük bir kısmının çöp sahalarında yer kaplaması oldukça anlamsızdır; oysa bu atıklar geri dönüştürülebilir. 2025 yılı itibarıyla organik atıklar, küresel belediye atıklarının yaklaşık %44'ünü oluşturuyor.

Sera gazı emisyonunu azaltır

Çoğu biyobozunur atık, yakıldığında ve sıkışık çöp sahalarında çürümeye bırakıldığında zararlı sera gazı emisyonuna yol açar. Kompostlama, yeniden kullanım ve geri dönüşüm gibi diğer atık yönetimi yöntemleri bu emisyonu azaltır. Küresel yiyecek atığı oranı 2025'te yaklaşık %38'dir.

Döngüsel ekonomiyi destekler

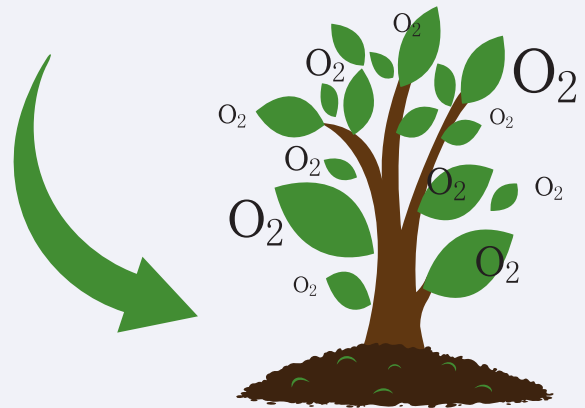
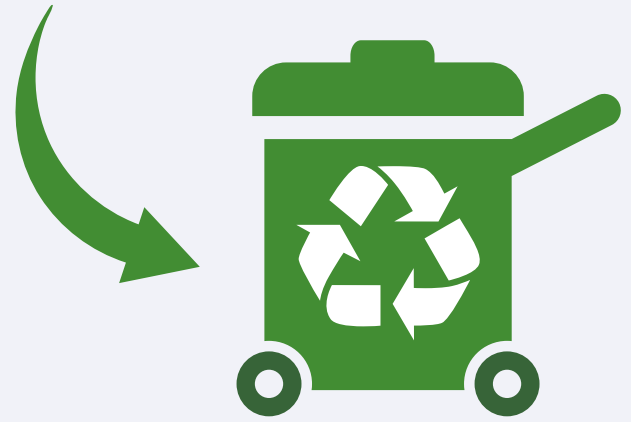
Döngüsel ekonominin temel ilkelerinden biri, ürün ve malzemeleri en yüksek değerinde tekrar dolaşıma sokmaktır. Biyobozunur atıklar doğru şekilde yönetildiğinde döngüsel ekonomiye büyük katkı sağlar. Bazı biyobozunur atıklar kompost olarak toprağa geri kazandırılır, böylece arazi ve tarım ürünlerinin verimliliği artırılır. Küresel düzeyde atıkların yalnızca ~%19'u geri dönüştürülmekte ve kompost/organik işleme oranı yaklaşık %5 civarındadır.

Organik gübre sağlar

Gıda atıkları ve yeşil atıklar gibi bazı biyobozunur atık türleri, besin değeri yüksek topraklar elde etmek için kompostlanabilir. Bu, sağlıklı bitki büyümesini teşvik eder ve kimyasal gübre ile pestisit ihtiyacını azaltabilir. Kompostlanabilir atıklar, organik atığın büyük kısmını oluşturarak küresel belediye atığının %44'üne denk geliyor.

Fosil yakıtlara bağımlılığı azaltır

Odan atıkları gibi bazı biyobozunur atıklar, biyogaz üretiminde kullanılabilir. Bu yenilenebilir enerji kaynağı binaları ısıtmak, araçları çalıştırmak ve elektrik üretmek için kullanılabilir. Küresel organik atık payı (~%44) biyogaz gibi enerji üretiminde önemli bir potansiyel sunuyor.

Dünyada biyobozunur atık örnekleri

Dünya üzerinde başta Avrupa'da olmak üzere birçok ülke, biyobozunur atıkları sürdürülebilir şekilde yöneterek çevre ve enerji alanında fayda sağlıyor.

İtalya

1,4 milyon nüfusu ile İtalya'nın en kalabalık şehirlerinden biri olan Milano, 2014 yılında konutlarda gıda atığı toplama programını başlattı. Her haneye 10 litrelik mutfak kovası, kompostlanabilir poşetler ve detaylı bilgilendirme paketi dağıtıldı. Çalışanlar sadece gıda atığını toplamakla kalmadı, aynı zamanda vatandaşları yeni toplama süreci konusunda bilgilendirdi.

İspanya

Katalonya'nın çöp sahası vergisi ve geri ödeme sistemi, belediyeleri çöp sahasına giden atıklar için ücretlendirmekte ve "kirleten öder" ilkesine dayanıyor. Finansal teşvikler, belediyeleri daha verimli biyolojik atık yönetimi uygulamalarını benimsemeye, örneğin önleme ve ayrı toplama sistemlerini kurmaya yönlendiriyor. Vergi sistemi, kapıdan kapıya toplama sistemlerinin yaygınlaşmasını kolaylaştırıyor.

Fransa

Fransa'da belediyeleri bir araya

getiren Reseau Compost Plus ağı, biyobozunur atık sektörüne görünürlük kazandırmayı başardı. 28 belediyeyi kapsayan ve yaklaşık 9 milyon kişiyi içeren bu ağ, yerel düzeyde gıda atığı toplama uygulamalarını hayata geçirdi. Reseau Compost Plus, öneriler ve maliyet tahminleri gibi kamu bilgilerini sağlıyor. Ağ ayrıca kompost kalitesini denetliyor ve yerel etkinlikler aracılığıyla en iyi uygulamaları teşvik ediyor.

Avusturya

Avusturya, biyobozunur atık yönetiminde mümkün olduğunca evde kompostlama yapılmasını öngören "yakınlık ilkesi"ni başarıyla uyguladı. Evde kompostlama mümkün olmayan yerlerde ise kahverengi çöp kutuları çözüm sunuyor. Benzer şekilde, tarımsal biyolojik atıklarda da kompostlama teşvik ediliyor. Avusturya, bu çabalarını desteklemek için 2009 yılında biyobozunur atıkların çöp sahasına verilmesini yasakladı.

Brezilya

Curitiba, 1990'ların başından bu yana geri dönüşüm stratejileri ve sosyal kalkınma konusunda örnek bir şehir oldu. Şehirde, günümüzde atıkların yaklaşık %70'inin

geri dönüştürüldüğü tahmin ediliyor. Geri dönüştürülebilir atıklar işlenmek üzere satılmakta ve elde edilen gelirin büyük bir kısmı sosyal altyapıya geri yatırılıyor. Şehir atık karşılığı gıda hizmeti de işletiyor.

İsveç

İsveç atıkların sadece yüzde 0,1'i çöplüklere gönderiyor; geri kalanı ya geri dönüştürülüyor ya da enerjiye dönüştürülüyor. Ülkenin uyguladığı "atıktan enerji üretimi" modeli, enerji ihtiyacının büyük bir bölümünü karşılamaya yardımcı oluyor. Modern tesislerde, geri dönüştürülemeyen atıklar yakılarak hem elektrik hem de ısı enerjisine dönüştürülüyor. Bu yöntem, atık miktarını azaltıyor ve fosil yakıt kullanımını düşürüyor.

Hollanda

Hollanda, biyobozunur atık yönetiminde Avrupa'nın öncü ülkelerinden biri. Ülkede organik atıklar (yiyecek artıkları, bahçe atıkları ve diğer biyobozunur maddeler) ayrı toplanıyor ve büyük ölçüde kompostlama için kullanılıyor. Köylerde genellikle tekerlekli çöp konteynerleri bulunuyor. Bunlara "kliko" denir. Klikonun rengi içine ne atılacağını gösterir.

Türkiye’de biyobozunur atık örnekleri

Ülkemizde biyobozunur atıklar, gıda artıklarından, bahçe atıklarına ve kompostlanabilir organik materyallere kadar çeşitlilik gösterir. Bu atıklar restoranlardan, evlerden ve pazar alanlarından toplanarak geri dönüşüme kazandırılır.

Adana

Ceyhan Belediye Başkanı Hülya Erdem ve Ebru Baybara Demir, Ceyhan’da biyobozunur atık projesini başlattı. Biyobozunur atık projesiyle ilçede birçok ilki hayata geçiren Başkan Erdem ve Ebru Baybara Demir, pazar alanlarında ve tarlalarda katı atıkları toplayarak bunların kompostlanmasını sağladı. Kadın liderliğindeki ekipler, Park ve Bahçeler Müdürlüğü ekipleriyle birlikte Ceyhan’da verimli topraklar oluşturmayı hedefleyerek projeleri hayata geçirdi.

Bursa

Bursa Teknik Üniversitesi Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Çevre Mühendisliği Bölümü öğrencileri, gıda üretimi sırasında ortaya çıkan atık nişastaylı biyobozunur ambalaj filmine dönüştüren projeleriyle Sürdürülebilirlik Hackathonu’nda üçüncü oldu. Sena Eşer, Naz Tüysüz, Şeyma Bakcaoğlu ile Gıda Mühendisliği Bölümü’nden Beyzanur Aydın’dan oluşan “Niş-hendis” takımı, Şener Gıda ile iş birliği yaparak üretim verileri üzerinden çözüm geliştirdi.

Bolu

Bolu Belediyesi, pazar yerlerinden çıkan organik atıkların doğaya yeniden kazandırılması, sürdürülebilir tarım ve ekosistem için örnek bir çalışmaya imza attı. Bolu’da artık sebze ve meyve atıkları kaynağında ayrıştırılarak komposta dönüştürüldü. Elde edilen kompostlar ise toprak iyileştirici olarak çiftçilere dağıtıldı.

Karabük

Karabük Üniversitesi (KBÜ) Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Biyomedikal Mühendisliği Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Yasin Akgül’ün yürütücülüğünü yaptığı TÜBİTAK destekli projede, atık mandalina kabuklarından elde edilen esansiyel yağ ve karbon noktaları kullanılarak biyobozunur yara örtüsü ve gıda ambalajı geliştirildi.

Edirne

Edirne Belediyesi, “Sokak Hayvanları Dostu Restoran” projesi kapsamında, kent genelinde 20’nin üzerinde işletmeyle iş birliği yaparak restoranlarda artan yemekleri topladı ve işleyip mama haline getirdi. Her gün toplanan yemek artıklarından, Edirne Belediyesi’ne ait, Biyobozunur Katı Atık Dönüştürme Makinesi ile sokak hayvanlarına mama üretildi.

İstanbul

İstanbul Havalimanı’nda her gün toplanan ortalama 10 ton organik atığın yerinde ayrıştırılıp, dönüştürülmesiyle elde edilen kompostun çevre, park ve peyzaj alanlarında toprakla buluşmasından yüksek verim alındı. 2023’ten itibaren günlük organik atık miktarının 30 tona çıkmasıyla birlikte kompost üretim miktarı da arttı.

Trabzon

Trabzon’da lise öğrencileri, çay fabrikası atıklarından çevre dostu, doğada kısa sürede bozunabilen plastik üretti. Faruk Başaran Bilim ve Sanat Merkezi’nde kimya öğretmeni Bahtışen Ramoğlu danışmanlığında Ecem Naz Yılmaz ve Ayşegül Çabuk, “Çay Fabrikası Atığından Hemiselüloz Esaslı Antibakteriyel Hidrojel Eldesi ve Karakterizasyonu” projesini hazırladı.

Atıktan yaşama: Siyah altın kompost

Doğaya verdiğimiz zararı azaltırken, atıkları bitkilerimiz için uzun vadeli fayda sağlayan bir besine dönüştürebildiğimizi düşünün. İşte bu dönüşümün adı kompost.

Modern şehirlerde her gün kişi başına ortalama 1,5 kilogram çöp çıkıyor ve yaklaşık %50-60'ı kompost yapılabilecek organik atıklardan oluşuyor. Ama bu atıklar çoğu zaman poşetlere konup çöpe atılıyor ve bu ekonomi açısından ciddi bir kayba yol açıyor.

Doğaya verdiğimiz zararı azaltırken, atıkları bitkilerimiz için uzun vadeli fayda sağlayan bir besine dönüştürebildiğimizi düşünün. İşte bu dönüşümün adı kompost. Biz bu sürece biraz destek verdiğimizizde işin adı kompostlama oluyor. Yani doğru nemi, havayı ve ortamı sağlayarak bakterilerin ve diğer küçük canlıların bu dönüşümü daha hızlı yapmasına yardımcı oluyoruz.

Ortaya çıkan şey ise koyu renkli, mis gibi toprak kokan bir madde: kompost. Boşuna "siyah altın" denilmiyor; çünkü bitkiler için tam bir besin kaynağı. İster büyük tesislerde ister evde küçük bir kutuda... Organik atıkları çöpe atmak yerine böyle değerlendirmek mümkün.

Kompost nasıl yapılır?

Kompost, neredeyse her ortamda uygulanabilen pratik bir yöntemdir. Kompost toprakta uygulanacaksa yarı güneş alan bir yer seçilmelidir. Evde yapılacaksa kompost kovası kullanılmalı ve bilhassa bu amaçla satılan özel kovalar da bulunuyor. Kompostu kişi kendisi yapmak isterse, uygun büyüklükte bir çöp kutusuna hava alması için delikler açmalı. Bu deliklerden sinek ve böceklerin girmesini önlemek için kutunun iç yüzeyi sinek teli ile kaplanmalı.

Kompost büyük tesislerde ise farklı şekilde ele alınır; belediyelerden gelen karışık atıklar öncelikle

ayrıştırılır, geri dönüştürülebilir materyaller ekonomiye kazandırılır. Organik atıklar ise fermantasyonla işlenerek şehirlerdeki park ve bahçelerde toprak iyileştirici kompost olarak kullanılır.

Kompostun faydaları

- ◆ Kompost organik atıkları değerlendirerek çöp miktarını azaltır.
- ◆ Metan oluşumunu düşürerek iklim değişikliğiyle mücadelede katkı sağlar.
- ◆ Toprağın yapısını iyileştirir ve verimliliği artırır.
- ◆ Toprakta nemi tutarak kurak dönemlerde bitkilerin su ihtiyacını azaltır.
- ◆ Fazla suyu emerek erozyonu azaltır.
- ◆ Toprağı havalandırır, canlı yaşamını destekler.
- ◆ Yer altı sularını kirlenmeye karşı korur.

- ◆ Topraktaki zararlı maddeleri etkisiz hale getirmeye yardımcı olur.
- ◆ Kimyasal gübre ihtiyacını azaltarak sürdürülebilir tarımı destekler.

Kompost çeşitleri nelerdir?

Sıcak kompost: Organik atıklar bir yığın ya da kap içinde toplanır ve yeşil, kahverengi malzemeler katmanlanarak dengeli bir karışım oluşturulur. Mikroorganizmalar bu karışımı parçalar. Düzenli karıştırma sayesinde hava girer, sıcaklık yükselir ve ayrışma süreci hızlanır.

Soğuk kompost: Organik atıklar fazla müdahale olmadan, doğal sürecine bırakılarak zamanla ayrışır. Genellikle belirli bir alanda biriktirilir ve kendi kendine dönüşür. Kompostun oluşması daha uzun sürer.

Türkiye’de kompost örnekleri

Türkiye’de kompost uygulamaları son yıllarda özellikle belediyeler, okullar ve şehir bostanları aracılığıyla daha görünür hale geldi.

Selçuklu Belediyesi

Hal, pazar, market ve yeşil alanlardan toplanan organik atıklar değerlendirilerek kompost üretimi gerçekleştiriliyor. 2022-2025 yılları kapsamında 4 bin 807 ton çim, 5 bin 490 ton ağaç yongası ve 6 bin 633 ton meyve sebze atığı kullanıldı.

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi

Mama ve Kompost Gübre Üretim Merkezi, organik atıklardan mama ve kompost gübre üretimi gerçekleştiriyor. 5 personel ve 1 gıda mühendisinin görev aldığı mama ve kompost gübre üretim merkezinde aylık ortalama 4 ton kedi ve köpek maması ile 1 ton gübre üretiliyor.

Mersin Büyükşehir Belediyesi

Merkez Saniibrahimli Katı Atık Düzenli Depolama ve Geri Kazanım Tesisi içerisinde kurulan Kompost Üretim Tesisi’ne günlük olarak gelen meyve, sebze, talaş, çay ve kahve posası ile kompost elde ediliyor. 2024 Ocak ayında atık almaya başlayan tesis 100 metreküp kompost üretimi gerçekleştirdi.

Çayırova Belediyesi

Çayırova Belediyesi tarafından kurulan kompost üretim tesisinde, organik atıklar işlenerek doğal gübre elde ediliyor. pazar yerlerinden toplanan sebze ve meyve atıkları, tesiste bulunan iki adet 500 kilogram kapasiteli kompost makinesinde işleniyor.

Ümraniye Belediyesi

Koru Kompost Tesisi’nde, semt pazarlarından toplanan sebze-meyve başta olmak üzere organik atıklar işlenerek kompost gübreye dönüştürülüyor. Kompost üretim süreci, tamamen yerel kaynaklarla ve bölgedeki atıklardan faydalanılarak yürütülüyor.

Mezitli Belediyesi

İlçe genelinde sürdürülen çalışmalarla 60 tondan fazla kompost, 100 tondan fazla karışık ambalaj atığı, tekstil atığı, bitkisel atık yağ vb. atıklar toplanarak geri dönüşüm sürecine dahil edildi.

Fatih Belediyesi

Yedikule Bahçe’deki Kompost Atölyesi organik atıkları kompostta dönüştürmeyi ve doğaya geri kazandırmayı öğretiyor. Katılımcılar birlikte kompost yapmayı öğrenirken sürdürülebilir yaşam hakkında da değerli bilgiler ediniyor.

Evde kompost nasıl yapılır?

► Bir kompost kutusu hazırlamak

İlk olarak kompost için bir alan oluşturulmalı. Plastik, metal, ahşap bir kutu ve kapaklı bir kova kullanılabilir. Boyutu evde oluşan atık miktarına göre seçilmeli.

► Organik atıkları biriktirmek

Mutfakta oluşan organik atıkları atmak yerine bir kapta toplamak gerekir. Sebze ve meyve kabukları, çay posası, kahve telvesi, yapraklar ve küçük dal parçaları bu iş için uygun.

► Doğru karışımı oluşturmak

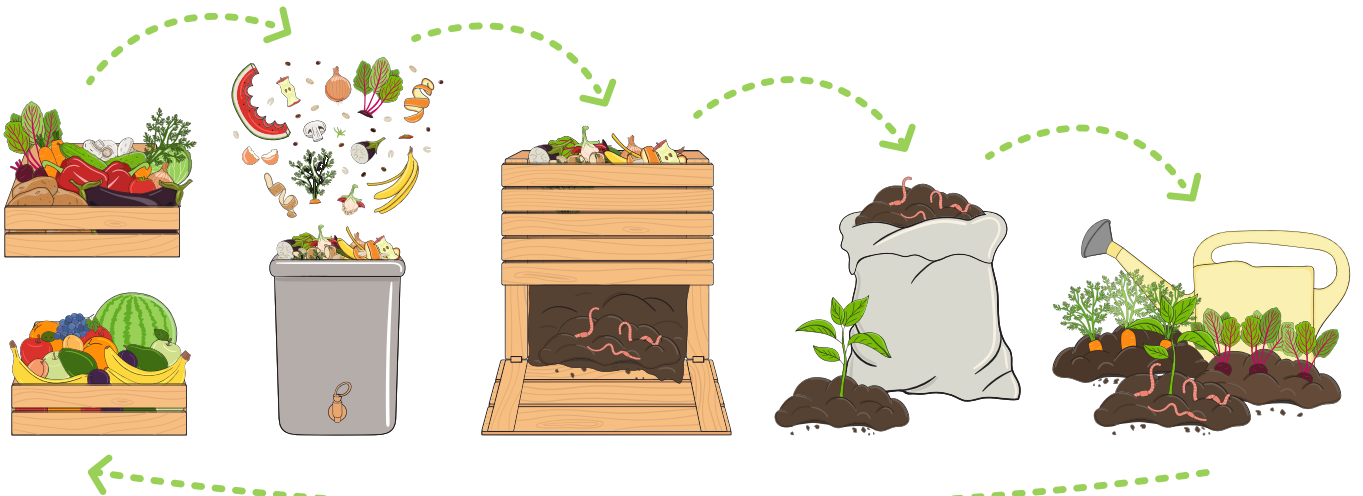
Kompostun dengeli olması için yaklaşık 2 ölçü “kuru atık” (yaprak, karton gibi) ve 1 ölçü “ıslak atık” (sebze-meyve artıkları gibi) kullanabilirsiniz.

► Düzenli olarak karıştırmak

Kompostun hava alması çok önemli. Bu yüzden haftada birkaç kez karıştırarak süreci hızlandırabilirsiniz. Kompostun oluşması genelde birkaç hafta ile birkaç ay arasında değişir.

► Bitkileri kullanmak

Kompost belli bir süre geçtikten sonra hazır hale gelir. Oluşan kompostu saksılarımıza ya da bahçemizdeki toprağa ekleyerek bitkilerinizi besleyebilirsiniz.

ATAŞEHİR'DE YENİ ZİRVE

ALGÜN PRIME
ATAŞEHİR

BEYLERBEYİ
ALGÜN

ALGÜN PRIME
ATAŞEHİR

ALGÜN
PREMIUM

ALGÜN
Nefes

60 AY VADE | 0 FAİZ

effect
ALGÜN

ALGÜN
NOVA

Küçükbakkalköy Mah. Vedat Günyol Cad. No.6
Ataşehir / İstanbul

ALGÜN

444 7 281

algun.com.tr

Prof. Dr. Ece Ümmü DEVECİ
Niğde Ömer Halisdemir
Üniversitesi/Ege Üniversitesi

Sabah erken saatlerde bir çöp kamyonunun arkasında durup izlediğiniz oldu mu? Evlerden çıkan poşetler açılıyor, her şey birbirine karışıyor.

Çöp kamyonunun içindeki enerji

Türkiye her gün tonlarca organik atığı çöpe atmıyor; aslında enerji, gübre ve ekonomik değeri toprağa gömüyor. Sabah erken saatlerde bir çöp kamyonunun arkasında durup izlediğiniz oldu mu? Evlerden çıkan poşetler açılıyor, her şey birbirine karışıyor. Yemek artıkları, sebze kabukları, kahve posaları...

Hepsi aynı yere gidiyor. Oysa o kamyonun içinde sadece çöp yok. Enerji var. Gübre var. Ekonomik değer var. Ama biz hepsini toprağa gömüyoruz.

Türkiye’de atık denince akla hemen plastik geliyor. Geri dönüşüm konuşuluyor, ambalaj konuşuluyor. Ama sistemin en büyük parçası gözden kaçıyor: Biyobozunur atıklar.

Oysa belediye atıklarının yaklaşık yarısı biyobozunur atık. Yani her gün, farkında olmadan, Türkiye’nin en büyük yerli kaynaklarından birini çöpe atıyoruz. Soruna sadece çevre olarak bakmayın.

Depolama sahasına giden organik atıklar çürürken metan gazı açığa çıkarıyor. Bu gaz, karbondioksit göre çok daha güçlü bir sera etkisine sahip. Yani biz sadece atık üretmiyoruz. Aynı zamanda iklim değişikliğine de evden çıkardığımız her bir çöp poşeti ile katkı sağlıyoruz.

Atık değerli bir kaynaktır
Üstelik bunun için para da

ödüyoruz. Bir depolama sahasında çalışan bir yetkilinin şu cümlesi durumu net özetliyor: “En büyük sorunumuz çöp değil, karışık çöp.” Çünkü ayrıştırma yoksa hiçbir şeyin değeri yok.

Bu durumu sahada birebir gözlemleme fırsatım oldu. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Atık Getirme Merkezi’ne gelen öğrencileri önce karışık atıkların bulunduğu depolama sahasına götürüldük. Oradaki koku, düzensizlik ve çevresel etkiyi görmelerini istedik.

Ardından aynı öğrencileri atık getirme merkezine getirirdik. Bu kez bambaşka bir tabloyla karşılaşırlardı. Koku yoktu. Düzensizlik yoktu. Atık, artık “çöp” gibi görünmüyordu.

Merkezde park-bahçe atıkları ve yemekhane kaynaklı organik atıklarla kompost üretimi yapılıyordu. Öğrenciler kompost alanına geldiklerinde çoğu aynı tepkiyi verirdi: “Bu kötü kokmuyor.”

Hatta aksine, toprağı andıran doğal bir kokusu olduğunu fark ettiklerinde şaşkınlıklarını gizleyemezlerdi. O an şunu anlıyorlardı: Atık, doğru yönetildiğinde problem değil; değere dönüşen bir kaynaktır.

Avrupa bu dönüşümü sistematik olarak kurmuş durumda. Almanya’da organik atıkların ayrı toplanması zorunlu. İtalya’da yüksek geri kazanım oranlarıyla sistem oturmuş durumda. İsviçre’de ise yaklaşık bir adım daha ileri gidiyor.

Atıktan ne üretebiliriz?

Organik atıklar belediyeler tarafından tartılarak ve ücretlendirilerek toplanıyor. Bu nedenle birçok hane başlangıçta bu maliyetten kaçınmak için kendi kompost sistemlerini kurmaya başladı.

Zamanla bu bir tasarruf davranışından çıkıp alışkanlığa dönüşmüş. Bugün ise kompost yapmak sadece ekonomik bir tercih değil; günlük hayatın doğal bir parçası haline gelmiş durumda.

Bu örnek şunu gösteriyor: Doğru kurgulanmış bir sistem, davranışı değiştirir. Davranış değiştiğinde ise sistem kendini sürdürülebilir hale getirir.

Benzer bir dönüşümü çok daha küçük ölçekte evde de görmek mümkün. Kendi evimde, balkonumda toprak ve mutfak hazırlık atıklarıyla kompost yaparak çiçeklerim için toprak üretmeye başladım. Zamanla bunun sadece bir uygulamaya olmadığını fark ettim.

Çocuklarım için bu bir alışkanlığa dönüştü. Artık yedikleri bir muzun kabuğunu çöpe atmak istemiyorlar. Onlar için o kabuk ar-

tık "çöp" değil. Değere dönüşecek bir parça. Türkiye'de ise hâlâ aynı soruyu soruyoruz: "Bu atığı nereye atalım?" Oysa doğru soru şu olmalı: "Bu atıktan ne üretiriz?" Çünkü cevap net. Bu atıkları kaynağında ayırabilsek her şey değişir.

Bugün ambalajla birlikte aynı çöp kovasına attığımız mutfak atıkları, hatta döktüğümüz bir kase çorba bile o anda değerini kaybediyor. Oysa o "atık" dediğimiz şey biyogaza dönüşebilir. Elektrik üretir. Isı üretir. Dahası kompost olur, toprak beslenir. En önemlisi, metan oluşumunu engelleyerek doğrudan emisyon azaltımı sağlar. Yani aynı anda hem çevresel hem ekonomik kazanç üretir.

Başlangıç noktası mutfak

Peki neden hâlâ bu sistemi kuramıyoruz? Çünkü ayrıştırma zorunlu değil. Veri yok. Belediye sanayi birlikte hareket edemiyor. Asıl eksik bu da değil. Asıl sorun, bu konunun hâlâ öncelik olmaması.

Çevre başlığı altında değerlendirildiği için diğer finansal kararların gerisinde kalıyor; çoğu

zaman ikinci hatta üçüncü plana itiliyor. Oysa meseleye bakış açısı değiştiğinde tablo tamamen değişir. Kaynağında ayrıştırma zorunlu hale gelse ve biyobozunur atıkları sistemden ayırabilsek, tek başına bu adım bile dönüşümün en kritik eşiği olur. Oysa dönüşüm sandığımız kadar karmaşık değil.

Bir işletmede süreç genelde tek bir soruyla başlar: "Biz ne kadar organik atık üretiyoruz?" Çoğu zaman cevap yoktur. Ama ölçmeye başladığınız anda sistem değişir. Atık azalır. Maliyet düşer. Yeni fırsatlar ortaya çıkar.

Mesele teknoloji değil. Mesele karar. Türkiye'nin önünde açık bir yol var: Ayrıştırılmayı zorunlu hale getirmek, biyogaz yatırımlarını artırmak, karbon mekanizmalarını devreye almak ve veri altyapısını kurmak.

Bunlar yapılmadığı sürece her gün aynı şeyi yapmaya devam edeceğiz. Enerjiyi çöpe atacağız. Belki de dönüşümün başlangıç noktası sanayi değil, mutfaktır. Bir gün bir çöp kamyonunun arkasında durup tekrar bakın. Gördüğünüz şey sadece çöp olmayabilir.

Dilara KOÇAK

İyi Yaşam, Beslenme ve Diyet
Uzmanı, Sürdürülebilir Yaşam Elçisi

*Topraktan
çıkan, yine
toprağa dönüyor.
Biyobozunur
atıklar bu
döngünün en doğal
parçalarından biri.*

Tabağın ötesinde: Toprağa dönüş, geleceğe sorumluluk

Her gün farkında olmadan küçük bir “iz” bırakıyoruz. Sabah içtiğimiz kahvenin telvesi, soyduğumuz meyvenin kabuğu, açtığımız paketler, tüketip attığımız gıdalar... Günün sonunda geriye kalan bu iz, aslında yaşam tarzımızın en dürüst yansıması. Peki bu iz doğaya karıştığında ne oluyor? Kaybolduğunu mu sanıyoruz, yoksa sadece gözümüzün önünden çekildiği için yok saymayı mı tercih ediyoruz?

Gerçek şu ki doğa hiçbir şeyi “yok etmiyor”; dönüştürüyor. Ama bu dönüşüm, bizim müdahalemizle her zaman sağlıklı bir şekilde gerçekleşmiyor. İşte sürdürülebilirlik tam da burada devreye giriyor: Doğanın döngüsüne saygı duymak, onu bozmak yerine desteklemek. Mayıs ayının “Biyobozunur Atık Ayı” olarak ilan edilmesi, sürdürülebilirlik kavramını yeniden düşünmek için önemli bir fırsat sunuyor. Çünkü sürdürülebilirlik yalnızca doğayı korumak değil; aynı zamanda ne tükettiğimizi, nasıl tükettiğimizi ve geride ne bıraktığımızı sorgulamayı da içeriyor.

Döngüyü hatırlamak

Doğanın kusursuz bir döngüsü var. Topraktan çıkan, yine toprağa dönüyor. Biyobozunur atıklar bu döngünün en doğal parçalarından biri. Sebze ve meyve kabukları,

kahve telvesi, çay posası gibi organik atıklar doğru şekilde ayrıştırıldığında yeniden toprağa kazandırılabilir. Bu süreç yalnızca atık miktarını azaltmakla kalmıyor; aynı zamanda toprağın besin değerini artırarak tarımsal üretimi de destekliyor. Ancak burada kritik olan, bu atıkların diğer çöplerle karışmaması. Çünkü organik bir atık, plastikle temas ettiğinde artık doğaya fayda sağlayan bir kaynak olmaktan çıkabiliyor. Evde küçük bir kompost sistemi kurmak ya da yerel yönetimlerin organik atık toplama sistemlerine dahil olmak, bu döngüyü yeniden kurmanın en pratik yollarından biri.

Gıda israfı sadece sofrada başlamıyor ve yalnızca çöpe atılan yemeklerden ibaret değil. Fazla yapılan alışveriş, ihtiyaçtan büyük porsiyonlar, planlanmadan pişirilen ve tüketilemeyen yemekler... Tüm bu küçük görünen davranışlar bir araya geldiğinde büyük bir çevresel ve ekonomik etkiye dönüşüyor.

Her yıl yaklaşık 250 km³ su gıda israfı nedeniyle boşa gidiyor. Küresel karbon salımlarının %10'u ise doğrudan gıda israfından kaynaklanıyor. Üstelik kayıp yalnızca evde başlamıyor; tarladan sofraya uzanan süreçte de ciddi bir israf söz konusu. Üretilen gıdanın yaklaşık %13'ü daha sofraya ulaş-

madan kayboluyor. Restoranlarda satın alınan gıdanın %4-10'u çöpe giderken, tabaklara alınan yemeklerin %30-40'ı hiç tüketilmiyor. FAO verilerine göre kişi başına yılda ortalama 93 kg gıda çöpe atılıyor. Bu tablo, gıdayla kurduğumuz ilişkinin yeniden düşünülmesi gerektiğini açıkça gösteriyor. Çünkü israf edilen her lokma; su, enerji, emek ve zamanın da kaybı anlamına geliyor.

Görünmeyen tehlike: mikroplastikler

Sürdürülebilirlik konuşulurken gözden kaçırılmaması gereken en önemli konulardan biri de mikroplastikler. Plastiklerin doğada tamamen yok olmadığını, zamanla daha küçük parçalara ayrılarak mikroplastiklere dönüştüğünü biliyoruz. Bugün üretilen plastiklerin yalnızca yaklaşık %9'u geri dönüştürülebiliyor. Geri kalan büyük kısmı ya depolanıyor ya yakılıyor ya da doğaya karışıyor. Üstelik doğaya bırakılan bir plastiğin tamamen parçalanması yüzlerce yıl sürebiliyor.

Mikroplastik parçacıklar suya, toprağa ve hatta havaya karışarak yaşam döngüsünün içine sızıyor. Daha da çarpıcı olan ise mikroplastiklerin artık gıda zincirinin bir parçası haline gelmiş olması. Deniz ürünlerinden içme suyuna, hatta bazı araştırmalara göre soframıza gelen birçok gıdada bu parçacıklara rastlanabiliyor. Bu durum yalnızca çevresel değil, aynı zamanda halk sağlığı açısından da önemli bir risk oluşturuyor.

Biliyoruz ki mikroplastikler, sadece çevrede değil, kanda, plasantada, akciğerde vücudun pek çok noktasında bulunabiliyor. Bu küçük parçacıklar, kan hücrelerinin oksijen taşıma kapasitesini azaltabiliyor, organlara zarar verebiliyor. Gelelim beyne. Beyninizin yüzde 99.5'i beyin dokusundan oluşur; peki ya geri kalanı? Nature

Medicine Dergisi'nde yayımlanan çok yeni bir çalışmada, insan beyin dokularında ortalama 7 gram mikroplastik tespit edilmiş. İncelenen beyin dokusunda mikroplastik düzeylerinin karaciğer ve böbrek dokusuna göre 7-30 kat daha fazla olduğu belirlenmiş. Çok yeni bir araştırma ise uykuda bile mikroplastikten kaçamadığımızı ortaya koyuyor. Environment International Dergisi'nde nisan ayında yayımlanan çalışma, PVC ve polüretan gibi plastiklerde bulunan kimyasalların, vücutun biyolojik saatini düzenleyen adenozin reseptörlerini etkileyerek uyku-uyanıklık döngüsünü bozabileceğini belirtiyor. Araştırma, plastik kimyasalların vücutun biyolojik saatini etkileyerek uyku düzenini 17 dakikaya kadar geciktirebildiğini ortaya koyuyor. Plastik tüketimini azaltmak, tek kullanımlık ürünlerden kaçınmak ve alternatif materyallere yönelmek bu noktada kritik. Çünkü her plastik parça, zaman içinde görünmeyen ama etkisi büyük bir kirliliğe dönüşüyor.

Sürdürülebilir bir yaşamın belki de en önemli yapı taşlarından biri gıda okuryazarlığı. Ne yediğimizi bilmek, gıdanın nereden geldiğini sorgulamak ve tüketim alışkanlıklarımızı bu doğrultuda şekillendirmek, hem bireysel sağlığımız hem de gezegenin geleceği için büyük önem taşır. Gıda okuryazarlığı, yalnızca besin değerlerini bilmekten ibaret değildir. Aynı zamanda israfı önlemek, doğru saklama koşullarını öğrenmek, mevsiminde ve yerel ürünleri tercih etmek gibi davranışları da kapsar. Örneğin, mutfakta oluşan atıkları azaltmak çoğu zaman planlı alışveriş yapmakla başlar. İhtiyacınız kadar almak, artan yemekleri değerlendirmek ve "çöp" olarak gördüğümüz birçok malzemeyi farklı tariflerde kullanmak mümkün. Bu bilinç, biyobozunur atıkların doğru yönetimiyle

de doğrudan ilişkili. Çünkü gıdaya değer veren bir yaklaşım, onun atığını da sorumlulukla yönetmeyi gerektirir.

Küçük adımların etkisi

Sürdürülebilirlik çoğu zaman büyük projelerle anılsa da aslında günlük hayatın içinde şekilleniyor. Mutfakta bir atık ayrıştırma kabı kullanmak, bez çanta taşımak, cam ya da geri dönüştürülebilir ambalajları tercih etmek gibi küçük adımlar, uzun vadede büyük etkiler yaratıyor.

Bu noktada bireysel farkındalık kadar sistemsel dönüşüm de önemli. Üreticilerin daha az ambalaj kullanması, biyobozunur materyallere yönelmesi ve yerel yönetimlerin atık yönetimini güçlendirmesi, sürdürülebilirliği destekleyen önemli adımlar.

Sonuç olarak biyobozunur atıkları doğru yönetmek, mikroplastiklerin etkisini azaltmak ve gıda okuryazarlığını artırmak, sürdürülebilir bir geleceğin birbirini tamamlayan parçaları. Doğanın döngüsüne saygı duymak, aslında kendi yaşam kalitemizi de korumak demek. Nasıl bir dünyada yaşamak istiyorsak, bugün o dünyanın sorumluluğunu almalyız.

MAKRO YEŞİL

Dilhan Hız

“Türkiye’de doğa hâlâ bir ‘arka plan’ olarak görülüyor. Gidilen, kullanılan ve sonra terk edilen bir alan. Oysa doğa bir dekor değil, bir sistem...”

Baharı kim sevmez? Baharın gelişi dünya üzerindeki hemen hemen herkesi mutlu eden bir durumdur. Elin kızı şarkı yazar, “Ben her bahar aşık olurum” der. Beni ise bir kaygı, bir panik sarıyor son yıllarda bahar geldiğinde...

Bahar Türkiye’de yalnızca doğanın uyanışı değil de sanki kamusal alanla kurduğumuz ilişkinin yeniden görünür hale geldiği bir eşik gibi. Havaalar ısınır ısınmaz şehirlerin çevresi, orman kenarları, mesire alanları ve parklar insanlarla dolmaya başlıyor. Piknik örtüleri seriliyor, mangallar kuruluyor, ateşler yakılıyor. Kalabalıklar doğaya karışıyor gibi görünüyor. Ama aslında Türk halkı olarak doğayla nasıl bir ilişki kurduğumuz tam da bu noktada açığa çıkıyor.

Türklerin ateşle imtihanı

Fransızca “pique-nique” kelimesinden dilimize yerleşen piknik, Türkiye’de masum bir hafta sonu etkinliği olmanın çok ötesinde, köklü bir

alışkanlık. Hatta bir tür sosyal ritüel. Aileler, arkadaş grupları, kalabalık sofralar.. Ancak bu ritüelin arka planına bakıldığında, ortaya çıkan tablo son derece tanıdık: kullan, tüket, bırak. Günün sonunda geriye kalan manzara hep aynı. Plastik atıklar, cam şişeler, tek kullanımlık ürünler, kömür kalıntıları ve doğanın parçası olmayan her şey. Sorun yalnızca çöp miktarı değil; bu çöpün “orada bırakılabilmesi.” Aslında bana sorarsanız bu tam olarak bir vicdan meselesi. Konu tam da bu noktada bireysel dikkatsizlikten çıkıp kolektif bir davranış biçimine dönüşüyor. Çünkü bu manzara tekil değil, tekrar eden bir örüntü. Her hafta sonu, her bahar, her yaz aynı döngü yeniden kuruluyor. Bu da bize şunu söylüyor aslında, Türkiye’de doğayla kurulan ilişki hâlâ büyük ölçüde geçici ve yüzeysel. Orası “gidilen” bir yer, ama “ait olunan” bir yer değil. Dedim ya, vicdan!

İşin daha kritik boyutu ise ateş. Türkiye’de piknik neredeyse ateşsiz düşünülüyor. Mangal, bu deneyimin merkezinde. Evet, hemen hemen hepimiz mangal keyfine bayılırız. Ben de öyle. Ancak bu alışkanlık, kontrol edilmediğinde doğrudan risk üreten bir pratik. Yeterince söndürülmeyen bir mangal, rüzgârla yeniden canlanan közler, sönmemiş sigara izmaritleri, kuru otların arasında ilerleyen küçük bir kıvılcım... Her yıl yaz aylarında karşılaşılan orman yangınlarının önemli bir kısmı, bu tür ihmal zincirlerinin sonucu. Bu noktada artık “dikkatsizlik” kelimesi yetersiz kalıyor; ortada sistematik bir risk üretimi var.

Risk katlanarak büyüyor

Üstelik Türkiye gibi iklim değişikliğinin etkilerini daha sert hissetmeye başlayan bir coğrafyada, bu risk katla-

Ben her bahar ‘panik’ olurum!

nararak büyüyor. Daha uzun süren sıcak dönemler, daha kuru bitki örtüsü ve artan rüzgâr etkisi, küçük bir ihmali büyük bir felakete dönüştürebilecek koşulları zaten hazır hale getiriyor. Yani mesele yalnızca bireyin davranışı değil; bu davranışın içinde gerçekleştiği çevresel koşullar da artık çok daha kırılğan.

Peki, bu tablo yalnızca Türkiye’ye mi özgü? Hayır. Ancak Türkiye’deki fark, davranış ile sistem arasındaki kopuklukta ortaya çıkıyor. Avrupa’da ya da Kuzey Amerika’da da piknik kültürü son derece yaygın. İnsanlar yine doğaya gidiyor, yine açık alanda vakit geçiriyor. Ancak burada çerçeve çok daha net. Ateş yakılabilecek alanlar belirli, çoğu zaman sabit ve kontrollü üniteler dışında ateşe izin verilmiyor. Atık yönetimi güçlü; geri dönüşüm kutuları yalnızca sembolik değil, gerçekten kullanılıyor. Ve en önemlisi, “arkanda iz bırakma” yaklaşımı bir bilinç meselesi olmanın ötesinde, sosyal norm haline gelmiş durumda oralarda. Bu noktada bu farkı yalnızca “onlar daha bilinçli” diyerek açıklayamayız bana kalırsa. Asıl mesele bilinçten çok sistem. Kurallar net, uygulanabilir ve süreklilik taşıyor. Denetim var ve gerçekten işliyor. İhlalin bir karşılığı var ve bu karşılık caydırıcı. Yani bireysel davranış, sistem tarafından şekillendiriliyor ve destekleniyor. Türkiye’de ise çoğu zaman bunun tersi geçerli. Kurallar ya geçici ya da belirsiz. Denetim sınırlı. Yaptırımlar ise çoğu zaman uygulanmıyor ya da uygulanabilir değil. Bu da haliyle ilginç bir döngü yaratıyor. Sistem zayıf olduğu için birey sorumluluk almıyor, birey sorumluluk almadığı için sistem daha da zayıf kalıyor. Sonuç olarak ortaya çıkan tablo, her bahar yeniden üretilen aynı görüntü oluyor.

Yerel yönetimler

Yerel yönetimlerin rolü burada kritik ama çoğu zaman yetersiz. Çöp kutularının sayısı sınırlı, olanlar düzenli boşaltılmıyor, geri dönüşüm altyapısı sahaya tam anlamıyla inemiyor. Mesire alanları yoğun kullanıma rağmen aynı yoğunlukta yönetilmiyor. Bu da bireysel hataları büyüten bir ortam yaratıyor. Yani sorun yalnızca davranış değil, o davranışı taşıyan zeminin zayıflığı aynı zamanda.

Bu noktada yasaklar devreye giriyor. Özellikle yaz aylarında sık sık gündeme gelen mangal ve ateş yasakları, ilk bakışta gerekli ve etkili görünüyor. Ancak bu yasakların çoğu geçici ve reaktif. Risk arttığında uygulanıyor, risk azaldığında kaldırılıyor. Bu da davranışın dönüşmesini sağlamıyor, yalnızca erteliyor. Yasak kalktığında, alışkanlık kaldığı yerden devam ediyor. Oysa kalıcı bir değişim için yasaktan daha fazlası gerekiyor. Davranışın kendisini dönüştürmek. Pikniği ateşe özdeşleştiren alışkanlığı sorgulamak. Açık alanda

vakit geçirmenin başka biçimlerini görünür kılmak. Doğayla kurulan ilişkiyi tüketimden deneyime kaydırmak. Bu kolay bir dönüşüm değil farkındayım ama yaşadığımız dünyada kaçınılmaz. Aslına bakarsanız en kritik mesele, Türkiye’de doğa hâlâ bir “arka plan” olarak görülüyor. Gidilen, kullanılan ve sonra terk edilen bir alan. Oysa sürdürülebilirlik dediğimiz şey tam da bu bakışın değişmesini gerektiriyor. Doğayla bir dekor değil, bir sistem. Ve o sistemin parçası olduğumuzu kabul etmeden kurulan her ilişki, eninde sonunda bir tahribat üretir.

Bahar her yıl geliyor. Piknikler artacak, mangallar yanacak, kalabalıklar doğaya akacak. Bu değişmeyecek. Ama değişebilecek olan bir şey var: o günün sonunda geriye ne kaldığı. Eğer geriye çöp, kül ve risk kalıyorsa, burada bir alışkanlık değil, bir problem var demektir. Ve belki de artık şu soruyu daha açık ve net sormak gerekiyor: Türkiye piknik yapmayı biliyor mu, yoksa sadece piknik yaptığını mı sanıyor?

Koza Halı'dan sektöre güçlü mesaj: Tasarım artık rekabetin merkezinde

İbrahim Cingisiz
Koza Halı İcra Kurulu Başkanı

Koza Halı, Koza'nın Liderleri 2026 lansmanını Antalya'da gerçekleştirdi. Yeni koleksiyonların tanıtıldığı lansmanda sektörün geleceğine dair güçlü mesajlar verildi. İş ortakları ve basın mensuplarının katılımıyla gerçekleşen organizasyonda, "Tasarım Güçtür" sloganıyla markanın vizyonu vurgulandı.

Koza Halı İcra Kurulu Başkanı İbrahim Cingisiz, markanın sektördeki yaklaşımını şu sözlerle ifade etti: "Biz hiçbir zaman sadece halı üretmedik. Biz fikir ürettik, duruş ürettik ve en önemlisi cesaret ürettik. 10 milyon metrekare civarı üretimimiz var. Toplamda 700 küsur çalışmamız var. Gaziantep bu işin en büyük ihracatçılarından biri. Türkiye bu oyunun en büyük parçası... En büyük üretimimiz outdoor dediğimiz bahçede kullanılan halılar, özellikle Amerika'da da büyük talep görü-

"Tasarım Güçtür" sloganıyla yeni dönemi başlatan Koza Halı, Koza'nın Liderleri 2026 lansmanında bayilerine rekabette avantaj sağlayan güçlü iş modelini tanıttı.

yor. Toplam üretimimizin yaklaşık %55'ini ihraç ediyoruz." Cingisiz, sektördeki rekabet ortamına da dikkat çekerek, gerçek gücün doğru stratejilerden geçtiğini, bayi yapısının markanın en önemli gücü olduğunu belirterek, "Bayi güçlü değilse, marka sadece bir isimdir. Bayi güçlü ise, marka zaten liderdir" dedi.

Cingisiz, Yeşil İş Platformu Dergisi'ne yaptığı açıklamada geri dönüştürülmüş materyal kullanımını anlattı: "Koleksiyonlarımızın içerisinde geri dönüştürülmüş materyalden yapılmış ürünler var. Bunlar özellikle ihracat pazarlarında dahil oluyor. Pamuk atıklarından yapılmış ürünlerimiz var. PET ile ilgili de bir çalışmamız olmuştuk. Toplam üretimimizin içerisindeki payı için %7-8 diyebiliriz. Kilimlerimizde kullanılan boyalar da çevre dostudur. Hepsi testlerden geçiyor. Sağlığı etkileyecek kimyasallar kullanılmıyor. Kurşun içermez boyalar kullanılıyor."

Eski halıların geri dönüşümüyle ilgili henüz yeterli bir teknolojinin bulunmadığını belirten Cingisiz, "Halıyı toplamak zor bir organizasyon. Onu toplayıp bir de ayrıştırmanız icap ediyor. Çünkü halı tek bir malzemeden üretilmiyor. İçinde pamuğu var, polyesteri var, polikropleri var. Bunun hepsini bir anda geri dönüştürebilecek bir sistem yok. Tek tek sökülmesi lazım. Hepsi ayrıştırılmıyor. Öyle bir teknolojiğimiz şimdilik bulunmuyor. Öte yandan geri dönüşüm ve yeşil dönüşüm bizim bir parçamız oldu. Bunu hem üretimde hem tedarik zincirinde hem de satışlarımızda uyguluyoruz" ifadelerini kullandı.

Koza Halı Yönetim Kurulu Başkanı Seddar Cingisiz ise, Koza Halı'nın uzun vadeli vizyonuna dikkat çekerek şunları söyledi: "Koza Halı olarak sadece bugünü değil, yarını da inşa eden bir anlayışla hareket ediyoruz."

Nitelikli eğitim için güçler birleşti

Tchibo Türkiye, Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV) ve Migros, çocukların geleceğine dokunan sosyal etki projesine imza attı. “Güzel hikayeler çekirdekten başlar” mottosuyla hayata geçirilen projede, önümüzdeki bir yıl boyunca 3 bin TEGV’li çocuğun nitelikli eğitimle buluşmasına destek sağlanacak. İş birliği kapsamında Migros mağazalarında satışa sunulan Tchibo paketli kahveleri, çocukların eğitim yolculuğunun bir parçası haline gelecek. Lansmanda Tchibo Türkiye Genel Müdürü Burak Deniz, “Çekirdek kahve pazarının lideri olarak 20 yılı aşan süredir Türkiye’de sunduğumuz ‘nitelikli kahve’ deneyimini, şimdi çocuklarımızın nitelikli eğitim yolculuğuna taşımamızın gururu içindeyiz. Bugün burada bir geleceği inşa etme sözünü paylaşıyoruz” dedi.

TEGV’in üstlendiği sorumluluğa vurgu yapan Genel Müdür Sait Tosyalı, “Bir Çocuk Değişir, Türkiye Gelişir” vizyonumuzla 31 yıldır 3 milyon 350 bin çocuğun hayatında kalıcı bir iz bıraktık” şeklinde konuştu. Migros Hızlı Tüketim Ürünleri Gıda Pazarlama Direktörü Caner Yaman ise “Migros olarak; 77 bin çalışanımız, 23.500 iş ortağımız

ve milyonlarca müşterimizle geniş ve güçlü bir ekosisteme sahibiz. Bu ekosistem sayesinde paydaşlarımızla iş birliği içinde fark yaratan ortak projeler hayata geçirerek toplum genelinde kalıcı bir etki yaratmayı hedefliyoruz” açıklamalarında bulundu. Proje lansmanının dijital elçiliğini Ceyda Düvenci üstlendi.

Oluklu mukavva sektörü stratejik rolünü koruyor

Oluklu mukavva ambalaj sektörü, 2025 yılını yaklaşık 2,5 milyon ton ve 5 milyar metrekaarelik ambalaj sevkiyatıyla tamamlayarak, hem iç pazarın ihtiyaçlarını karşılamayı sürdürdü hem de tedarik zincirindeki stratejik rolünü korumayı başardı. OMÜD Oluklu Mukavva Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Abdullah Arslan, sektörün Avrupa’nın en büyük 5’inci pazarı konumuna geldiğini söyleyerek, “Özellikle talepte yaşanan dalgalanmalara ve ihracat pazarlarındaki yavaşlamaya rağmen mevcut seviyelerin korunabilmiş olması, sektörün adaptasyon kabiliyetinin ve güçlü üretim altyapısının bir sonucu olarak öne çıkıyor” dedi. Sürdürülebilirlik ve yeşil dönüşüm başlıklarının sektörün öncelikli gündem maddeleri arasında yer aldığını vurgulayan Arslan,

AB uyumu kapsamında gelişen regülasyonların sektör açısından olumlu olduğunu dile getirdi. Özellikle döngüsel ekonomi, israfı mücadelede, ambalajda önleme ve optimizasyon gibi konuların oluklu mukavva ambalajın doğasıyla örtüştüğünü belirtti. İklim kriziyle mücadele, sorumlu üretim ve tüketim anlayışının yaygınlaştırılması ile sürdürülebilir sistemlerin kurulmasının tüm sektörler için ortak sorumluluk olduğuna işaret eden Arslan, oluklu mukavva ambalajın düşük karbon ayak izi ve yüksek geri dönüşüm oranı sayesinde bu dönüşüm sürecinde avantajlı bir konumda bulunduğunu söyledi. Arslan, oluklu mukavva ambalaj sanayisinin sürdürülebilir üretim anlayışı doğrultusunda geleceğe hazırlık çalışmalarını kararlılıkla sürdürdüğünü ifade etti.

“Markalaşmayı yalnızca ‘güzel görünmek’ sanmak, bir moda markasını daha doğmadan kırılğan hale getiriyor.”

MODANIN YENİ YÖNÜ

Ayşenur Ülvan Erkan

Moda dünyasında çoğu şey önce göze hitap ediyor. Ama bir markayı akılda tutan, yalnızca nasıl görüldüğü değil; nasıl düştüğü, nasıl konuştuğu ve kendini her temas noktasında nasıl hissettirdiği.

Bazen bir markaya ilk baktığımda şunu düşünüyorum; “Çok güzel görünüyor ama ben burada kimi görüyorum?” Bir estetik görüyorum, evet. Belki iyi çekilmiş bir kampanya, iyi seçilmiş bir font, doğru tonlarda bir renk paleti. Ama bütün bunların arkasında gerçek bir karakter var mı, ondan emin olamıyorum. Çünkü bugün moda dünyasında güzel görünmek zor değil. Zor olan, bütün o görüntünün arkasında tanınabilir bir zihniyet kurmak.

Tam da bu yüzden markalaşmayı uzun zamandır yalnızca görsel bir mesele olarak düşünemiyorum. Özellikle modada marka dediğimiz şey, bir logo ya da birkaç kampanya görselinden ibaret değil. Bir markayı güçlü yapan şey, yalnızca estetik kararları değil; o estetiğin hangi düşünceyle kurulduğu, nasıl taşındığı ve nasıl bir bütünlük hissi yarattığı. Başka bir deyişle marka, sonradan üzerine eklenen bir parıltı değil; en baştan kurulan bir anlam düzeni.

Güçlenen marka hissi

Bugün bunu daha net görmemizin bir nedeni de çağın ritmi. Algoritmaların hız, tekrar ve dikkat ekonomisi üzerinden çalıştığı bir dönemde markalaşmayı yalnızca “güzel görünmek” sanmak, bir moda markasını daha doğmadan kırılğan hale getiriyor. McKinsey ile BoF’un 2026 çalışması, sosyal medyanın beslediği kısa ömürlü viral döngülerin sınırına dayandığını; izleyicinin artık daha fazla anlatı derinliği, kimlik uyumu ve aidiyet aradığını gösteriyor. Aynı araştırmada tüketici-

lerin büyük çoğunluğu, kendileriyle benzer değerleri paylaşan bir marka topluluğunun, influencer odaklı etkileşimlerden daha güçlü bağ kurduğunu söylüyor. Yani bugün asıl mesele yalnızca görünmek değil; tanınmak, hatırlanmak ve tekrarlandıkça güçlenen bir marka hissi üretmek.

Üstelik dijital görünürlük ile güven artık aynı şey değil. McKinsey’nin 2025 tüketici araştırmasına göre sosyal medya, satın alma kararlarında en az güvenilen kaynaklardan biri olmaya devam ediyor; buna rağmen ürün araştırması için sosyal medya kullanımı artıyor ve Almanya, Birleşik Krallık ile ABD’de ankete katılan tüketicilerin yüzde 29’u sosyal medya üzerinden öğrendiği bir markayı son üç ay içinde satın aldığını söylüyor. Yani insanlar sana yalnızca bakmıyor; seni araştırıyor, karşılaştırıyor, test ediyor. Bu da markanın yalnızca logo ve kampanya görselinden ibaret olamayacağını, temas ettiği her noktada aynı fikri farklı biçimlerde taşınması gerektiğini gösteriyor.

Çünkü güçlü bir marka, tek tek üretilmiş parçaların toplamı değildir. O, birbirine bağlı sinyallerin düzenidir. Bir koleksiyonun silüeti, lookbook’un kadraji, ürün isimleri, web sitesindeki yazı dili, paket açma deneyimi, fiyatlama mantığı, müşteriyle konuşma biçimi, iş birliği seçimi ve hatta sessizlik anları bile aynı cümleyi kuruyorsa, orada marka oluşur.

Güçlü markaların sistemi

Akademik literatürde bu yapı tesadüf değil, stratejik bir süreç olarak tarif ediliyor. 2025 tarihli kapsamlı bir SME marka incelemesi, branding sürecini dört temel halka üzerinden açıklıyor: marka yönelimi, marka kimliği, marka iletişimi ve marka performansı. Aynı

Markalaşma süsleme değildir, kültürel altyapıdır

çalışma, marka yöneliminin yalnızca pazarlama değil; misyon, vizyon, değerler, kültür ve davranış için de bir yön verici olduğunu vurguluyor. Başka bir deyişle, marka sonradan üstüne giydirilen bir kaban değil; işin nasıl kurulacağını belirleyen iç iskelet.

Bu yüzden güçlü markalar “kampanya kampanya” davranmaz; sistem sistem davranır. Ne söyleyeceklerini her sezon yeniden icat etmezler. Değişen koşullara göre aynı özü farklı biçimlerde tercüme ederler. Tutarlılık burada donukluk anlamına gelmez. Aksine, platforma uyum sağlayan ama özünü kaybetmeyen esnek bir yapı anlamına gelir. Marka, yalnızca görülen bir işaret değil; hissedilen bir atmosferdir.

Moda sektörü bu konuda bazen kendi tuzağına düşüyor. Çünkü moda da görsellik çok güçlü. Güçlü bir imaj, güçlü bir anlatı varmış gibi hissettirebiliyor. Oysa iletişim tarafına biraz daha yakından bakınca boşluklar görünmeye başlıyor. Bir kampanya çok etkileyici olabilir ama ürün açıklamaları o etkiyi taşıyorsa, sosyal medya dili markanın estetik evreniyle uyuşmuyorsa, müşteri deneyimi o inceliği desteklemiyorsa orada bir kopukluk hissediliyor. Tüketici bunu her zaman teknik dille tarif etmiyor belki; ama hissediyor. Ve bugün hissedilen şey, çoğu zaman söylenen şeyden daha güçlü çalışıyor.

Pazarlama dünyası da artık tam bu noktada değişiyor. Eskiden görünür olmak çoğu zaman yeterli sanılıyordu. Şimdi görünürlük tek başına ikna etmiyor. İnsanlar markalara sadece bakmıyor; onları yokluyor, test ediyor, karşılaştırıyor. Söylediğiyle yaptığı arasında bir uyum olup olmadığına bakıyor. Değer dili kuran ama üretim diliyle bunu desteklemeyen markalar

çok hızlı çözülüyor. Çünkü iletişim artık yalnızca duyuru yapmak değil; bir karakteri sürdürülebilir biçimde ispat etmek anlamına geliyor.

Moda hızlı mıdır?

Bence markalaşmanın en kritik tarafı da burada başlıyor: Marka, dışarıya dönük bir vitrin değil, içeriden dışarıya kurulan bir düzen olmalı. Yani “nasıl görüneceğiz?” sorusundan önce “biz kimiz, neyi savunuyoruz, neyi asla yapmayız, nasıl bir his bırakmak istiyoruz?” soruları gelmeli. Bu sorular netleşmeden yapılan her görsel yatırım biraz havada kalıyor. Güzel olabilir, dikkat çekebilir, bir süre dolaşıma da girebilir. Ama kök salmaz. Çünkü kök, estetikte değil; anlamda oluşur.

Markayı korumak da onu kurmanın bir parçasıdır. Moda hızlıdır; taklit daha da hızlıdır. Bu yüzden marka yalnızca yaratılmaz, korunur da. WIPO, moda sektöründe fikri mülkiyetin lisanslama, iş birlikleri, merchandising ve büyüme için çekirdek rol oynadığını; endüstriyel tasarım tescilinin izinsiz kopyalamayı önlemede etkili bir araç

olduğunu açıkça vurguluyor. Moda markalarında isim, logo, slogan, ayırt edici ambalaj ve bazı imza tasarım unsurları doğrudan marka işlevi görebiliyor. Yani koruma stratejisi, işin sonunda gelen hukuki bir ek değil; markanın ticari omurgasının parçası.

Bu özellikle yeni tasarımcılar için önemli. Önce her şeyi büyütme zoruyla değil; ama erken aşamada hangi unsurun isim hakkı, hangi unsurun tasarım tescilli, hangi unsurun telif değeri taşıdığını fark etmek zorundasınız. Çünkü yarın sizin “stiliniz” diye tanınmasını istediğiniz şey, bugün kayıt altına alınmayan bir detay olabilir.

Sonuçta güçlü marka, en çok bağırarak değil; en çok görünerek değil; en çok konuşarak değil; en çok hissettiren markadır. Moda için bugün belki de en kıymetli mesele bu: geçici görünürlüğü peşinden koymak yerine, tanınabilir bir bütünlük kurmak. Çünkü estetik dikkat çekebilir; ama güveni, sadakati ve hafızayı yaratan şey sistemdir. Ve sistem kurabilen markalar, yalnızca sezonu değil, zamanı da aşar.

YEŞİL İŞ Özel HURDAM

Cam Kategorisi Açılıyor

HURDAM.net ile atık camlarınızı değerlendirip, kazancınızı artırmaya başlayabilirsiniz.

www.Hurdam.net

FERN

*Vücudunu tanıyan akıllı koltuk

Her hareketine uyum sağlayan esnek yapısı, benzersiz konforu ve tam sırt desteğiyle seninle birlikte çalışan Fern, 40 yılı aşkın ergonomi araştırmasının sonucu olarak geliştirildi. Sadece bir koltuk değil, iş verimini de artıran Fern ile daha rahat otur, daha iyi çalış, kendini daha iyi hisset.

İnovasyon + İnsan x Konfor = HAWORTH

HAWORTH by BMS DESIGN CENTER
Nispetiye Cad. Seherıldızı Sk.5 Etiler
T. 0212 263 64 06
info@bms.com.tr | bms.com.tr
f bmsdesigncenter | @ bmsdesigncenter

BUSINESS WORLD GLOBAL DERGİSİ

DİJİTAL DÜNYADA DA YANINIZDA!

İş dünyası ve finans gündemini ele alıyor, ekonomi haberleri, şirket analizleri, yatırım ve sektör gelişmelerini sunmaya devam ediyoruz. Cep telefonunuzdan QR kodlarını okutarak, online platformlardan bize ulaşabilir ve Business World Global'i takip edebilirsiniz.

**INSTAGRAM
PROFİLİ**

**LINKEDIN
HESABI**

**BUSINESS
WORLD GLOBAL
WEB SİTESİ**

Paraf Premium'la hayat size özel

Ayda
36.000
TL'ye varan
kazanç fırsatı

Yurt içi ve
yurt dışı
restoranlarda
%20'ye
varan indirim,
otellerde
%5 indirim

Yurt dışı
çıkış harcı
hediye

Dünya çapında
1.800'den
fazla
lounge
ücretsiz

Her
harcamanıza
%1
ParafPara

ParafParalar
3 kat
daha değerli

Benzersiz ve kendinizi özel hissettiren ayrıcalıkların metal kart şıklığıyla tamamlandığı Paraf Premium, her yerde sizinle.

Kart ücreti ilk harcamadan bir yıl sonra alınmaktadır.